

PROGRAMACIÓN DE 6º EDUCACIÓN PRIMARIA

TITORA: CRISTINA ZARAUZA CREO

CEIP MESTRE VALVERDE MAYO

1. INTRODUCCIÓN	3
1.1. Normativa	3
1.2. Contextualización.	3
1.3. Características do grupo clase	3
2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....	3
3. OBOXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE.....	4
4. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE, TEMPORALIZACIÓN E GRAO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA	114
1. ÁREA DE LINGUA E LITERATURA CASTELÁ.....	115
✓ Mínimos	122
2. ÁREA DE LINGUA E LITERATURA GALEGA.....	122
✓ Mínimos	130
3. ÁREA DE MATEMÁTICAS.....	130
✓ Mínimos	135
4. ÁREA DE SOCIAIS.....	136
✓ Mínimos	140
5. ÁREA DE NATURAIS.....	140
✓ Mínimos	144
6. ÁREA DE VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	144
✓ Mínimos	148
7. ÁREA DE EDUCACIÓN PLÁSTICA.....	148
✓ Mínimos	152
5. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	152
5.1. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN	152
5.2. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	153
6. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.....	154
6.1. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS COMÚNS.....	154
6.2. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS DE CADA ÁREA.....	155
6.2.1. LINGUA CASTELÁ	155
6.2.2. LINGUA GALEGA	156
6.2.3. MATEMÁTICAS.....	156
6.2.4. SOCIAIS	157

6.2.5. NATURAIS	157
6.2.6. VALORES CÍVICAS E SOCIAIS.	158
6.2.7. EDUCACIÓN PLÁSTICA.	158
7. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.....	159
8. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO	160
1. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	160
✓ ÁREA DE LINGUA CASTELÁ E GALEGA.....	160
✓ ÁREA DE MATEMÁTICAS.....	162
✓ ÁREA DE SOCIAIS E NATURAIS	165
✓ ÁREA DE VALORES SOCIAIS E CÍVICOS	166
✓ ÁREA DE EDUCACIÓN PLÁSTICA.	167
2. CRITERIOS DE PROMOCIÓN	167
9. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	168
10. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS	168
11. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE.....	169
12. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	170
13. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA	170
14. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN LECTOR.	171
15. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC.....	172
ANEXO 1.....	174

1. INTRODUCCIÓN.

1.1. Normativa.

Na elaboración desta programación tívose en conta a RESOLUCIÓN de 26 de mayo de 2022, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se dictan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de educación infantil, educación primaria, educación secundaria obligatoria e bachelato no curso académico 2022/23, tratándose dun curso par de educación primaria e polo tanto tense en conta o Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da Educación Primaria en Galicia (DOG nº 171 do 9/9/2014).

Reflicirá o traballo que se prevé realizar na aula, considerando sempre unha certa flexibilidade relacionada coa marcha do curso académico.

1.2. Contextualización.

O Ceip Mestre Valverde Mayo está situado na parroquia de Sanguñeda, no concello de Mos, próximo ao concello de O Porriño e nunha zona semi urbana. Asimesmo, atópase ben comunicado coa cidade de Vigo, característica moi importante para complementar a oferta cultural de Mos. O centro ten 213 alumnos distribuídos en catro aulas do 2º ciclo de Educación Infantil e 8 aulas de Educación Primaria.

1.3. Características do grupo clase.

Esta programación será aplicada no grupo de 6º de EP, formado por 23 alumnos e alumnas, dos cales 10 son nenos e 13 son nenas. É un grupo bastante homoxéneo en canto características persoais e ritmo de traballo, sendo moi participativo, creativo e emprendedor. Veñen xuntos dende hai varios anos. Hai un alumno con NEAE e tres casos máis con dificultades que necesitan apoio escolar. A programación, por tanto, irá encamiñada cara ó desenvolvemento das competencias clave nas distintas áreas curriculares fomentando a autonomía persoal, sempre tendo en conta a individualidade dentro do grupo.

Nº ALUMNADO	Nº NENOS	Nº NENAS	ALUMNADO CON NEAE
23	10	13	1

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA (CCL)	É quen de comunicarse de xeito oral e escrito en múltiples situacións comunicativas.
	Le, entende e produce textos propios da súa idade.
	Expresa e interpreta conceptos, pensamentos, sentimentos e feitos de maneira oral e escrita
COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIA E TECNOLOXÍA (CMCT)	Respecta as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta do interlocutor,...
	Manexa a linguaxe matemática con precisión en diferentes contextos.
	Aplica as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática

	Manexa os coñecemento sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece ao noso arredor.
COMPETENCIA DIXITAL (CD)	Utiliza as TIC para buscar, obter, producir, presentar e intercambiar información.
	Emprega a plataforma EVA seguindo as normas establecidas.
	É quen de redactar correctamente para comunicarse no eido dixital.
	Utiliza sistemas de tratamento de texto (Libre Office Word), de presentación da información (Power Point) e iníciase na utilización da folla de cálculo (Excel)
APRENDER A APRENDER (CAA)	Coñece as súas propias capacidades.
	Emprega a lectura, escritura, TIC e cálculo para adquirir novos coñecementos.
	Planifica os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe.
COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS (CSC)	Mostra tolerancia e é quen de sentir empatía.
	Mostra sentido de responsabilidade.
	Xestiona as situacións de estrés e a frustración de modo construtivo.
SENTIDO DA INICIATIVA E ESPÍRITU EMPRENDEDOR (CSIEE)	É quen de traballar individualmente e de xeito colaborativo dentro dun equipo.
	Móstrase independente e planifica, organiza e xestiona as actividades relativas á vida académica. (Utiliza a axenda, prepara os “exames” ou probas con suficiente antelación e entrega os traballos no tempo indicado)
	É constante no traballo superando as dificultades.
CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS (CCEC)	Comprende a diversidade cultural e lingüística e mostra unha actitude positiva cara a nosa lingua.
	Mostra actitudes creativas.
	Expresa sentimentos e emocións dende códigos artísticos e aprecia a beleza das expresións artísticas.

3. OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE

OBXECTIVOS XERAIS DE CURSO

- Desenvolver as súas capacidades afectivas e coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia para a prevención e a resolución pacífica de conflitos.
- Desenvolver hábitos de traballo, de esforzo, de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a.
- Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua galega e a lingua castelá, desenvolvendo hábitos de lectura en ambas as linguas e adquirir unha competencia comunicativa básica en lingua inglesa.
- Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas sendo quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.

- e) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza e das ciencias sociais, con especial atención aos relacionados con Galicia.
- f) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación e na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- g) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais e lingüísticas de Galicia.

Baseándonos no Decreto 105/2014, de 4 de setembro, por el que se establece el currículo de la educación primaria en la Comunidad Autónoma de Galicia , preséntase a seguinte programación englobada en bloques a desenvolver ao longo deste curso.

ÁREA DE LINGUA E LITERATURA CASTELÁ

BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
A C E	B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; organización do discurso; escoita; respecto á quenda de palabra; papel de persoa moderadora; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, organizar o discurso, escoitar e incorporar as intervencións dos e das demais.	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos segundo o grao de formalidade e a finalidade (académica, social e lúdica).	CCL CAA CSC
			CB1.1.2. Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección.	CCL CAA
			LCB1.1.3. Escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo mostrando respecto e consideración polas ideas, sentimentos e emocións dos e das demais.	CCL CAA CSC
			LCB1.1.4. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía.	CCL CAA CSC

E	B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1.2. Integrar e recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais.	LCB1.2.1. Emprega conscientemente recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais	CCL
A B E	B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente.	B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións con vocabulario preciso e estrutura coherente.	LCB1.3.1. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	CCL
			LCB1.3.2. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado.	
			B1.3.3. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: - Debates e diálogos. Exposicións orais con e sen axuda das tecnoloxías da información e comunicación	CCL CD CAA CSC CSIEE
			LCB1.3.4. Participa activamente e de forma construtiva nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	CCL CAA CSC CSIEE

E	B.1.4. Valoración crítica de mensaxes verbais e non verbais.	B1.4. Analizar e valorar con sentido crítico as mensaxes orais.	LCB1.4.1. Aмосa unha actitude de escoita atenta.	CCL
			LCB1.4.2. Comprende a información xeral en textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social.	CCL CAA
			CB1.4.3. Interpreta o sentido dos elementos básicos do texto necesarios para a comprensión global (léxico, locucións).	CCL CAA
E	B1.5. Valoración dos contidos transmitidos polo texto. Dedución das palabras polo contexto. Ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas	B1.5. Facer hipóteses sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso	LCB1.5.1. Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade nas expresións axeitadas para as diferentes funcións da linguaxe.	CCL
			LCB1.5.3. Diferenza polo contexto significado de correspondencias fonema-grafía idénticas (palabras homófonas, homónimas, parónimas, polisémicas)	
E	B1.6. Comprensión de textos orais segundo a súa tipoloxía. Ideas principais e secundarias. Ampliación do vocabulario. Redes semánticas.	B1.6. Comprender o sentido global dos textos orais, recoñecendo as ideas principais e secundarias e identificar ideas ou	LCB1.6.1. Identifica o tema do texto.	CCL
			LCB1.6.2. Identifica as ideas principais dun texto.	CCL
			CB1.6.3. Resume un texto distinguindo ideas principais e secundarias.	CCA

		valores non explícitos.		
B E	B1.7. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese. B1.8. Dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias.	B1.7. Memorizar e reproducir textos axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	CB1.7.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	CCL CAA CCEC
A E	B1.9. Identificación da finalidade comunicativa de textos de diferentes tipoloxías: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos) Ideas principais e secundarias. Ampliación do vocabulario. Redes semánticas.	B1.8. Comprender textos orais segundo a súa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	LCB1.8.1. Sigue instrucións dadas para levar a cabo actividades diversas. LCB1.8.2. Responde de forma correcta a preguntas correspondentes á comprensión literal, interpretativa e crítica do texto, e infire o sentido de elementos non explícitos nos textos orais. LCB1.8.3. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe individual ou colectiva.	CCL CAA CCL CD CAA CSC CSIEE

B E	B1.10. Expresión e produción de textos orais segundo a súa tipoloxía: narrativos, descritivos argumentativos, expositivos, instrutivos, informativos e persuasivos.	B1.9. Producir textos orais breves e sinxelos dos xéneros máis habituais imitando modelos.	LCB1.9.1. Reproduce comprensiblemente textos orais breves e sinxelos imitando modelos e axustándose á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	CCL
			LCB1.9.2. Recordar algunhas ideas básicas despois de escoitar un texto e exprésalas oralmente en resposta a preguntas directas.	CCL CAA
			LCB1.9.3. Organiza e planifica o discurso axeitándose á situación de comunicación e aos diferentes modos discursivos (narrar, describir, informarse e dialogar) empregando os recursos lingüísticos pertinentes.	CCL CAA CSIEE
B D E	B1.11. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.10. Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar activamente, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo coa súa idade.	LCB1.10.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, participación en enquisas e entrevistas, emisión de xuízo persoal.	CCL CAA CSC CSIEE
			LCB1.11.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	CCL CD CAA CSC

		B1.11. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de doutras persoas.	LCB1.11.2. Transforma en noticias feitos cotiáns próximos á súa realidade, axustándose á estrutura e linguaxe propios do xénero e imitando modelos.	CCL CSC
			1.11.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas do seu interese, seguindo modelos. CB1.11.4. Prepara, seguindo modelos, reportaxes sobre temas de seu interese.	CCL CAA CSIEE

BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA. LER.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
E	B2.1. Consolidación do sistema de lecto-escritura. B2.2. Lectura en voz alta de distintos tipos de texto.	B2.1. Ler en voz alta diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada. LCB2.1.2. Descodifica con precisión e rapidez todo tipo de palabras.	CCL
	B2.3. Comprensión de textos, en voz alta e en silencio, segundo o seu tipoloxía. B2.4. Audición de diferentes tipos de textos.	B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o	LCB2.2.1. Entende a mensaxe de xeito global e identifica as ideas principais e as secundarias dos textos de diferente tipoloxía, do ámbito escolar e social, a partir da lectura dun texto en voz alta. LCB2.2.2. Comprende, con certo grado de detalle, diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados,	CCL CAA

		vocabulario e fixar a ortografía correcta.	expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	
	B2.5. Lectura, en silencio, e comprensión de distintos tipos de texto.	B2.3. Ler en silencio diferentes textos valorando o progreso na velocidade e a comprensión.	LCB2.3.1. Le en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade. LCB2.3.2. Realiza lecturas en silencio resumindo con brevidade os textos lidos.	CCL
	B2.6. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto.	B2.4. Resumir un texto lido reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais e secundarias nos distintos tipos de textos.	LCB2.4.1. Capta o propósito de diferentes tipoloxía textuais. Identifica as partes da súa estrutura organizativa, analiza a súa progresión temática. LCB2.4.2. Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto.	CCL CAA
			LCB2.4.3. Recoñece algúns mecanismos de cohesión en diferentes tipos de texto. LCB2.4.4. Elabora esquemas a partir de textos expositivos.	CCL

E	B2.7. Comprensión de textos segundo a súa tipoloxía.	B2.5. Utilizar estratexias para a comprensión de textos de diversa índole	LCB2.5.1. Interpreta o valor do título e as ilustracións.	CCL CAA
			LCB2.5.2. Marca as palabras clave dun texto que axudan á comprensión global.	
			LCB2.5.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto. LCB2.5.4. Realiza inferencias e formula hipóteses.	
			LCB2.5.5. Comprende a información contida nos gráficos, establecendo relacións coa información que aparece no texto relacionada con estes.	CCL CMCT CAA
			LCB2.5.6. Interpreta esquemas de chave, números, mapas conceptuais sinxelos.	CCL CAA
E	B2.8. Gusto pola lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.9. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.10. Lectura dos libros establecidos do Plan lector.	B2.6. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos.	LCB2.6.1. Ten programado un tempo semanal para ler diferentes textos. LCB2.6.2. Le voluntariamente textos propostos polo mestre ou mestra.	CCL CAA CSIEE

b e i	B2.11. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe	B2.7. Utilizar textos científicos en diferentes soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e apicalos en traballos persoais.	CB2.7.1. Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.	CCL CD CAA
a b e	B2.12. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	B2.8. Concentrarse en entender e interpretar o significado dos textos lidos.	LCB2.8.1. Deduce o significado de palabras e expresións con axuda do contexto.	CCL CAA
			LCB2.8.2. Comprende textos xornalísticos e publicitarios. Identifica a súa intención comunicativa. Diferenza entre información, opinión e publicidade.	CCL CAA CSC
			CB2.8.3. Infere, interpreta e formula hipótese sobre o contido. Sabe relacionar os elementos lingüísticos cos non lingüísticos nos diferentes tipos de textos.	CCL CAA CSC
			CB2.8.4. Establece relación entre as ilustracións e os contidos do texto, presenta hipóteses, realiza predicións, e identifica na lectura o tipo de texto e a intención.	CCL CMCT CAA

			LCB2.8.5. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras en textos publicitarios.	CCL CCEC
A e i	B2.13. Uso guiado das Tecnoloxías da Información e a Comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información. B2.12. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	B2.9. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para a procura e tratamento da información	LCB2.9.1. Utiliza os medios informáticos para obter información.	CCL CD CAA
			LCB2.9.2. Interpreta a información e fai un resumo da mesma.	CCL CAA
E	B2.8. Gusto pola lectura. Hábito lector. Lectura de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.11. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización da mesma como fonte de aprendizaxe. B2.14. Lectura dos libros establecidos no Plan lector.	B2.10. Desenvolver o Plan lector que dea resposta a unha planificación sistemática de mellora da eficacia lectora e fomento o gusto pola lectura	LCB2.10.1. Utiliza a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento da mesma.	CCL CAA CSIEE
			LCB2.10.2. Expón os argumentos de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, editorial, xénero ou ilustracións.	CCL CAA CCEC
			CB2.10.3. Selecciona lecturas con criterio persoal e expresa o gusto pola lectura de diversos xéneros literarios como fonte de lecer manifestando a súa opinión sobre os textos lidos.	CCL CAA CSIEE CCEC

BLOQUE 3: COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
E	B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades: atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos). B3.2. Cohesión do texto: enlaces, substitucións léxicas, mantemento do tempo verbal e puntuación. B3.3. Aplicación das normas ortográficas e signos de puntuación (punto e coma, guión, dous puntos, raia, signos de entoación, parénteses, etc). Acentuación. B3.4. Orde e presentación.	B3.1. Producir textos con diferentes intencións comunicativas con coherencia, respectando a súa estrutura e aplicando as regras ortográficas cuidando a caligrafía, orde e presentación.	LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá, do ámbito escolar e social: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, textos literarios, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas, solicitudes-	CCL CD CAA
			LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	CCL CAA
			LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.	CCL CCA CSIEE
E	B3.5. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, estrutura...). B3.6. Revisión e mellora do texto.	B3.2. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación,	LCB3.2.1. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal e do ámbito escolar, recollendo as ideas principais, evitando parafrasear o texto e utilizando unha expresión persoal	CCL CAA CCEC

	B3.7. Realización de ditados.	textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección, revisándoos para melloralos e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas.	LCB3.2.2. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel.	CCL CAA
			LCB3.2.3. Reproduce textos ditados con corrección.	CCL
			LCB3.2.4. Emprega estratexias de procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	CCL CD CAA CSIEE
E	B3.3. Aplicación das normas ortográficas e signos de puntuación (punto e coma, guión, dous puntos, raia, signos de entoación e parénteses).Acentuación.	B3.3. Utilizar o dicionario como recurso para resolver dúbidas sobre a lingua, o uso ou a ortografía das palabras.	LCB3.3.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en papel e en liña, no proceso de escritura.	CCL CAA
A E	B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis	B3.4. Elaborar proxectos individuais ou	LCB3.4.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais e revistas).	CCL CAA

	publicitarios. Anuncios. Cómic.	colectivos sobre diferentes temas da área.	LCB3.4.2. Presenta un informe de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel e informático, sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un guiión de traballo e expresando conclusións.	CCL CD CAA CSIEE
			LCB3.4.3. Elabora un informe seguindo un guiión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.	CCL CD CAA CSIEE CCEC
E	B3.2. Cohesión do texto: enlaces, substitucións léxicas, mantemento do tempo verbal, puntuación.	B3.5. Buscar unha mellora progresiva no uso da lingua, explorando canles que desenvolvan a sensibilidade, a creatividade e a estética.	LCB3.5.1. Pon interese e esforzase por escribir correctamente de forma persoal.	CCL CAA
a e	B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic.	B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida	LCB3.6.1. Expresa, por escrito, opinións, reflexións e valoracións argumentadas e usa, de xeito habitual, unha linguaxe non sexista.	CCL CAA

		discriminacións e prexuízos.		
E	B3.9. Producción de textos segundo o Plan de escritura.	B3.7. Levar a cabo o plan dea escritura que de resposta a unha planificación sistemática de mellora da eficacia escritora e fomenta a creatividade.	LCB3.7.1. Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. - Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor/a-lector/a e a presentación. Adapta a expresión á intención, tendo en conta ao interlocutor e o asunto de que se trata. Presenta os escritos con limpeza, claridade, precisión e orde os escritos. Reescribe o texto.	CCL CAA CSIEE
			LCB3.7.2. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	CCL CSC
b e i	B3.8. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic. B3.9. Producción de textos segundo o Plan de escritura.	B3.8. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións	LCB3.8.1. Usa con eficacia Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, crear táboas e gráficas.	CCL CD CAA

BLOQUE 4: COÑECEMENTO DA LINGUA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
E	B4.1. A palabra. B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, conxunción, pronomes, artigos, interxeccións). B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes. B4.4. Vocabulario: sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes, adxectivos e verbos. Siglas e abreviaturas. B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.	B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así coma as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz. B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua	B4.1.1. Identifica todas as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións. LCB4.1.2. Conxuga e usa con corrección todos os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos. LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras. LCB4.2.1. Identifica e usa sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos, frases feitas, siglas e abreviaturas. CB4.2.2. Identifica os diferentes tipos de palabras nun texto. B4.2.3. Clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.	CCL

	B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns conectores textuais (de orde, contraste e explicación) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais (substitucións pronominais) coma léxicos (elipses e substitucións mediante sinónimos e hiperónimos).		LCB4.2.4. Recoñece e usa os conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade... CB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado.	CCL
E	B4.7. Uso eficaz do dicionario para ampliación de vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.	B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.	LCB4.3.1. Recoñece a estrutura do dicionario e tipos de dicionario, en diferentes soportes e úsaos para buscar o significado de calquera palabra (derivadas e sinónimas). CB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	CCL CAA
			LCB4.3.3. Recoñece e usa correctamente as normas ortográficas nas súas producións escritas.	CCL
E	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, conxunción, pronomes, artigos, interxeccións). B4.8. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de	B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír o discurso nos diferentes tipos de producións. B4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita. CB4.4.3. Aplica correctamente as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	CCL

	acentuación. B4.9. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos. B4.10. Utilización adecuada dos signos de puntuación. B4.11. As relacións gramaticais. Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.		LCB4.4.4. Usa con corrección os signos de puntuación. LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til. LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe adecuada nas producións escritas propias.	
E I	B4.12. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade.	B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe	CCL CD CAA
d e	B4.13. As variedades da lingua. B4.14. Coñecemento xeral de realidade	B4.6. Coñecer a variedade lingüística	CB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América.	CCL CSC

i o	plurilingüe de España e a súa valoración como fonte de enriquecemento persoal e como unha mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural.	de España e do español como fonte de enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara ás linguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América	LCB4.6.2. Recoñece e identifica algunhas das características relevantes (históricas, socioculturais, xeográficas e lingüísticas) das linguas oficiais en España.	

BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
D E	B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal.	B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e considerala como un medio de aprendizaxe e enriquecemento persoal de máxima importancia.	LCB5.1.1. Recoñece e valora as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	CCL CCEC

	B5.2. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países. B5.3. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	B5.2. Integrar a lectura expresiva e a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos da linguaxe literaria (metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras), e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros.	LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos literarios.	CCL CCEC CCL CAA
d e	B5.4. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. B5.5. Identificación de recursos literarios.	B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns ou adiviñas.	LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.	CCL CCEC

d e i	B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións e teatro.	B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais.	LCB5.4.1. Crea textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos e rítmicos en ditas producións.	CCL CAA CSIEE CCEC
a d e	B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados. B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade e de producións propias ou dos compañeiros, utilizando adecuadamente os recursos básicos dos intercambios orais e da técnica teatral.	CB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios apropiados ou adecuados á súa idade e de textos de produción propia.	CCL CAA CSC CCEC
			CB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións, refráns e adiviñas.	CCL CAA CCEC

b e o	B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC

ÁREA DE LINGUA E LITERATURA GALEGA

BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
A E	B1.1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, na entrevista, na reportaxe infantil e nos debates e co-mentarios de actualidade, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos, distinguindo información de opinión, e elaboración dun resumo.	B1.1. Comprender textos orais diversos, procedentes da radio, da televisión ou da internet, interpretando as intencións explícitas así como as intencións, opinións e valores non explícitos.	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet, identificando o tema e elaborando un resumo.	CCL CAA
			LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral, distinguindo a información da opinión.	CCL CSC

B D E I O	B1.2. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e a experiencias doutras persoas.	B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	LGB1.2.1. Identifica en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	CCL CD CAA CSC
	B1.3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar, seleccionar, clasificar, comparar e relacionar con progresiva autonomía informacións relevantes para aprender.		LGB1.2.2. Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións.	CCL CD CAA CSIEE
	B1.4. Interpretación elemental en textos orais da retransca, da ironía e de dúbidos sentidos, recoñecendo a primeira como un trazo característico da lingua galega.	B1.3. Interpretar a retransca, a ironía e os dúbidos sentidos, entendendo a primeira como un trazo característico da lingua galega	LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retransca, a ironía e os dúbidos sentidos.	CCL
			LGB1.3.2. Recoñece a retransca como un trazo característico da lingua galega.	CCL CCEC CSC
a b c e o	B1.5. Comprensión e produción de textos orais para aprender e para informarse, tanto os creados con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates).	B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico.	LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervido coas propostas propias.	CCL CAA CSC CSEIEE

			LGB1.4.2. Sigue unha expo- sición da clase e extrae as ideas máis destacadas.	CCL CAA
			LGB1.4.3. Fai pequenas exposicións na aula ade- cuando o discurso ás diferen- tes necesidades comunicati- vas (narrar, describir e expo- ñer), utilizando o dicionario se é preciso.	
			LGB1.4.4. Participa activa- mente no traballo en grupo, así como nos debates.	
			LGB1.4.5 Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a es- te a súa produción.	

a c e o	B1.6. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas (tolerancia ás opinións, escoita atenta, respecto das de quen fala sen interrupcións inadecuadas, contacto visual).	B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais.	LGB1.5.1. Escoita atentamente as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper. LGB1.5.2. Respecta as opinións dos e das demais.	CCL CSC
a c d e	B1.7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia (debates, exposicións curtas, conversas, expresións espontáneas, discusións, asembleas, narracións orais, entrevistas) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, roles diversos no intercambio, respecto ás opinións das demais persoas, ton de voz, posturas e xestos adecuados).	B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais. LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela	CCL CSC CAA

			LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptadas ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión, procurando a empatía coa persoa interlocutora. LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	CCL CSC CCEC
			LGB1.6.5. Participa activamente na conversa formulando e contestando preguntas.	CCL CSC CCEC CAA
A B E O	B1.8. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: fluidez, claridade, orde, léxico apropiado, pronuncia correcta, ton de voz, entoación, xestualidade. Incorporación das intervencións das demais persoas, formulación de preguntas coherentes e percepción das reaccións.	B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	CCL CAA
			LGB1.7.2. Elaboro un discurso oral cohesivo, utilizando nexos adecuados.	CCL
			LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	CCL CSC

			LGB1.7.4. Aмосa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	CCL CCEC
b e i	B1.9. Produción de textos orais propios dos medios de comunicación social mediante simulación ou participación para ofrecer e compartir información e opinión.	B1.8. Elaborar textos propios dos medios de comunicación.	LGB1.8.1. Elabora textos propios dos medios de comunicación.	CCL CD CAA CSIEE CSC
d e	B1.10. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxes orais (acenos, miradas, posturas corporais).	B1.9. Reforza a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais coa utilización de elementos propios da linguaxe xestual.	LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: acenos, miradas, postura corporal... para reforzar o sentido das súas producións orais.	
b d e	B1.11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.10. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	LGB1.10.1. Aмосa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe activamente ao traballo en grupo.	CCL CAA CSIEE

e	B1.12. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.	B1.11. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	CCL CAA CCEC CSIEE
a d e o	B1.13. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.12. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LGB1.12.1. Usa unha lingua- xe non sexista. LGB1.12.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC
a d e o	B1.14. Recoñecemento e valoración das diferenzas dialectais orais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua.	B1.13. Recoñecer e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega.	LGB1.13.1. Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	CCL CCEC
			LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	CCL CSC CCEC
a d e o	B1.15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de	B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral.	LGB1.14.1. Identifica a lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...	CCL CCEC

	comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.		LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	CCL CCEC CSC

BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA. LER

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
b e j j o	B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia, normas, programas de actividades, convocatorias, plans de traballo ou regulamentos. B2.2. Comprensión de textos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia, na entrevista e nas cartas á dirección do xornal, para obter información xeral, localizando informacións destacadas.	B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e realizar inferencias determinando intencións e dúbidos sentidos.	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	CCL CD CSC
			LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo).	CCL
			LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.1.4. Interpreta metáforas, personificacións, hipérboles, ironías e dúbidos sentidos en textos.	CCL CAA CSIEE
	B2.3. Comprensión de textos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os			

	producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios).		LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión.	CCL
			LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor/a e diferencia información, opinión e publicidade.	CCL CAA
			LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	CCL CAA CSIEE
b e	B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender, comparando, clasificando, identificando e interpretando con especial atención aos datos que se transmiten mediante gráficos, esquemas e ilustracións.	B2.2. Interpretar e comprender a información procedente de gráficos, esquemas e ilustracións.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende a información de gráficos, esquemas, mapas conceptuais e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.	CCL CAA CSC CSIEE CMCT

b e	B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto.	B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto, e esquematizar e resumindo seu contido.	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto. LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto, indicando as ideas principais e secundarias. LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto.	CCL CAA
b e	B2.6. Uso das estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...).	B2.4. Utilizar estratexias para mellorar a lectura.	LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións. LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	CCL CAA CSIEE
b e i	B2.7. Uso dirixido das TICs para a localización, selección, interpretación e organización da información.	B2.5. Utilizar as TICs para tratar a información nun texto.	LGB2.5.1. Utiliza as TICs para localizar e seleccionar a información nun texto.	CCL CD CAA
			LGB2.5.2. Utiliza as TICs para organizar a información dun texto. LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	CCL CD
b e o	B2.8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas.	B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura.	LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	CCL CSIEE CAA

a b e	B2.9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual. B2.10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios.	B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.	LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.	CCL CAA
			LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	CCL
			LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	CCL
			LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	CCL CAA CSC
			LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	CCL CSC

a b e j	B2.11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosando coñecemento da súa organización (catalogación, funcionamento) e participación en actividades literarias e na elaboración de propostas. B2.12. Utilización das bibliotecas, incluíndo as virtuais, de xeito cada vez máis autónomo, para obter información e modelos para a produción escrita.	B2.8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con autonomía abonda, comprendendo como se organiza e colaborando no seu coidado e mellora.	LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora. LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e na súa mellora.	CCL CAA CSC
			LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con autonomía.	CCL CAA CD
a b e	B2.13. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal.	B2.9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual.	LGB2.9.1. Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais.	CCL CAA CSC
a b e	B2.14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias e de regulación da convivencia.	B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	LGB2.10.1. Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	CCL CAA CSC CCEC
a b e	B2.15. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de	B2.11. Amosar autonomía lectora e capacidade de	LGB2.11.1. Aмосa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	CCL

m	expresión das preferencias persoais.	selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	LGB2.11.2. Éxpresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	CCL CSC CAA CSIEE
a d e o	B2.16. Análise de textos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	B2.12. Analizar textos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	LGB2.12.1. Percibe as diferenzas lingüísticas presentes nas variedades da lingua galega.	CCL CCEC
			LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	CCL CSC CCEC

BLOQUE 3: COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
A B E	B3.1. Uso das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas, puntuación, coherencia e cohesión...) e revisión como partes do proceso escritor.	B3.1. Usar as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, mediante notas, esquemas, guións ou mapas conceptuais.	CCL CSIEE CAA
			LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura clara, con coherencia e cohesionando os enunciados.	CCL CAA CSIEE

			LGB3.1.3. Respecta as re- gras de puntuación no texto.	CCL
			LGB3.1.4. Aplica a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa unha linguaxe non se- xista.	CCL CSC CCEC
			LGB3.1.5. Revisa e reescribe o texto cando é preciso. LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de tex- tos.	CCL CAA CSIEE
a b e i	B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación so- cial (correspondencia, normas, pro- gramas, convocatorias, plans de tra- ballo, mensaxes curtas) de acordo coas características propias destes xéneros.	B3.2. Producir textos de diferente tipoloxía que per- mitan narrar, describir, re- sumir, explicar e expoñer opinións, emocións e in- formacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos pro- pios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, programas...	CCL CAA CD
	B3.3. Composición de textos de información e de opinión caracterís- ticos dos medios de comunicación social sobre feitos e acontecemen- tos significativos, con especial inci- dencia na noticia, na entrevista, no comentario breve sobre libros ou música, en situacións reais ou simu- ladas.		LGB3.2.2. Escribe, en dife- rentes soportes, textos propios dos medios de comuni- cación, imitando modelos.	CCL CSC CCEC CAA
			LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.	CCL CAA

			LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado.	CCL CSC CCEC
			LGB3.2.5. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	CCL CSC CAA
b e	B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, enquisas, resumos, esquemas, informes, descrições, explicacións).	B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información.	LGB3.3.1. Elabora textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información: cuestionarios, enquisas, resumos, informes...	CCL CAA CSIEE
a b e j	B3.5. Redacción de textos breves creativos carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	B3.4. Elaborar textos breves con creatividade.	LGB3.4.1. Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións; narra accións e presenta personaxes, obxectos e/ou lugares: carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas... LGB3.4.2. Escribe textos breves de carácter creativo con certa riqueza léxica. LGB3.4.3. Aprecia os usos creativos da linguaxe.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE
b d	B3.6. Uso progresivamente autónomo das TIC na busca de información, o	B3.5. Usar de maneira autónoma as	LGB3.5.1. Usa as TIC na procura de información ou para consultar o dicionario.	CCL CD

e i j	tratamento dos textos e a realización de presentacións.	TIC para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións.	LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos de maneira autónoma. LGB3.5.3. Utiliza correctores de textos.	CAA CSIEE
b e i j	B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión (ilustracións, gráficos, táboas e tipografía) e ilustración creativa dos propios textos.	B3.6. Utilizar recursos gráficos que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa.	LGB3.5.4. Utiliza as TIC para realizar presentacións. LGB3.6.1. Utiliza recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa.	CCL CD CSIEE
a b e i	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.	B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	LGB3.7.1. Coida a presentación dos traballos escritos, en calquera soporte. LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	CCL CD CAA CCL CSC

BLOQUE 4: COÑECEMENTO DA LINGUA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE

e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición, conxunción e interxección; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do nome e complementos do verbo: o suxeito.	B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, implícita e funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pro- nome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxunción e interxección. LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non per- soais dos verbos. LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a síla- ba tónica das átonas. LGB4.1.4. Identifica e clasifi- ca os diferentes tipos de enunciado: declarativo, inte- rrogativo, exclamativo e imperativo.	CCL CAA
			LGB4.1.5. Identifica as ora- cións simples, recoñecendo o verbo e os seus comple- mentos: o suxeito; utiliza co- rrectamente a concordancia de xénero e número e reco- ñece os complementos do nome.	CCL CAA
b e	B4.2. Coñecemento das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos. B4.3. Uso de procedementos de derivación, de comparación e de contraste para vulgar sobre a co- rrección das palabras e xeneralizar as normas ortográficas.	B4.2. Coñecer e aplicar as normas ortográficas xerais e as de acentuación en par- ticular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	LGB4.2.1. Aplica correcta- mente as normas de acen- tuación xerais e de acentua- ción diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	CCL CSC CCEC
e e	B4.4. Comparación e transformación de enunciados, mediante inserción,	B4.3. Utilizar correctamente as	LGB4.3.1. Emprega con correccións os signos de puntuación.	CCL

	supresión, cambio de orde, segmentación e recomposición, para xulgar sobre a gramaticalidade dos resultados e facilitar o desenvolvemento dos conceptos lingüísticos e da metalinguaxe. B4.5. Comparación de estruturas sintácticas diversas para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado. B4.6. Observación da inserción e coordinación de oracións como procedementos propios da explicación, tanto na escritura como na expresión oral.	reglas de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e escritas.	LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións. LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	CCL CCL CSC CCEC
e	B4.7. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...), así como doutros elementos de cohesión, en relación coa composición de textos.	B4.4. Recoñecer e empregar axeitadamente os conectores, así como outros elementos de cohesión.	LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición... LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, deixes, elipse, sinónimos...	CCL CAA CCL CAA
e	B4.8. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, es-	B4.5. Identificar o papel semántico do	LGB4.5.1. Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito..	CCL CAA

	pecialmente o suxeito, así como o papel semántico deste (axente, paciente e causa). B4.9. Transformación de oracións de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos.	suxeito e transformar oracións activas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.	LGB4.5.2. Transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.	CCL CAA
e	B4.10. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na narración, e viceversa, para mellorar a produción de textos.	B4.6. Transformar un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	LGB4.6.1. Transforma un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.	CCL CAA
b e i	B4.11. Uso eficaz do dicionario, en papel ou dixital, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical. B4.12. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.	LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto.	CCL CAA CD
	LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas.		CCL CAA	

	B4.13. Ampliación do vocabulario mediante os procedementos de creación de palabras: derivación (prefijos e sufixos) e composición.		LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.	CCL CAA
a d e h m o	B4.14. Coñecemento das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e valoración desta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	B4.8. Coñecer as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	LGB4.8.1. Identifica as características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.	CCL CCEC
			LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	CCL CSC CCEC
a b d e m o	B4.15. Comparación entre aspectos das linguas que o alumnado coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias.	B4.9. Establecer relacións entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado para reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega.	LGB4.9.1. Recoñece e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	CCL CCEC
			LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e similitudes sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	CCL CCEC CAA CSIEE

BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
b d e o	B5.1. escoita, memorización e re-produción de textos procedentes da literatura popular oral galega (re- fráns, adiviñas, lendas, contos, po- emas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral.	B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos proceden- tes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da lite- ratura galega en xeral.	CCL CAA CCEC
	B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e co- mo recurso de gozo persoal.		LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñece- mento da nosa cultura e co- mo recurso de gozo persoal.	CCL CCEC
b d e i	B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego ade- cuadas á idade e aos intereses (con- to, cómic, novela). B5.4. Lectura guiada de textos da literatura infantil, adaptacións de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.	B5.2. Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clási- cas e literatura actual, adaptadas á idade e en di- ferentes soportes.	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD

b d e	B5.5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos e tópicos.	B5.3. Analizar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas e tópicos recorrentes.	LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	CCL CCEC
			LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.	CCL
			LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérbolos e xogos de palabras.	CCL CCEC CAA
			LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura.	CCL CCEC
b e	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos dados.	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas.	CCL CCEC CSC
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios diversos.	B5.5. Participar en dramatizacións de textos literarios diversos.	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.	CCL

a d e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.	B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.	LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto.	CCL CCEC
			LGB5.7.2. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	CCL CCEC

ÁREA DE MATEMÁTICAS

BLOQUE 1: PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE

b g	B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.	CMCT CAA
		B1.2. Realizar e presentar informes sinxelos sobre o desenvolvemento, resultados e conclusións obtidas no proceso de investigación.	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.	CMCT CCL CAA CSIEE CD
b g	B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.3. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións apropiadas ao seu nivel.	MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.	CMCT CAA CSIEE

		B1.4. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación.	CMCT CAA
b g i	1.3. Conianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	B1.5. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.	CMCT CCL CAA
	B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.		MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares.	CMCT CAA CSIEE
			MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.	CMCT CD CAA CSIEE
b e g i	B1.3. Conianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico. 4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. B1.5. Integración nas tecnoloxías da	B1.6. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas e estratexias para o cálculo para coñecer os principios matemáticos e resolver problemas.	MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.	CMCT CD CAA CCL

	información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.			

BLOQUE 2: NÚMEROS

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
b e g	B2.1. Números enteiros, decimais e fraccións. B2.2. A numeración romana. B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras. B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc. B2.6. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras. B2.7. O número decimal: décimas, centésimas	B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	CMCT CCEC
			MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	CMCT CAA CCL

b e g	e milésimas. B2.8. Fracciones propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. B2.9. Os números decimais: valor de posición. B2.10. Números positivos e negativos. B2.11. Ordenación de conxuntos de números de distinto tipo. B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc.	B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá. B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos	MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	CMCT CAA CCL

	B2.12. Concepto de fracción como relación entre las partes o todo. B2.8. Fracciones propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica. B2.9. Os números decimais: valor de posición. B2.13. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. B2.10. Números positivos e negativos. B2.14. Redondeo de números naturais ás decenas, centenas e millares. B2.15. Fracciones equivalentes, reducción de dúas ou máis fracciones a común denominador. B2.13. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. B2.16. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fracciones.	mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operacións, en situación de resolución de problemas.	MTB2.2.2. Utiliza os números negativos en contextos reais. MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fracciones a común denominador e calcula fracciones equivalentes. MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima. MTB2.3.3. Ordena fracciones aplicando á relación entre fracción e número decimal.	CMCT
	B2.15. Fracciones equivalentes, reducción de dúas ou máis fracciones a común denominador. B2.17. Divisibilidade: múltiplos,	B2.4. Utilizar as propiedades das operacións, as estratexias persoais e os diferentes	MTB2.4.1. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10.	CMCT

	divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade.	procedementos que se usan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación e calculadora).		
b e g b g	B2.18. Estimación de resultados. B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.	B2.5. Utilizar os números enteiros, decimais, fraccionarios e as porcentaxes sinxelas para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.	MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	CMCT
	B2.20. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais.		MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.	CMCT CCL
			MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	CMCT CAA
	B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade. B2.21 Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. B2.22. Potencia como produto de factores	B2.6. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes	MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10.	CMCT
		MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	CMCT	

	iguais. Cadrados e cubos. Potencias de base 10. B2.23. Identificación e uso dos termos propios da división. B2.20. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. B2.24. Operacións con fraccións.	procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado	MTB2.6.3. Realiza operacións con números decimais.	CMCT
	B2.25. Operacións con números decimais. B2.26. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división.		MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.	CMCT CAA
b e g	B2.16. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións. B2.27. Porcentaxes e proporcionalidade. B2.28. Expresión das partes utilizando porcentaxes. B2.29. Correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes. B2.30. Aumentos e diminucións porcentuais.	B2.7. Iniciarase no uso das porcentaxes e a proporcionalidade directa para interpretar e intercambiar información e resolver problemas en contextos da vida cotiá.	MTB2.7.1. Calcula e utiliza as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes.	CMCT
			MTB2.7.2. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.	
			MTB2.7.3. Calcula aumentos e diminucións porcentuais.	
			MTB2.7.4. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria.	CMCT CAA

	B2.31. Proporcionalidade directa. B2.32. A regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade. B2.33. Resolución de problemas da vida cotiá.		MTB2.7.5. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación formulada, o proceso seguido e as solucións obtidas.	CMCT CCL CAA
b g	B2.17. Divisibilidade: múltiplos, divisores, números primos e números compostos. Criterios de divisibilidade. B2.18. Estimación de resultados. B2.26. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. B2.34. Automatización dealgoritmos. B2.35. Descomposición de forma aditiva e de forma aditivo- multiplicativa. B2.36. Descomposición de números naturais atendendo o valor de posición das súas cifras. B2.37. Construción de series ascendentes e descendentes. B2.38. Obtención dos primeiros múltiplos dun número dado. B2.39. Obtención de todos os divisores de calquera número menor de 100.	B2.8. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.	MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións).	CMCT CAA
			MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo- multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras.	CMCT
			MTB2.8.8. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100.	
			MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd.	
			MTB2.8.10. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.	

	B2.40. Descomposición de números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras. B2.41. Cálculo de tantos por cen en situacións reais. B2.42. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. B2.43. Utilización da calculadora.		MTB2.8.11. Calcula tantos por cen en situacións reais.	CMCT
			MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	CMCT CAA
b e g	B2.19. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. B2.44. Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.9. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.	CMCT CAA CCL CSIEE
			MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	CMCT CAA CCL CSIEE

BLOQUE 3: MEDIDA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE

b e g	B3.1. Elección da unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.	B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.	MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.	CMCT CCL CAA
	B3.2. Realización de medicións. B3.3. Estimación de lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida.		MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.	CMCT CAA
g b e g	B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude.	B3.2. Operar con diferentes medidas	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.	CMCT
	B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada.		MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.	
	B3.6. Comparación de superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición.		MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.	
	3.7. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume.	B3.4. Utilizar as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.	CMCT
	B3.8. Explicación oral e escrita do proceso seguido e da estratexia utilizada en calquera dos			

	procedementos empregados. B3.9. Equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.	unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados en unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido e aplicándoo á resolución de problemas.	MTB3.4.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados.	CCL CAA
			MTB3.4.3. Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido.	CMCT CCL CAA
b g	B3.10. O sistema sesaxesimal. B3.11. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos.	B3.5. Coñecer o sistema sesaxesimal para realizar cálculos con medidas angulares.	MTB3.5.1. Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares.	CMCT CAA
b g	B3.12. Resolución de problemas de medida.	B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a	MTB3.6.1. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	CMCT CAA CSIEE

		resolución de problemas.		

BLOQUE 4: GEOMETRÍA

OBJECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
g	B4.1. Posicións relativas de rectas e circunferencias. B4.2. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... B4.3. Sistema de coordenadas cartesianas. Descrición de posicións e movementos. B4.4. A representación elemental do espazo, escalas e gráficas sinxelas.	B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá.	MTB4.1.1. Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias. MTB4.1.2. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... MTB4.1.3. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros...	CMCT CMCT

g i b g			MTB4.1.4. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no espazo. MTB4.1.5. Identifica en situacións moi sinxelas a simetría do tipo axial e especular.	
	B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación. B4.6. Clasificación de triángulos atendendo os seus lados e os seus ángulos.	B4.2 Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo.	MTB4.2.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos. MTB4.2.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas.	CMCT CMCT CD
	B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación.	B4.3. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio e rombo. Calcular a área de figuras planas.	MTB4.3.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo. MTB4.3.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	CMCT CMCT CAA
g	B4.7. Clasificación de cuadriláteros atendendo o paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. B4.8. Concavidade e convexidade de figuras planas. B4.9. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, tanxente e	B4.4. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	MTB4.4.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. MTB4.4.2. Calcula perímetro e área da circunferencia e do círculo.	CMCT CMCT

	sector circular.			
b g	B4.10. Interpretación de representaciones espaciais en situación da vida cotiá.	B4.5. Interpretar representaciones espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.	MTB4.5.1. Comprende e describe situacións da vida cotiá, e interpreta e elabora representaciones espaciais (planos, esbozos de itinerarios, maquetas,...), utilizando as nocións xeométricas básicas (situación, movemento, paralelismo, perpendicularidade, escala, simetría, perímetro e superficie).	CMCT CAA
b e g	B4.11. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	B4.6. Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB4.6.1 Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	CMCT CAA CCL CSIEE

			MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propoñendo outras formas de resolvelo.	CMCT CAA

BLOQUE 5: ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
b g	B5.1. Recollida e clasificación de datos cualitativos e cuantitativos.	B5.1. Recoller e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información.	MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.	CMCT CAA

b g	B5.2. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas.	B5.2. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato.	MTB5.2.1. Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas.	CMCT CAA
	B5.3. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.		MTB5.2.2. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.	CMCT CAA
	B5.4. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais.		MTB5.2.3. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.	CMCT CAA
	B5.5. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas.		MTB5.2.4. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas	
g	B5.6. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias	B5.3. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azar e comprobar o dito resultado.	MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio.	CMCT

b g	B5.6. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias.	B5.4. Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que con case toda seguridade prodúcense ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición.	MTB5.4.1. Realiza conxecturas e estimacións sobre algún xogos (moedas, dados, cartas, loterías...)	CMCT CAA
b e g	B5.7. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso.	B5.5. Identificar e resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB5.5.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización MTB5.5.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo..	CMCT CAA CCL CSIEE

ÁREA DE NATURAIS

BLOQUE 1: INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE

b e h	B1.1. Iniciación á actividade científica. B1.2. Emprego de diferentes fontes de información.	B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.	CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízaa, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións.	CCL CSIEE CAA
i	B1.3. Lectura de textos propios da área. B1.4. Utilización das tecnoloxías da información e comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e comunicar conclusións sobre os traballos realizados. B1.5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas, imaxes etc.). Xestión de ficheiros.		CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.	CD CMCCT CCL CMCCT
			CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc).	CCL CSIEE CMCT CD
			CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.	CMCCT CAA CCL

b h	B1.6. Aproximación experimental a cuestións científicas próximas á súa realidade.	B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia.	CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións, identificando os criterios e as consecuencias das decisións tomadas.	CSIEE CAA CMCCT
a b c e	B1.7. Traballo individual e cooperativo. B1.8. A igualdade entre homes e mulleres. A conduta responsable. B1.9. A relación cos demais. A resolución	B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus	CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	CAA CSC CMCCT CSIEE

g h i	pacífica de conflitos. Toma de decisións: criterios e consecuencias. B1.10. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas de traballo individual. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. B1.11. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro. B1.12. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. B1.13. Elaboración de protocolos de uso das TIC na aula. B1.14. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e o seu poder de adición.	compañeiros/as, cuidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais	CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.	CMCCT CSC CD CAA
a b c e g h	B1.15. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e	B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes.	CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.	CMCCT CCL CAA CSIEE

i m	presentando informes en diferentes soportes.		CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.	CCL CMCT CSC CD CAA CSIEE

BLOQUE 2: O SER HUMANO E A SAÚDE

OBJECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
e h	B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento. B2.2. Anatomía e fisioloxía. B2.3. Células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas. B2.4. Diferentes tipos de células. Os virus e as bacterias.	B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano e establecer algunhas relacións fundamentais entre elas e determinados hábitos de saúde.	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano.	CMCT

e h	B2.5. As funcións vitais no ser humano. B2.6. Función de relación (órganos dos sentidos, sistema nervioso e aparello locomotor). B2.7. Función de nutrición (aparells respiratorio, dixestivo, circulatorio e excretor). B2.8. Función de reprodución (aparello reprodutor).	B2.2. Coñecer o funcionamento de células, tecidos, órganos, aparellos, sistemas: a súa localización, forma, estrutura, funcións, coidados etc.	CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	CMCCT CCL
a b c d h k m	B2.9. Saúde e enfermidade. B2.10. Principais enfermidades que afectan aos aparellos e sistemas do organismo humano. B2.11. Hábitos saudables para previr enfermidades. B2.12. Trastornos alimenticios. B2.13. Efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. B2.14. Tipos de dietas. B2.15. Análise de etiquetas de produtos. B2.16. Avances da ciencia que melloran a saúde e a vida. B2.17. Coñecemento de actuacións básicas de primeiros auxilios.	B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables e coñecendo as repercusións para a saúde.	CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo. CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde. CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. CNB2.3.4. Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicina, produción e conservación de alimentos, potabilización da auga etc.). CNB2.3.5. Coñece técnicas de primeiros auxilios, en situacións simuladas e reais.	CMCCT CCL CSC CMCCT CCL CAA CSC CMCCT CAA CSC CMCCT CCL CSC CMCCT CSC

BLOQUE 3: OS SERES VIVOS

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
e h	B3.1. Seres vivos, seres inertes. Diferenciación. B3.2. Organización e estrutura dos seres vivos: células, tecidos: tipos; órganos; aparellos e sistemas: principais características e funcións.	B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas: identificando as principais características e funcións.	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles.	CCL CMCCT
e h l	B3.3. Os seres vivos: características, clasificación e tipos. B3.4. Os animais vertebrados e invertebrados, características e clasificación.	B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.	CNB3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos. Outros reinos.	CMCCT
	B3.5. As plantas: estrutura e fisioloxía. A fotosíntese e a súa importancia para a vida na Terra.		CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais e plantas.	CMCCT CAA
			CNB3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra.	CMCCT CCL
a e h	B3.6. As relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas.	B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu	CNB3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas.	CMCT CCL

l i o	Características e compoñentes dun ecosistema.	contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.	CNB3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan.	
	B3.7. Ecosistemas: pradería, poza, lagoa, bosque, litoral e cidade e os seres vivos. A biosfera, diferentes hábitats dos seres vivos.		CNB3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea algunhas causas de extinción de especies.	CMCT CSC
	B3.8 Hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.		CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.	CMCT
	B3.9. Uso de medios tecnolóxicos para o estudo dos seres vivos.		CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados, comunicando de xeito oral e escrito os resultados.	CMCT CCL CD CAA
	B3.10. Interese pola observación e polo estudo rigoroso de todos os seres vivos.			
	B3.11. Uso da lupa para a observación científica.			

BLOQUE 4: MATERIA E ENERXÍA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
e h	B4.1. Concepto de enerxía. Diferentes formas de enerxía. A luz como fonte de enerxía. B4.2. Electricidade: a corrente eléctrica. Circuitos eléctricos. Magnetismo: o	B4.1. Coñecer leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica, os	CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado.	CMCT CAA CSIEE

	magnetismo terrestre. O imán: o compás. B4.3. Os cambios de estado. As reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.	cambios de estado e as reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.	CNB4.1.2. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	
e h	B4.4. Fontes de enerxía e materias primas: a súa orixe. Enerxías renovables e non renovables. B4.5. Fontes de enerxías renovables e non renovables. O desenvolvemento enerxético, sostible e equitativo.	B4.2. Coñecer as características das fontes de enerxía e materias primas renovables e non renovables e relacionalas co desenvolvemento enerxético e sostible.	CNB4.2.1. Identifica e explica algunhas das principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, lumínica, sonora, eléctrica, térmica e química.	CMCT CCL
	B4.6. Utilidade dalgúns avances, produtos e materiais para a sociedade.		CNB4.2.2. Identifica e explica os beneficios e riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non renovables: esgotamento, choiva ácida, radioactividade, expoñendo posibles actuacións para un desenvolvemento sostible.	CMCT CSC CCL
	B4.7. Planificación e realización de experiencias diversas para estudar as propiedades de materiais de uso común e o seu comportamento diante da luz, o son, a calor, a humidade e a electricidade. B.4.8. Predición de cambios no movemento ou na forma dos corpos por efecto das forzas.	B4.3. Planificar e realizar sinxelas investigacións para estudar o comportamento dos corpos diante das forzas, a luz, a electricidade, o magnetismo, a calor ou o son.	CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido. CNB4.3.2. Observa de xeito sistemático, aprecia e explica os efectos da calor no aumento de temperatura e dilatación dalgúns materiais.	CAA CMCT CSIEE CCL CMCT CCL

	B4.9. Observación dalgúns fenómenos de natureza eléctrica e os seus efectos (luz e calor).	B4.4. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia.	CNB4 4.1 Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade.	CMCT
	B4.10. Atracción e repulsión de cargas eléctricas.		CNB4.4.2. Separa os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución.	CMCCT
	B4.11. Separación de compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución.		CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes.	CMCCT CAA CSIEE CCL CD
	B4.12. Reaccións químicas: a combustión, a oxidación e a fermentación.		CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.	CMCT CAA
	B4.13. Normas de prevención de riscos.		CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo.	CMCT CSC

BLOQUE 5: A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE

e h	B5.1. Máquinas e aparellos. Tipos de máquinas na vida cotiá e a súa utilidade. B5.2. Análise de operadores e emprego na construción dun aparello.	B5.1. Coñecer os principios básicos que rexen as máquinas e os aparellos.	CNB5.1.1. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalas e a acción que realizan.	CMCT CAA
			CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas.	CMCCT CCL
			CNB5.1.3. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas.	CMCCT CSC
g h j	B5.3. Construción de estruturas sinxelas que cumpran unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas.	B5.2. Planificar a construción de obxectos e aparellos cunha finalidade previa, empregando fontes enerxéticas, operadores e materiais apropiados, realizando o traballo individual e en equipo e proporcionando información sobre que estratexias se empregaron.	CNB5 2.1 Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.)	CMCCT CAA CSIEE
e h	B5.4. A electricidade no desenvolvemento das máquinas. B5.5. Elementos dos circuitos eléctricos.	B5.3. Realizar experiencias sinxelas para coñecer as leis	CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuito eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade.	CMCCT CSIEE CCL

	B5.6. Efectos da electricidade. B5.7. Condutores e illantes. B5.8. A relación entre electricidade e magnetismo.	básicas que rexen a transmisión da corrente eléctrica.	CNB5.3.2. Observa e identifica as principais características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo.	CMCCT
e h	B5.9. A ciencia: presente e futuro da sociedade. B5.10. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. B5.11. Importantes descubrimentos e inventos.	B5.4. Coñecer os principais avances da ciencia e da tecnoloxía. Identificar os beneficios e riscos.	CNB5.4.1. Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade.	CCL CMCCT CSC
			CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.	CMCCT CCL CSC CCEC

ÁREA DE SOCIAIS

BLOQUE 1: CONTIDOS COMÚNS

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
e h	B1.1. Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das fases do mesmo e a súa aplicación nas Ciencias sociais.	B1.1. Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados,	CSB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.	CAA CMCCT CCL CD
	B1.2. Recollida de información do tema a tratar, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).			

		utilizando diferentes fontes (directas e indirectas)		
e h i	B1.3.Utilización das tecnoloxías da información e a comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e presentar conclusións. B1.4.Desenvolvemento de estratexias para organizar, assimilar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes. B1.5.Técnicas de traballo intelectual.	B1.2.Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender, e expresar contidos sobre Ciencias sociais.	CSB1.2.1.Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.	CD CAA CCL CMCCT CSC
			CSB1.2.2.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	CD CAA CCL CMCCT CSC
e h b i	B1.6.Estratexias para desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo. Elaboración dun glosario colectivo.	B1.3.Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.	CSB1.3.1.Emprega con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía axeitada aos temas tratados.	CCL CAA CMCCT CSC
o	B1.7.Uso e utilización correcto de diversos materiais cos que se traballa. B1.8.Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficos.		CCB1.3.2.Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.	CCL CAA CMCCT CSC

h b i	B1.9.Fomento de Técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das Ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico). A prensa escrita e dixital como fonte de información.	B1.4.Realizar traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñan a busca, selección e organización de textos de carácter social, xeográfico ou histórico, amosando habilidade para traballar tanto individualmente como de maneira colaborativa dentro dun equipo.	CSB1.4.1.Realiza traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñen a busca, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.	CAA CD CSIEE CSC CCL CMCCT
h b	B1.10.Utilización de técnicas para potenciar a cohesión do grupo e o traballo cooperativo.	B1.5.Valorar o traballo en grupo, amosando actitudes de cooperación e participación responsable, aceptando as diferenzas con respecto e tolerancia cara ás ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.	CSB1.5.1.Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, e amosa habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	CSC CAA CSIEE
			CSB1.5.2.Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.	CSC CAA

a h i	B1.11. Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e tolerante.	B1.6. Respecta a variedade dos diferentes grupos humanos e valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre todos eles sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.	CSB1.6.1. Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.	CSC CAA
a c	B1.12. Participación activa e construtiva na vida social.	B1.7. Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida social creando estratexias para resolver conflitos e empregando códigos de conduta xeralmente aceptados.	CSB1.7.1. Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida da aula e do centro e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros	CSC CAA
			CSB1.7.2. Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.)	CSC CAA
a h	B1.13. A cooperación e o diálogo como valores democráticos fundamentais.	B1.8. Valorar a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos, fomentando os valores democráticos.	CSB1.8.1. Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.	CSC CAA

b d	B1.14. Iniciativa emprendedora. Actividades de experimentación.	B1.9. Desenvolver a creatividade e o espírito emprendedor aumentando as capacidades para aproveitar a información, as ideas e presentar conclusións innovadoras.	CSB1.9.1. Amona actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor que o fan activo ante as circunstancias que lle rodean.	CSIEE CSC CAA
			CSB1.9.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	CAA CSIEE
a b c	B1.15. Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos.	B1.10. Desenvolver actitudes en cooperación e de traballo en equipo, así como o hábito de asumir novos roles nunha sociedade en continuo cambio.	CSB1.10.1. Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas.	CSC CAA CSIEE
			CSB1.10.2. Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades.	

BLOQUE 2: O MUNDO QUE NOS RODEA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE

h g e i	B2.1.Cartografía. Planos, mapas e planisferios. B2.2.Tipos de mapas: físicos, políticos e temáticos. B2.3. Escalas e signos convencionais dun mapa. B2.4.Técnicas de orientación no espazo. Elaboración dun itinerario de viaxe coa axuda de ferramentas dixitais.	B2.1.Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais.	CSB2.1.1.Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.	CMCT CAA
e g h	B2.5.O clima. Elementos e factores climáticos.	B2.2.Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea básica de clima e dos factores que o determinan.	CSB2.2.1.Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan	CMCT CCL
e h o	B2.6.A paisaxe: elementos que o forman, tipos de paisaxes. B2.7.Características dos principais paisaxes de España e de Europa	B2.3.Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que o compoñen e as características dos principais paisaxes de España e de Europa.	CSB2.3.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.	CMCT CCL CSC
e h	B2.8.A diversidade xeográfica das paisaxes de Europa: relevo, climas e hidrografía.	B2.4.Identificar as principais unidades de relevo de Europa, os	CSB2.4.1.Localiza nun mapa o relevo de Europa, as súas vertentes hidrográficas e o seu clima.	CMCT

	B2.9. Utilización e consulta en sistemas de información xeográfica.	seus climas e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.	CSB2.4.2.Recoñece as principais características do relevo, os ríos e o clima de Europa.	CMCT CAA
a b h	B2.10.A intervención humana no medio. Consumo responsable. Os problemas da contaminación. B2.11.O desenvolvemento sostible. B2.12. Elaboración dun plan de reciclaxe.	B2.5.Explicar a influencia do comportamento humano no medio natural, identificando o uso sostible dos recursos naturais propoñendo unha serie de medidas necesarias para o desenvolvemento sostible da humanidade, especificando os seus efectos positivos.	CSB2.5.1.Explica o uso sostible dos recursos naturais propoñendo e adoitando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do nosos planeta.	CSC CMCT CAA CCL
a b h	B2.13.O cambio climático: causas e consecuencias.	B2.6. Explicar as consecuencias que teñen as nosas accións sobre o clima e o cambio climático.	CSB2.6.1 Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo.	CSC CMCT CAA CCL

BLOQUE 3: VIVIR EN SOCIEDADE

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE

a d h	B3.1.A Unión Europea. B3.2.A organización económica, social, política e territorial da Unión Europea. - Aproximación a algunhas características significativas dos países europeos a través dun proxecto cooperativo.	B3.1. Identificar a estrutura e os fins da Unión Europea, explicando algunhas vantaxes derivadas do feito de formar parte da Unión Europea.	CSB3.1.1. Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos e localiza nun mapa os países membros e as súas capitais.	CSC CAA
			CSB3.1.2. Identifica as principais institucións e os seus órganos de goberno na Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos e explicando en que consiste o mercado único e a zona euro.	CSC CCEC CCL
d g h i	B3.3. Demografía e poboación. Variables demográficas. B3.4. Conceptos demográficos: poboación absoluta, densidade de poboación distribución espacial, crecemento natural e crecemento real da poboación. B3.5. Representación gráfica de datos demográficos: as pirámides de poboación.	B3.2. Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e calculalos a partir dos datos de poboación.	CSB3.2.1. Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nesta e defíneos correctamente.	CSC CCL
			CSB3.2.2. Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.	CMCCT CSC CAA
d g o	B3.6 Poboación de Europa: distribución e evolución.	B3.3. Distinguir as principais características española e europea, explicando a	CSB3.3.1. Describe as principais características da poboación española e europea.	CSC CCL

h		súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente.	CSB3.3.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.	CSC CCL CAA
			CSB3.3.3.Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea.	CSC CCL
			CSB3.3.4.Describe a densidade de poboación de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea.	CSC CMCCT
a d o h	B3.7.Os movementos migratorios: éxodo rural, a emigración a Europa, a chegada de emigrantes ao noso país, problemas actuais da poboación. Estudo dos movementos migratorios da familia.	B3.4.Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación.	CSB3.4.1.Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país.	CSC CCEC CCL
			CSB3.4.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración etc.	CSC CCEC

h o	B3.8.As actividades económicas e os sectores produtivos de España e Europa. B3.9.A produción de bens e servizos.	B3.5. Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España e Europa.	CSB3.5.1. Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.	CSC CMTC
			CSB3.5.2. Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes	CSC CCL
b h	B3.10. O consumo e a publicidade. Debates sobre a influencia da publicidade nas nosas prácticas diarias.	B3.6. Describir o funcionamento da publicidade e as súas técnicas distinguindo publicidade educativa e publicidade consumista.	CSB3 6.1. Valora con espírito crítico a función da publicidade e recoñece e explica as técnicas publicitarias máis habituais, analizando exemplos concretos.	CSIEE CAA CSC
g h b	B3.11. Educación financeira. O diñeiro. O aforro. Elaboración dun presuposto persoal.	B3.7. Tomar conciencia do valor do diñeiro e dos seus usos mediante un consumo responsable e o sentido do aforro.	CSB3 7.1. Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu presuposto a cada un deles	CSIEE CAA CMCT CSC
			CSB3 7.2. Planifica os seus aforros para gastos futuros elaborando un pequeno presuposto persoal.	
			CSB3.7.3. Investiga sobre diferentes estratexias de compra, comparando prezos e recompilando información.	

b h	B3.12.Empleabilidade e espírito emprendedor.	B3.8.Comprender os beneficios que ofrece o espírito emprendedor.	CSB3 8.1.Desenvolve a creatividade e valora a capacidade emprendedora dos membros dunha sociedade.	CSIEE CAA CSC
h	B3.13.A empresa. Actividade e funcións.	B3.9.Explica as características esenciais dunha empresa, especificando as diferentes actividades e formas de organización que poden desenvolver distinguindo entre os diferentes tipos de empresas.	CSB3.9.1.Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen ás actividades que desenvolven.	CSC CMCT
			CSB3.9.2.Describe diversas formas de organización empresarial.	CCL CSC
			CSB3.9.3.Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e a economía, ilustrando as definicións con exemplos.	CCL CSC

BLOQUE 4: AS PEGADAS DO TEMPO

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
g h i o b	B4.1.As idades da historia: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan. B4.2.As fontes históricas e a súa clasificación. Realización dun traballo expositivo seleccionando e clasificando distintas fontes (artísticas, literarias, gráficas, estatísticas, cartográficas,	B4.1.Explicar as características de cada tempo histórico e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idea de idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas.	CSC CAA CCEC CCL CMCT

	orais, etc.)			
g h i	B4.3.O tempo histórico e a súa medida. B4.4.Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo. Realización dunha liña do tempo que recolla os acontecementos históricos máis relevantes que marcan as idades da historia.	B4.2.Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.	CSC CMCT CAA CCEC
b d o h	B4.5.As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XIX. B4.6.España na Idade Contemporánea I: o século XIX. B4.7.As transformacións económicas, políticas, sociais e culturais do século XX. B4.8.España na Idade Contemporánea II: o século XX. Mulleres e homes relevantes na historia de España e Galicia. B4.9.España na Unión Europea. B4.10.O Mundo Actual. Realización de arquivos sobre temas de	B4.3. Identificar, localizar no tempo e no espazo e comprender os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais, máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	CSB4.3.1.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España.	CMCCT CSC CCEC
			CSB4.3.2. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas.	CMCT CSC CCEC
			CSB4.3.3. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas.	CSC CCEC CAA

	actualidade.		CSB4.3.4.Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España citando os seus representantes máis significativos.	CCEC CMCCT CSC
			CSB4.3.5.Explica os principais acontecementos que se produciron durante os s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea.	CSC CCEC CAA
			CSB4.3.6.Describe as características da sociedade española actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.	
d o	B4.11.Noso patrimonio histórico e cultural.	B4.4.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	CSB4.4.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	CSC CCEC
h	B4.12.Patrimonio da Humanidade. Elaboración dunha guía sobre os sitios e lugares Patrimonio da Humanidade.			CAA
			CSB4.4.2.Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.	CSC CCEC CAA

d o h	B4.13. Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo.	B4.5. Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.	CSB4.5.1. Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.	CSC CCEC CAA
			CSB4.5.2. Aprecia a herdanza cultural a escala local, nacional e europea como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.	CSC CCEC CAA

ÁREA DE VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

BLOQUE 1: A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
m k	B1.1. O autoconcepto. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo.	1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal	VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal.	CSC CCL
			VSCB1.1.2. Actúa de forma respectable e digna.	CSC CSIEE
			VSCB1.1.3. Coñece e asume os rasgos característicos da súa personalidade, poñéndoos de manifesto asertivamente.	CAA CCL

m a	B1.2. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia.	B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.2.1. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva.	CAA
			VSCB1.2.2. Describe o valor da reestruturación cognitiva e a resiliencia.	CCL CSIEE
			VSCB1.2.3 Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos.	CSC CSIEE
			VSCB1.2.4. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	CSC CSIEE CCL
m b	B1.3. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora. A automotivación.	B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos.	CSC CSIEE
			VSCB1.3.2. Explica razóns para asumir as súas responsabilidades durante a colaboración.	CSC CCL CSIEE
			VSCB1.3.3. Xera confianza nos demais realizando unha autoavaliación responsable da execución das tarefas.	CSC CAA CSIEE

b m	B1.4. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade en si mesmo e en si mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. Tolerancia á frustración.	1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.4.1. Propón alternativas á resolución de problemas sociais.	CSC CSIEE
			VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	CSC CSIEE
b c	1.5. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. Causas e consecuencias das accións propias. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais.	1.5. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisións persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais.	VSCB1.5.1. Emprega o pensamento consecuencial para tomar decisións éticas.	CSC CSIEE
			VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética.	CSC CSIEE
a c	B1.6. A iniciativa. O emprendemento. A autoproposta de desafíos. A importancia da iniciativa privada na vida económica e social. B1.7. Busca e elaboración de información por diversas fontes.	B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.6.1. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais	CSC CSIEE CCEC
			VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e implanta solucións potencialmente efectivas	CSC CAA CSIEE

			VSCB1.6.3. Razona a importancia da iniciativa privada na vida económica e social.	CSIEE

BLOQUE 2: A COMPREENSIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
	B2.1. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar e argumentar.	B2.1. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.1.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.	CCL CSC
			VSCB2.1.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	CCL CSC CSIEE
c m e	B2.2.Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	B2.2. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que iniben a comunicación para	VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e axudando a que sigan motivadas para expresarse.	CAA CSIEE CSC CCL
			VSCB2.2.1. Comparte sentimentos durante o diálogo.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.	CCL CSC

		superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.		
e m	B2.3. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	B2.3. Empregar a aserción.	VSCB2.3.1. Emprega a linguaxe positiva.	CCL CSC
			VSCB2.3.2. Autoafirmase con respecto.	CCL CSC CSIEE
b m	2.4. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.	B2.4. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	VSCB2.4.1. Infere e dá o sentido adecuado á expresión dos e das demais.	CCL CSC
			VSCB2.4.2. utiliza correctamente as estratexias de escoita activa: clarificación, parafraseo, resumo, reestruturación, reflexo de sentimentos.	CCL CSC CSIEE
c m o	B2.5. A intelixencia interpersoal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	2.5. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.5.1. Interacciona con empatía.	CSC CCL CSIEE
			VSCB2.5.2. Sabe contribuír á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	CSC CSIEE
a m	B2.6. Os estereotipos. As consecuencias dos prexuízos. Desenvolvemento de actitudes de solidariedade ante problemas e	2.6. Analizar criticamente as consecuencias dos prexuízos sociais,	VSCB2.6.1. Analiza os problemas que orixinan os prexuízos sociais.	CSC CSIEE

e	necesidades das persoas máis desfavorecidas.	reflexionando sobre os problemas que provocan e o seu efecto nas persoas que os sofren.	VSCB2.6.2.Expón razoadamente as consecuencias dos prexuízos sociais para as persoas do contorno social próximo.	CCL CSC CCEC
	B2.7. Identificación, axuízamento crítico e rexeitamento das situacións de marxinación, discriminación e inxustiza social. B2.8. Creación de textos, empregando a linguaxe verbal e non verbal, para comunicar en diferentes soportes as conclusións de investigacións realizadas sobre situacións do seu contorno.		VSCB2.6.3. Detecta e axuíza criticamente prexuízos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos.	CCL CCEC CSC CD CAA

BLOQUE 3: A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
b m	B3.1. Aplicación dos valores cívicos en situacións de convivencia no contorno	3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de	VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	CSC CSIEE

	inmediato (familia, centro escolar, grupo, amizades, localidade). Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas. B3.2.Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos nos que se integra e participación nas tarefas e decisión.	manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	CSC CSIEE
b	B3.3. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos.	B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	SCB3.2.1. Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais.	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	CSC
	VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva.		CSC CSIEE CAA	
a	B3.5. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia	B3.3. Implicarse na elaboración e no	VSCB3.3.1.Explica o concepto de norma.	CCL CSC

	frutífera no ámbito social. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade.	respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.	SCB3.3.2. Infire a necesidade das normas da súa comunidade educativa	CAA CSC
			VSCB3.3.3. Participa na elaboración das normas do colexio.	CCL CSC CSIEE
			VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar.	CSC
c m	B3.6. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. As fases da mediación formal. A transformación do conflito en oportunidade.	3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo.	CSC CSIEE
			VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións.	CSC CSIEE
			VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais.	CCL CSC
			VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.	CSC CSIEE
d m	3.7. O altruísmo. A responsabilidade social e a xustiza social. Identificación e análise crítico das causas que provocan situación de	3.5. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu	VSCB3.5.1. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos.	CCL CSC CSIEE

	marxinación, de discriminación e de inxustiza social. Protección e amparo das persoas máis desfavorecidas.	valor.	VSCB3.5.2. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa.	CSC CSIEE
a m	B3.8. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusión de minorías étnicas, os campos de concentración, o holocausto. Os dereitos e deberes do alumnado.	B3.6. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado, realizando xuízos morais de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos.	VSCB3.6.1. Realiza xuízos morais de situacións escolares.	CSC CSIEE
			VSCB3.6.2. Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.	CSC CSIEE
d o	B3.9. Conceptualización do dilema moral. Resolución de dilemas morais.	3.7. Comprender o que é un dilema moral e resolver dilemas morais para detectar prexuízos relativos ás diferenzas culturais.	VSCB3.7.1. Expresa o que é un dilema moral.	CSC CCL
			VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais.	CSC CSIEE
			VSCB3.7.3. Analiza e resolve dilemas morais en situacións reais e simuladas.	CSC CSIEE
			VSCB3.7.4. Resolve dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais.	CSC CSIEE
a d	B3.10. Convivencia pacífica en sociedade e valores nos que se apoia: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza,	B3.8. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non	VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades...	CSC CSIEE

o	compromiso, cooperación e cultura de paz. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a convivencia e o benestar dos grupos sociais. B3.11. Formas de discriminación: racismo, xenofobia, desigualdade de oportunidades. B3.12. Feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade. Análise destes feitos.	discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.	VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade.	CSC CSIEE
			VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar.	CSC CSIEE
d a	B3.13. Dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e de opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. B3.14. Sensibilidade e respecto polos costumes, valores morais e modos de vida distintos aos propios.	3.9. Expresar a relevancia de preservar os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de conciencia e de relixión realizando traballos de análise e síntese.	VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión.	CSC
			VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias.	CSC
			VSCB3.9.3. Relaciona diferentes culturas e relixións coas formas de pensamento de persoas pertencentes a elas.	CSC CSIEE
			VSCB3.9.4. Analiza, reflexiona e expresa conclusións sobre os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión.	CSC CSIEE CCL

d m	B3.15. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá.	B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.10.1. Axuíza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.	CSC CSIEE
a	B3.16 Os valores sociais e a democracia. Os principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española. Dereitos e deberes. Características que debe posuír unha sociedade democrática.	3.11. Respetar os valores socialmente recoñecidos, coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución española e os dereitos e deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución española. Coñecer as institucións, organizacións e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno.	VSCB3.11.1. Axuíza criticamente os valores implícitos en diversas situacións, de acordo cos que constitúen a vida en común nunha sociedade democrática. VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións, organizacións e servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	CSC CSIEE CCL
a o	B3.17. Principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española.	B3.12. Crear un sistema de valores propios realizando xuízos morais	VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española.	CSC CCL

		baseados nos dereitos e deberes básicos do Estatuto de autonomía e da Constitución española.	VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados.	CSC CSIEE
			VSCB3.12.3. Participa no benestar do contorno próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns.	CSC CSIEE
a e	B3.18. Os servizos públicos e bens comúns. Defensa, identificación, aprecio, respecto e coidado dos bens comúns e dos servizos públicos: contribución da cidadanía a través dos impostos. A responsabilidade social. A xustiza social.	B3.13. Comprender a importancia da contribución dos cidadáns e cidadás aos servizos públicos e aos bens comúns a través dos impostos realizando razoamentos críticos.	VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón por escrito o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade.	CSC CCL CSIEE
			VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais que melloran a calidade de vida dos cidadáns e cidadás.	CSC CCL
			VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar impostos.	CSC CCEC CCL
h g o	B3.19 Fontes de enerxía renovables e non renovables. Identificación das actitudes e estratexias individuais e colectivas de consumo enerxético responsable. B3.20. Rutinas individuais para mellorar a calidade de vida. Reflexión sobre as	B3.14. Valorar o uso responsable das fontes de enerxía no planeta concienciándose do respecto ao contorno e desenvolvendo a capacidade crítica cara aos	VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía.	CSC CCL CSIEE
			VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía.	CSC CAA

	posibilidades de cambio. B3.21. Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para buscar e seleccionar e elaborar a información e presentar conclusións 3.22. Realización e interpretación de gráficos sinxelos.	acontecementos que o modifican.	SCB3.14.3. Realiza traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida.	CCL CSC CAA CSIEE
			VSCB3.14.4. Expón graficamente argumentos para rexeitar actividades humanas contaminantes.	CSC CD CMCT CCEC
k	B3.23. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes no ámbito escolar e doméstico.. 3.24. Actitudes e estratexias de promoción de formas de vida saudable e de calidade B3.25. Os primeiros auxilios	B3.15 . Ser capaz de realizar primeiros auxilios e tomar medidas preventivas, valorando a importancia de previr accidentes domésticos.	VSCB3.15.1. Razona as repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida.	CCL CAA CSIEE
			VSCB3.15.2. Coñece as prácticas de primeiros auxilios.	CSC CSIEE
a i	3.26. Condutas responsables no uso das TIC: autonomía, autocontrol, seguridade, sentido ético. Análise da realidade e dos contidos que se presentan no contorno dixital para desenvolver a capacidade crítica.	B3.16. Empregar as novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros.	VSCB3.16.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías.	CD CSC
			VSCB3.16.2. Analiza e enxúza criticamente os contidos do contorno dixital.	CCL CAA CSC

i	3.27. O consumo responsable. Identificación de actitudes e estratexias persoais e colectivas de consumo responsable	3.17. Analizar criticamente a influencia da publicidade sobre o consumo empregando as novas tecnoloxías.	VSCB3.17.1. Realiza análise de información dixital sobre as razóns polas que as persoas senten a necesidade de consumir ao ver un anuncio publicitario.	CD CSC CSIEE
	B3.28. A publicidade e as súas técnicas. Influencia nos hábitos de consumo.		VSCB3.17.2. Reflexiona sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos.	CSC CCEC CD
	B3.29. Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación para buscar e seleccionar e elaborar a información e presentar conclusións.		VSCB3.17.3. Realiza exposicións axuizando criticamente hábitos de consumo innecesario.	CSC CCL CCEC CSIEE
n	3.30. Busca, selección, análise e elaboración de informacións en relación cos accidentes de tráfico.	B3.18. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais.	VSCB3.18.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación.	CSC CSIEE CAA
	B3.31. Comunicación da información elaborada por diferentes medios		VSCB3.18.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións.	CSC CCL
	3.32. Identificación de actitudes e estratexias individuais e colectivas de prevención de riscos viarios		VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico.	CSC CCL CSIEE

ÁREA DE EDUCACIÓN PLÁSTICA

BLOQUE 1: EDUCACIÓN AUDIOVISUAL

OBJECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
j e b	B1.1. Indagación e apreciación das posibilidades plásticas e expresivas dos elementos naturais e artificiais do contexto próximo. 1.2. O contexto natural, artificial e artístico: posibilidades plásticas dos elementos naturais e o seu uso con fins expresivos. B1.3. Elaboración de protocolos para a observación sistemática de aspectos, calidades e características notorias e sutís das imaxes.	B1.1. Formular opinións cun criterio estético, oralmente ou por escrito, que expresen o respecto e a riqueza das achegas que ofrecen as manifestacións artísticas (plásticas, visuais ou musicais), apreciando as texturas, as formas, as liñas, as medidas e as cores.	EPB1.1.1. Observa e explica aspectos, calidades e características das obras artísticas seguindo un protocolo.	CCL CCEC CSC
			EPB1.1.2. Utiliza a observación e a percepción visual para interpretar imaxes.	CCEC CAA
			EPB1.1.3. Reflexiona sobre o proceso de elaboración dunha composición plástica.	CCEC CAA
			EPB1.1.4. Recoñece materiais e recursos plásticos nas imaxes e nas composicións plásticas.	CCEC CCL
			EPB1.1.5. Aprecia as diferenzas entre as formas xeométricas do seu contexto próximo.	
			EPB1.1.6. Analiza as posibilidades de texturas, formas, cores e materiais aplicados sobre soportes distintos.	
j e b	B1.4. Indagación sobre o uso artístico dos medios audiovisuais e tecnolóxicos para o traballo con fotografías. B1.5. Documentación sobre a evolución	B1.2. Aproximarse á lectura, a análise e a interpretación da arte e as imaxes fixas e en	EPB1.2.1. Analiza de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada imaxes fixas atendendo ao tamaño, ao formato e aos elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz e función).	CCEC CCL

	da fotografía e valoración das posibilidades do formato dixital actual. B1.6. Valoración do cine de animación como ferramenta de aprendizaxe. B1.7. Secuenciación dunha historia, unha novela e unha canción, con imaxes e textos explicativos. B1.8. Elaboración de carteis aplicando coñecementos plásticos e audiovisuais. B1.9. Iniciación a sinxelas obras de animación tendo en conta o son, a montaxe, o guión e a realización.	movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo de maneira crítica o significado e a función social, con capacidade para elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos.	EPB1.2.2 Coñece a evolución da fotografía desde o branco e negro á cor, do formato de papel ao dixital, e valora as posibilidades que trae consigo a fotografía.	
			EPB1.2.3. Recoñece os temas da fotografía.	
			EPB1.2.4. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando a posteriori a adecuación do encadramento ao propósito inicial.	CCEC CAA CCL
			EPB1.2.5. Recoñece o cine de animación como un xénero do cine e comenta o proceso empregado para a creación, a montaxe e a difusión dunha película de animación, realizado tanto coa técnica tradicional como coa técnica actual.	CCEC CCL CAA
			EPB1.2.6. Secuencia unha historia en viñetas nas que incorpora imaxes e textos, seguindo o patrón do cómic.	CCEC CAA

			EPB1.2.7. Realiza sinxelas obras de animación para familiarizarse cos conceptos elementais da creación audiovisual: guión, realización, montaxe, son.	CCEC CAA CD
j i a	B1.10. Valoración dos medios de comunicación e das novas tecnoloxías da información e da comunicación como instrumentos de coñecemento, produción e satisfacción. B1.11. Uso das tecnoloxías da información e da comunicación para coñecer as manifestacións do patrimonio cultural e artístico dos pobos (autores e autoras, obras e documentación). B1.12. Uso intencionado da imaxe como instrumento de comunicación. 1.13. A protección de datos. Dereito á propia imaxe.	B1.3. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación de xeito responsable para a busca, creación e difusión de imaxes fixas e en movemento.	EPB1.3.1. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar, modificar tamaño, cor, brillo, contraste, ...) que lle serven para a ilustración de textos.	CD CSC
			EPB1.3.2. Coñece os protocolos de actuacións para a difusión de imaxes propias ou alleas, e respecta a propiedade intelectual de cada persoa..	CSC CD

BLOQUE 2: EXPRESIÓN ARTÍSTICA

OBJECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
j b	B2.1. Aplicación de recursos gráficos para a expresión de emocións, ideas e accións. B2.2. Disposición á orixinalidade, a espontaneidade e a plasmación de ideas, sentimentos e vivencias de forma persoal e autónoma, na creación dunha obra artística. B2.3. Recreación de espazos, aplicando conceptos artísticos básicos (equilibrio e composición).	B2.1. Realizar producións plásticas seguindo pautas elementais do proceso creativo, experimentando, recoñecendo e diferenciando a expresividade dos diversos materiais e técnicas pictóricas e elixindo as máis axeitadas para a realización da obra prevista.	EPB2.1.1. Utiliza as técnicas de debuxo e/ou pictóricas máis axeitadas para as súas creacións, manexando os materiais e instrumentos de forma adecuada, coidando o material e o espazo de uso.	CCEC CAA
			EPB2.1.2. Fai composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, alegría, tristura etc.) coa axuda de diversos recursos para cada caso (claroscuro, puntos, liñas, cores etc.).	
			EPB2.1.3. Debuxa obxectos cotiáns, ideas, accións e situacións.	
			EPB2.1.4. Experimenta con materiais e texturas gráficas con creatividade e soltura.	CAA CCEC
			EPB2.1.5. Valora os elementos e os recursos empregados para alcanzar o efecto que máis se axuste ás propias necesidades.	CAA CCEC
			EPB2.1.6. Distingue e explica as características da cor en canto a súa luminosidade, tono e saturación, aplicándoas cun propósito nas súas producións.	CAA CCEC

			EPB2.1.7. Obtén diversas texturas a partir da aplicación da cor.	
			EPB2.1.8. Executa composicións pareadas nas que aparecen as cores complementarias respectivas.	
			EPB2.1.9. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, tamaños e cores axeitadas (paisaxe, bodegón etc.).	
			EPB2.1.10. Explica coa terminoloxía aprendida o propósito dos seus traballos e as características dos mesmos.	CCEC CCL
j b	B2.4. Análise das formas de representación de volume. B2.5. Elaboración de obxectos tridimensionais con distintos materiais. 2.6. Comparación entre as formas que adopta a representación do espazo en diferentes áreas ou ámbitos.	B2.2. Representar volumes utilizando recursos como cores, claroscuros, corte, dobra e encartado.	EPB2.2.1. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.	CCEC CAA
			EPB2.2.2. Experimenta coa superposición de planos para crear volumes.	
			EPB2.2.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade.	
			EPB2.2.4. Fai obxectos tridimensionais utilizando o recorte, o encartado e o pegado de pezas de diversas formas, utilizando diversos tipos de materiais.	

d j	B2.7. Coñecemento e valoración de identificadores artísticos de diferentes culturas. B2.8. Interese por coñecer producións do patrimonio cultural e artístico dos pobos. B2.9. Valoración do patrimonio cultural e artístico para a satisfacción con eles e para a súa conservación. B2.10. Elaboración de documentos relacionados con obras, creadores e creadoras, e manifestacións artísticas.	B2.3. Coñecer as manifestacións artísticas máis significativas que forman parte do patrimonio artístico e cultural, e adquirir unha actitude de respecto e valoración dese patrimonio.	EPB2.3.1. Recoñece, respecta e valora as manifestacións artísticas máis importantes do patrimonio cultural e artístico español, nomeadamente aquelas que foron declaradas Patrimonio da Humanidade. EPB2.3.2. Aprecia as posibilidades que ofrecen os museos de coñecer obras de arte expostas neles e goza con elas. EPB2.3.3. Coñece algunha profesión do ámbito artístico, interésase polas características do traballo de artistas e artesáns ou artesás, e goza como público coa observación das súas producións.	CSC CCEC
i j b	B2.11. Emprego dos medios audiovisuais e novas tecnoloxías da información e da comunicación para o tratamento de imaxes, deseño, animación e difusión dos traballos elaborados. B2.12. Preparación de documentos propios da comunicación artística. B2.13. Elaboración de producións plásticas	B2.4. Utilizar as TIC para a busca e tratamento de imaxes, como ferramentas para deseñar documentos. B2.5. Realizar producións plásticas, participando con interese e aplicación no traballo individual ou de forma cooperativa,	EPB2.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de información e documentación para a creación de producións propias. EPB2.4.2. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar; modificar tamaño, cor, brillo, contraste etc.) que serven para a ilustración de textos.	CD CCEC CD CCEC

	utilizando técnicas mixtas, elixindo as técnicas, os instrumentos e os materiais de acordo coas súas características e coa súa finalidade.	respectando os materiais, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade, e apreciando a correcta e precisa realización dos exercicios e das actividades, a orde e a limpeza, o respecto polas normas, as regras e os/as compañeiros/as.	EPB2.4.3. Elabora e prepara documentos propios da comunicación artística (carteis, guías ou programas).	CCEC CD
a	B2.14. Asunción de responsabilidade no traballo propio (constancia e esixencia progresiva) e no traballo cooperativo (respecto polas achegas e as disposicións das demais persoas). B2.15. Realización individual ou en grupo, con establecemento de momentos de revisión e de reflexión sobre o proceso seguido.		EPB2.5.1. Produce obras plásticas, logo de escoller as técnicas e os instrumentos máis axeitados para conseguir unha finalidade determinada.	CCEC CAA CSC
b			EPB2.5.2. Respecta materiais, utensilios e espazos.	
j			EPB2.5.3. Amona interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo, respectando as iniciativas de cada compañeiro/a.	CSC CCEC
			EPB 2.5.4. Participa con interese nas actividades propostas, apreciando a realización correcta, precisa, ordenada e limpa dos exercicios e das actividades.	CSC CCEC CAA

BLOQUE 3: DEBUXO XEOMÉTRICO

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
g b j	B3.1. Elaboración de composicións plásticas partindo de conceptos xeométricos da realidade do	B3.1. Identificar conceptos xeométricos na realidade que rodea o alumnado,	EPB3.1.1. Identifica os conceptos de horizontalidade e verticalidade, e utilízalos nas súas composicións con fins expresivos.	CCEC CAA CMCT

	alumnado. B3.2. Uso da cuadrícula para coñecer e comprender o termo de escala. B3.3. Apreciación das posibilidades plásticas e expresivas das estruturas xeométricas. B3.4. Construción de estruturas e transformación de espazos usando nocións métricas e de perspectiva. B3.5. Uso dos instrumentos básicos do debuxo xeométrico para compor unha creación artística partindo dos polígonos elementais.	en relación cos conceptos xeométricos recollidos na área de matemáticas coa súa aplicación gráfica.	EPB3.1.2. Traza rectas paralelas e perpendiculares, usando o escuadro e o cartabón.	CCEC CMCT
			EPB3.1.3. Utiliza a regra considerando o milímetro como unidade de medida habitual aplicada ao debuxo técnico.	CCEC CMCT
			EPB3.1.4. Suma e resta segmentos utilizando a regra e o compás.	
			EPB3.1.5. Calcula graficamente a mediatriz dun segmento utilizando a regra e o compás.	
			EPB3.1.6. Traza círculos co compás coñecendo o raio.	CMCT
			EPB3.1.7. Divide a circunferencia en dúas, tres, catro e seis partes iguais, utilizando o material propio do debuxo técnico.	CMCCT CCEC
			EPB3.1.8. Aplica a división da circunferencia á construción de estrelas e elementos florais aos que posteriormente lles dá cor.	CCEC CMCCT CAA
			EPB3.1.9. Continúa series con motivos xeométricos (rectas e curvas) utilizando unha cuadrícula propia facilitada cos instrumentos propios do debuxo técnico.	

			EPB3.1.10. Suma e resta ángulos de 90, 60, 45 e 30 graos utilizando o escuadro e o cartabón.	CMCCT
			EPB3.1.11. Analiza a realidade descompóndoa en formas xeométricas básicas e trasladándoa a composicións bidimensionais.	CCEC CAA
			EPB3.1.12. Identifica nunha obra bidimensional formas xeométricas simples.	CCEC CMCCT
			EPB3.1.13. Realiza composicións utilizando formas xeométricas suxeridas polo ou pola docente	CCEC CMCCT
			EPB3.1.14. Coñece e comprende o termo de escala e é capaz de aplicalo cambiando a escala dun debuxo sinxelo mediante o uso de cuadrícula.	CMCCT CCEC
			EPB3.1.15. Recoñece, clasifica e constrúe os polígonos elementais, apreciando as súas diferenzas e similitudes.	CMCET CCEC
j g b	B3.6. Exploración e uso adecuado do material de debuxo técnico, coa finalidade de atopar o máis apropiado para o resultado final.	B3.2. Iniciarase no coñecemento e no manexo dos instrumentos e dos materiais propios do	EPB3.2.1.Coñece e aprecia o resultado da utilización correcta dos instrumentos de debuxo, e valora a precisión dos resultados.	CCEC CAA CMCCT

		debuxo técnico, e empregalo adecuadamente.		

4. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE, TEMPORALIZACIÓN E GRAO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.

A continuación preséntanse os estándares de aprendizaxe necesarios para superar as distintas áreas, a súa valoración está en porcentaxes e a súa temporalización por trimestres.

4.1 ÁREA DE LINGUA E LITERATURA CASTELÁ.

EXPRESIÓN E COMPRENSIÓN ORAL		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos segundo o grao de formalidade e a finalidade (académica, social e lúdica).	x	x	x	60%
	Transmite as ideas con claridade, coherencia e corrección.	x	x	X	60%
	Escoita atentamente as intervencións dos compañeiros e segue as estratexias e normas para o intercambio comunicativo mostrando respecto e consideración polas ideas, sentimentos e emocións dos e das demais.	x	x	X	50%
	Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora, papel de persoa moderadora e certas normas de cortesía.	x	x	X	50%
	Emprega conscientemente recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais	X	x	X	40%
	Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	X	x	X	50%
	Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado.	x	x	X	50%
	Participa activamente en diversas situacións de comunicación: Debates e diálogos. Exposicións orais con e sen axuda das tecnoloxías da información e comunicación	x	x	x	30%
	Participa activamente e de forma construtiva nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	X	X	X	40%
	Amosa unha actitude de escoita atenta.	X	X	X	40%
	Comprende a información xeral en textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social.	X	X	X	60%
	Interpreta o sentido dos elementos básicos do texto necesarios para a comprensión global (léxico, locucións).	X	X	X	50%
	Utiliza o vocabulario axeitado á súa idade nas expresións axeitadas para as diferentes funcións da linguaxe.	X	X	X	50%
Diferenza polo contexto significado de correspondencias fonema-grafía idénticas (palabras homófonas, homónimas, parónimas, polisémicas)	X	X	X	30%	

Identifica o tema do texto.	X	X	X	60%
Identifica as ideas principais dun texto.	X	X	X	60%
Resume un texto distinguindo ideas principais e secundarias.				
Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses, utilizando con corrección e creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	X	X	X	30%
Sigue instrucións dadas para levar a cabo actividades diversas.	X	X	X	60%
Responde de forma correcta a preguntas correspondentes á comprensión literal, interpretativa e crítica do texto, e infire o sentido de elementos non explícitos nos textos orais.				
Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe individual ou colectiva.	X	X	X	40%
Reproduce comprensiblemente textos orais breves e sinxelos imitando modelos e axustándose á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	X	X	X	60%
Recorda algunhas ideas básicas despois de escoitar un texto e exprésaa oralmente en resposta a preguntas directas.	X	X	X	40%
Organiza e planifica o discurso axeitándose á situación de comunicación e aos diferentes modos discursivos (narrar, describir, informarse e dialogar) empregando os recursos lingüísticos pertinentes.	X	X	X	30%
Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, participación en enquisas e entrevistas, emisión de xuízo persoal.	X	X	X	40%
Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	x	x	x	40%
Transforma en noticias feitos cotiáns próximos á súa realidade, axustándose á estrutura e linguaxe propios do xénero e imitando modelos.	x	x	X	40%
Realiza e prepara entrevistas e reportaxes sobre temas do seu interese, seguindo modelos.	X	X	X	30%

COMPRENSIÓN ESCRITA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	Le en voz alta, con precisión, diferentes tipos de textos con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	x	x	X	60%
	Descodifica con precisión e rapidez todo tipo de palabras.	X	X	X	55%
	Entende a mensaxe de xeito global e identifica as ideas principais e as secundarias dos textos de diferente tipoloxía, do ámbito escolar e social, a partir da lectura dun texto en voz alta.	X	X	X	45%
	Comprende diferentes tipos de textos atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	X	X	X	50%
	Le en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.	X	X	X	60%
	Realiza lecturas en silencio resumindo os textos lidos.	X	X	X	50%
	Capta o propósito de diferentes tipoloxía textuais. Identifica as partes da súa estrutura organizativa, analiza a súa progresión temática.	X	X	X	40%
	Elabora resumos de textos lidos e identifica os elementos característicos dos diferentes tipos de texto.	X	X	X	50%
	Recoñece mecanismos de cohesión en diferentes tipos de textos	X	X	X	40%
	Elabora esquemas a partir de textos expositivos.	X	X	X	30%
	Interpreta o valor do título e as ilustracións.	X	X	X	30%
	Marca as palabras clave dun texto que axudan á comprensión global.	X	X	X	40%
	Activa coñecementos previos para comprender un texto.	X	X	X	40%
	Realiza inferencias e fomula hipóteses.	X	X	X	30%
	Comprende a información contida nos gráficos, establecendo relacións coa información que aparece no texto relacionada con estes.	X	X	X	30%
Interpreta esquemas de chave, números, mapas conceptuais sinxelos.	X	X	X	40%	
Le voluntariamente textos propostos polo mestre ou mestra.	x	x	x	40%	

	Consulta diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter datos e información para realizar traballos individuais ou en grupo.	X	x	X	50%
	Deduce o significado de palabras e expresións con axuda do contexto.	X	X	x	30%
	Comprende textos xornalísticos e publicitarios. Identifica a súa intención comunicativa. Diferenza entre información, opinión e publicidade.	X	x	X	40%
	Infire, interpreta e formula hipótese sobre o contido. Sabe relacionar os elementos lingüísticos cos non lingüísticos nos diferentes tipos de textos.	X	X	X	40%
	Establece relación entre as ilustracións e os contidos do texto, presenta hipóteses, realiza predicións, e identifica na lectura o tipo de texto e a intención.	X	X	X	30%
	Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos publicitarios.	X	X	X	20%
	Utiliza os medios informáticos para obter información.	X	X	X	30%
	Interpreta a información e fai un resumo da mesma.	x	X	x	50%
	Utiliza a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento da mesma.	x	x	X	30%
	Expón os argumentos de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, editorial, xénero ou ilustracións.	x	x	X	40%
	Selecciona lecturas con criterio persoal e expresa o gusto pola lectura de diversos xéneros literarios como fonte de lecer manifestando a súa opinión sobre os textos lidos.	x	x	x	40%

COÑECEMENTO DA LINGUA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	LCB4.1.1. Identifica todas as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras ou oracións.	X			30%

LCB4.1.2. Conxuga e usa con corrección todos os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos.		x	X	30%
LCB4.1.3. Diferenza familias de palabras.		X	X	30%
LCB4.2.1. Identifica e usa sinónimos e antónimos, palabras polisémicas e homónimas, arcaísmos, estranxeirismos e neoloxismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.		X	X	50%
LCB4.2.2. Identifica e clasifica os diferentes palabras nun texto.	X	X	x	40%
LCB4.2.4. Recoñece e usa os conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade... LCB4.2.5. Identifica as oracións como unidades de significado completo. Recoñece a oración simple, diferencia suxeito e predicado.		X	x	50%
LCB4.3.1. Recoñece a estrutura do dicionario e tipos de dicionario, en diferentes soportes e úsaos para buscar o significado de calquera palabra (derivadas e sinónimas). LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	X			40%
LCB4.3.3. Recoñece e usa correctamente as normas ortográficas nas súas producións escritas.	x	x	X	60%
LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír o discurso nos diferentes tipos de producións.		x	X	40%
LCB4.4.2. Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	x	x	X	60%
LCB4.4.3. Aplica correctamente as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	x	x	X	60%
LCB4.4.4. Usa con corrección os signos de puntuación	x	x	X	60%
LCB4.4.5. Aplica as normas do uso da til.	x	x	x	60%
LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe adecuada nas producións propias.	x	x	X	60%
LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais como apoio e reforzo da aprendizaxe	x	x	X	35%

LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de América.	X			25%
LCB4.6.2. Recoñece e identifica algunhas das características relevantes (históricas, socioculturais, xeográficas e lingüísticas) das linguas oficiais en España.	x			30%

EXPRESIÓN ESCRITA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos propios do ámbito da vida cotiá, do ámbito escolar e social: diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, textos literarios, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas, solicitudes-	x	x	X	30%
	LCB3.1.2. Escribe textos usando o rexistro adecuado, organizando as ideas con claridade, enlazando enunciados en secuencias lineais cohesivas e respectando as normas gramaticais e ortográficas.	x	x	X	40%
	LCB3.1.3. Escribe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero, seguindo modelos, encamiñados a desenvolver a súa capacidade creativa na escritura.	x	x	X	50%
	LCB3.2.1. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal e do ámbito escolar, recollendo as ideas principais, evitando parafrasear o texto e utilizando unha expresión persoal	x	x	X	50%
	LCB3.2.2. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel.	x	x	X	50%
	LCB3.2.3. Reproduce textos ditados con corrección.	x	x	x	50%
	LCB3.2.4. Emprega estratexias de procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	x	x	X	50%
	LCB3.3.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en papel e en liña, no proceso de escritura.	x	x	X	30%
	LCB3.4.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais e revistas).			X	30%

	LCB3.4.2. Presenta un informe de forma ordenada e clara, utilizando soporte papel e informático, sobre problemas ou situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet), seguindo un guión de traballo e expresando conclusións.	x	x	X	40%
	LCB3.4.3. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.	x	x	X	40%
	LCB3.5.1. Pon interese e esfórzase por escribir correctamente de forma persoal.	x	x	x	60%
	LCB3.6.1. Expresa, por escrito, opinións, reflexións e valoracións argumentadas e usa, de xeito habitual, unha linguaxe non sexista.	x	x	x	60%
	LCB3.7.1. Planifica e redacta textos seguindo uns pasos: planificación, redacción, revisión e mellora. - Determina con antelación como será o texto, a súa extensión, o tratamento autor/a-lector/a e a presentación. Adapta a expresión á intención, tendo en conta ao interlocutor e o asunto de que se trata. Presenta os escritos con limpeza, claridade, precisión e orde os escritos. Reescribe o texto.	x	x	X	50%
	LCB3.7.2. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	x	x	x	40%
	LCB3.8.1. Usa con eficacia Internet e as Tecnoloxías da Información e a Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, crear táboas e gráficas.	x	x	x	40%

EDUCACIÓN LITERARIA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	LCB5.1.1. Recoñece e valora as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	x	x	X	40%
	LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	x	x	x	60%
	LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras en textos literarios.		x	X	30%

	LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.		x	X	30%
	LCB5.4.1. Crea textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados utilizando recursos léxicos, sintácticos, fónicos e rítmicos en ditas producións.	x	x	X	60%
	LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios apropiados ou adecuados á súa idade e de textos de produción propia.			X	40%
	LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións, refráns e adiviñas.	x	x	X	60%
	LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	x	x	x	50%

4.1.1 Mínimos esixibles

- Exprésase oralmente en lingua castelá.
- Expresa as súas opinións e sentimentos.
- Narra un feito de xeito coherente, con orde cronolóxica.
- Describe persoas ou cousas de xeito ordenado e cun vocabulario axeitado ao seu nivel.
- Resume textos escritos ou orais destacando a idea principal e secundaria e os datos máis relevantes.
- Escribe textos con presentación e limpeza axeitadas e caligrafía lexible.
- Aplica as normas de acento ortográfico.
- Emprega correctamente os signos de puntuación: punto, coma (nas enumeracións), dous puntos, guións (intervencións teatrais), exclamacións, interrogacións e puntos suspensivos.
- Recoñece e identifica: nomes, adxectivos, verbos e determinantes.
- Manexa o dicionario para consultar significados ou ortografía.
- Diferencia o suxeito do predicado.
- Le en voz alta con entoación, ritmo e velocidade axeitadas ao seu nivel.
- Le en voz baixa comprendendo a idea principal, relacionando informacións e captando ideas non explícitas.
- Comprende textos orais e escritos de temáticas diversas axeitados ao seu nivel.

4.2 ÁREA DE LINGUA E LITERATURA GALEGA.

EXPRESIÓN E COMPRENSIÓN ORAL		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais e secundarias dun texto oral, procedente da radio, da televisión ou de internet, identificando o tema e elaborando un resumo.	X	X	X	50%
	LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun	X	X	X	40%

texto oral, distinguindo a información da opinión.				
LGB1.2.1. Identifica en documentos audiovisuais a información relevante, e valora os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	X	X	X	40%
LGB1.2.2. Usa documentos audiovisuais como medio para obter, identificar, clasificar, comparar e relacionar informacións.	X	X	X	30%
LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retranca, a ironía e os dobres sentidos.	X	X	X	40%
LGB1.3.2. Recoñece a retranca como un trazo característico da lingua galega.	X	X	X	30%
LGB1.4.1. Participa axeitadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	X	X	X	60%
LGB1.4.2. Sigue unha exposición da clase e extrae as ideas máis destacadas.	X	X	X	60%
LGB1.4.3. Fai pequenas exposicións na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.	X	X	X	60%
LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	x	X	X	30%
LGB1.4.5 Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.	X	X	x	30%
LGB1.5.1. escoita atentamente as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	X	X	X	50%
LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	X	X	X	50%
LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	X	X	X	50%
LGB1.6.5. Participa activamente na conversa formulando e contestando preguntas.	X	X	X	40%
LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	X	X	X	50%
LGB1.7.2. Elaboro un discurso oral cohesivo, utilizando nexos adecuados.	X	X	X	40%

	LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico (formal ou informal) adecuado a cada contexto.	X	X	X	40%
	LGB1.7.4. Aмосa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	X	X	X	30%
	LGB1.8.1. Elabora textos propios dos medios de comunicación.	x	X	X	30%
	LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: acenos, miradas, postura corporal... para reforzar o sentido das súas producións orais.	X	X	X	30%
	LGB1.10.1. Aмосa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe activamente ao traballo en grupo.	X	X	X	50%
	LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	X	X	X	30%
	LGB1.12.1. Usa unha linguaxe non sexista..	X	X	X	60%
	LGB1.12.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas	X	X	X	60%
	LGB1.13.1. Recoñece textos orais pertencentes a diferentes variedades da lingua galega.	X	X	X	50%
	LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	x	X	X	40%
	LGB1.14.1. Identifica a lingua galega con calquera contexto profesional oral: sanidade, Administración, xustiza, educación, medios de comunicación...	X	X	X	30%
	LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	X	x	X	50%

COMPRESIÓN LECTORA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	X	X	X	60%
	LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo, expositivo e argumentativo).	X	x	X	60%

LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	X	X	X	60%
LGB2.1.4. Interpreta metáforas, personificacións, hipérboles, ironías e dóbres sentidos en textos.	X	X	X	30%
LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión.	X	X	X	30%
LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor/a e diferencia información, opinión e publicidade.	X	X	X	30%
LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	X	X	X	30%
LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	X	X	X	20%
LGB2.2.1. Interpreta e comprende a información de gráficos, esquemas, mapas conceptuais e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.	X	X	X	20%
LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto. Esquematiza as ideas dun texto, indicando as ideas principais e secundarias. Realiza o resumo dun texto.	X	X	X	50%
LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións. LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	X	X	X	50%
LGB2.5.1. Utiliza as TICs para localizar e seleccionar a información nun texto.	X	X	X	30%
LGB2.5.2. Utiliza as TICs para organizar a información dun texto.	X	X	X	30%
LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	X	X	X	30%
LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras.	X	X	X	50%
LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión.	X	X	X	50%
LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados.	X	x	X	50%
LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información...	X	X	X	40%

	LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	X	X	X	40%
	LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con autonomía, para obter datos e informacións.	X	X	X	30%
	LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con autonomía.	X	X	X	20%
	LGB2.9.1. Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais	X	X	X	30%
	LGB2.10.1. Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	X	X	X	40%
	LGB2.11.1. Aмосa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	X	X	X	40%
	LGB2.11.2. Éxpresa opinións e valoracións sobre as lecturas feitas	X	X	X	40%
	LGB2.12.1. Percibe as diferenzas lingüísticas presentes nas variedades da lingua galega.	X	X	X	30%
	LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	x	X	x	30%

EXPRESIÓN ESCRITA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información, con notas, esquemas, guións ou mapas conceptuais.	X	X	x	60%
	LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura clara, con coherencia e cohesionando os enunciados.	X	X	X	60%
	LGB3.1.3. Respecta as regras de puntuación no texto.	X	X	X	60%
	LGB3.1.4. Aplica a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa unha linguaxe non sexista.	X	X	X	60%
	LGB3.1.5. Revisa e reescribe o texto cando é preciso.	X	X	X	50%
	LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos.	X	X	X	40%
	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, programas...	X	X	X	60%
	LGB3.2.2. Escribe, en diferentes soportes, textos propios	X	x	X	50%

	dos medios de comunicación, imitando modelos.				
	LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descriptivos ou argumentativos) adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.	X	X	x	60%
	LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e cohesivos, usando o rexistro adecuado.	X	x	X	60%
	LGB3.2.5. Resume o contido de textos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	X	X	X	60%
	LGB3.3.1. Elabora textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información: cuestionarios, enquisas, resumos, informes...	X	x	X	50%
	LGB3.4.1. Expresa nos seus textos de maneira imaxinativa ideas, sentimentos e/ou emocións; narra accións e presenta personaxes, obxectos e/ou lugares: carteis publicitarios, anuncios, cómics, contos, poemas, cancións, anécdotas...	X	X	X	50%
	LGB3.4.2. Escribe textos breves creativo con riqueza léxica	X	X	X	50%
	LGB3.4.3. Aprecia os usos creativos da linguaxe.	X	X	X	30%
	LGB3.5.1. Usa as TIC na procura de información ou para consultar o dicionario.	X	X	X	40%
	LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos de maneira autónoma.	X	X	X	40%
	LGB3.5.3. Utiliza correctores de textos.	X	X	X	30%
	LGB3.5.4. Utiliza as TIC para realizar presentacións.	X	X	X	40%
	LGB3.7.1. Coida a presentación dos traballos escritos.	X	X	X	50%
	LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	x	X	X	30%

COÑECEMENTO DA LINGUA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pro- nome, adxectivo, adverbio, verbo, preposición, conxun- ción e interxección.		X		60%
	LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non per- soais dos verbos.		x	X	40%
	LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra,	x	x		40%

diferenciando a sílaba tónica das átonas.				
LGB4.1.4. Identifica e clasifica os diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo e imperativo.	X			50%
LGB4.1.5. Identifica as oracións simples, recoñecendo o verbo e os seus complementos: o suxeito; utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e recoñece os complementos do nome.		X		60%
LGB4.2.1. Aplica correctamente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica, así como as demais normas ortográficas, e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	X	x	X	50%
LGB4.3.1. Emprega con correccións os signos de puntuación.	X	X	x	60%
LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións.	X	x	x	60%
LGB4.3.3. Respecta as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	X			60%
LGB4.4.1. Usa axeitadamente diversos conectores entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición, condición...	X			50%
LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, deixis, elipse, sinónimos...		x	X	30%
LGB4.5.1. Identifica, en oracións, o papel semántico do suxeito..		x	X	40%
LGB4.5.2. Transforma oracións activas en pasiva, e viceversa.		x	X	50%
LGB4.6.1. Transforma un texto narrativo de estilo directo noutro de estilo indirecto e viceversa.		x	X	50%
LGB4.7.1. Usa axeitadamente o dicionario para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto.	X	X	X	30%
LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas e compostas.		X		40%
LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas, arcaísmos, neoloxismos, estranxeirismos, frases feitas, siglas e abreviaturas.		X	X	40%
LGB4.8.1. Identifica as características relevantes da lingua galega.	X			30%
LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	X			20%
LGB4.9.1. Recoñece e evita as interferencias entre as linguas que	X			20%

	está a aprender.				
	LGB4.9.2. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	X			20%

EDUCACIÓN LITERARIA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refrás, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, cancións, ditos, romances, cantigas) e da literatura galega en xeral.	X	x	x	60%
	LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	x	x	X	40%
	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes. LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	X	x	x	40%
	LGB5.3.1. Recoñece as características fundamentais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	x	x	X	50%
	LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.		x	X	60%
	LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, metáforas, personificacións, hipérboles e xogos de palabras.		x	x	50%
	LGB5.3.4. Identifica temas e tópicos recorrentes na literatura.		X	X	50%
	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos dados, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas.	X	X	x	60%
	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios diversos.			X	40%
	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	X	X		40%
LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras	X	X		50%	

	culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto.				
	LGB5.7.2. Aмосa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	x	X		60%

4.2.1 Mínimos esixibles

- Le en voz alta con entoación, ritmo e velocidade axeitadas ao seu nivel.
- Le en voz baixa comprendendo a idea principal, relacionando informacións e captando ideas non explícitas.
- Comprende textos orais e escritos de temática diversa axeitados ao seu nivel.
- Exprésase oralmente en lingua galega.
- Expresa as súas opinións e sentimentos.
- Narra un feito de xeito coherente, con orde cronolóxica.
- Describe persoas ou cousas de xeito ordenado e cun vocabulario axeitado ao seu nivel.
- Resume textos escritos ou orais destacando a idea principal e secundaria e os datos máis relevantes.
- Escribe textos con presentación e limpeza axeitadas e caligrafía lexible.
- Aplica as normas de acento ortográfico.
- Emprega correctamente os signos de puntuación: punto, coma (nas enumeracións), dous puntos, guións (intervencións teatrais), exclamacións, interrogacións e puntos suspensivos.
- Recoñece e identifica: nomes, adxectivos, verbos e determinantes.
- Manexa o dicionario para consultar significados ou ortografía.
- Diferencia o suxeito do predicado.
- Traduce textos curtos do castelán ao galego.

4.3 ÁREA DE MATEMÁTICAS.

PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	MTB1.1.1. Realiza predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e leis encontrados, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.	X	x	X	50%
	MTB1.2.1. Elabora informes sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases do mesmo, valorando os resultados e as conclusións obtidas.	X	X	X	40%
	MTB1.3.1. Elabora conxecturas e busca argumentos que as validen ou as refuten, en situacións a resolver, en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.	X	X	X	30%
	MTB1.4.1. Propón a resolución de retos e problemas coa precisión, co esmero e co interese apropiado ao nivel educativo e a dificultade da situación.	X	X	X	60%

	MTB1.4.2. Desenvolve e aplica estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.	X	X	X	50%
	MTB1.5.1. Reflexiona sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolto, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras similares.	X	X	X	50%
	MTB1.5.2. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas, conxecturas e construír e defender argumentos.	X	X	X	40%
	MTB1.6.1. Realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son...), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica axeitada e compartindo cos seus compañeiros.	x	X	x	30%

NÚMEROS		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	X			40%
	MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	X			60%
	MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	X			60%
	MTB2.2.2. Utiliza os números negativos en contextos reais.	X			60%
	MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.	X			40%
	MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.	X			30%
	MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.	X			30%
	MTB2.4.1. Coñece e aplica os criterios de divisibilidade por 2, 3, 5, 9 e 10.	X			30%
	MTB2.5.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.	X			60%

MTB2.5.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como operadores na interpretación e resolución de problemas.	X			60%
MTB2.5.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	X			40%
MTB2.6.1. Calcula cadrados, cubos e potencias de base 10.	X			30%
MTB2.6.2. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número.	X			40%
MTB2.6.3. Realiza operacións con números decimais.		X		60%
MTB2.6.4. Aplica a xerarquía das operacións e os usos da paréntese.		X		60%
MTB2.7.1. Calcula e utiliza as porcentaxes dunha cantidade para expresar partes.	X			40%
MTB2.7.2. Establece a correspondencia entre fraccións sinxelas, decimais e porcentaxes.	X			30%
MTB2.7.3. Calcula aumentos e diminucións porcentuais.		X		30%
MTB2.7.4. Usa a regra de tres en situacións de proporcionalidade directa: lei do dobre, triplo, metade, para resolver problemas da vida diaria.		X		60%
MTB2.7.5. Resolve problemas da vida cotiá utilizando porcentaxes e regra de tres en situacións de proporcionalidade directa, explicando oralmente e por escrito o significado dos datos, a situación formulada, o proceso seguido e as solucións obtidas.	x	x	X	60%
MTB2.8.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números (naturais, enteiros, decimais e fraccións).		x	x	60%
MTB2.8.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores de un millón, atendendo o valor de posición das súas cifras.	X			40%
MTB2.8.8. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100.	X			40%
MTB2.8.9. Calcula o mcm e o mcd.	X			30%
MTB2.8.10. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras.		X		50%
MTB2.8.11. Calcula tantos por cen en situacións reais		X		50%
MTB2.8.12. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	x	x	X	60%

	MTB2.9.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso	x	x	X	60%
	MTB2.9.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	x	x	X	60%

MEDIDAS		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas, superficies e volumes de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.		X		40%
	MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.		X		50%
	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.		X		50%
	MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.		X		40%
	MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.		X		30%
	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre as medidas de capacidade e volume.		X		30%
	MTB3.4.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os procedementos realizados.		X		40%
	MTB3.4.3. Resolve problemas utilizando as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis axeitadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido.		X		60%
	MTB3.5.1. Resolve problemas realizando cálculos con medidas angulares.		X		60%
	MTB3.6.1. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de		X		50%

	problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.				

XEOMETRÍA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	MTB4.1.1. Identifica e representa posicións relativas de rectas e circunferencias.			X	40%
	MTB4.1.2. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...			X	40%
	MTB4.1.3. Describe posicións e movementos por medio de coordenadas, distancias, ángulos, xiros...			X	30%
	MTB4.1.4. Realiza escalas e gráficas sinxelas, para facer representacións elementais no espazo.			X	40%
	MTB4.1.5. Identifica en situacións moi sinxelas a simetría do tipo axial e especular.			X	30%
	MTB4.2.1. Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos.			X	60%
	MTB4.2.2. Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas.			X	40%
	MTB4.3.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo.			X	50%
	MTB4.3.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.			X	40%
	MTB4.4.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular.			X	50%
	MTB4.4.2. Calcula perímetro e área da circunferencia e do círculo.			X	40%
	MTB4.5.1. Comprende e describe situacións da vida cotiá, e interpreta e elabora representacións espaciais (planos, esbozos de itinerarios, maquetas,...), utilizando as nocións xeométricas básicas (situación, movemento, paralelismo, perpendicularidade, escala, simetría, perímetro e superficie).			x	50%
	MTB4.6.1 Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando			X	50%

	as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.				
	MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, propoñendo outras formas de resolvelo.			X	50%

ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	MTB5.1.1. Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.			X	60%
	MTB5.2.1. Recolle e clasifica datos cualitativos e cuantitativos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas de frecuencias absolutas e relativas.			X	60%
	MTB5.2.2. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.			X	50%
	MTB5.2.3. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.			X	60%
	MTB5.2.4. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas			X	50%
	MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio.			X	40%
	MTB5.4.1. Realiza conxecturas e estimacións sobre algún xogos (moedas, dados, cartas, loterías...)			X	40%
	MTB5.5.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias destas e a conveniencia da súa utilización MTB5.5.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo..			X	50%

4.3.1 Mínimos esixibles

- Recoñece e manexa as unidades de lonxitude, capacidade e peso aplicándoas a operacións co concretas.
- Coñece o sistema de numeración decimal ata a centena de millón.
- Le e escribe números romanos sinxelos.
- Realiza sumas, restas e multiplicacións e coñece as súas propiedades (non a distributiva).
- Realiza divisións por varias cifras (como mínimo dúas) e coñece as súas propiedades (proba).

- Recoñece décima, centésima e milésima.
- Suma, resta e multiplica números decimais.
- Divide un número decimal entre un enteiro.
- Multiplica e divide pola unidade seguida de ceros.
- Multiplica e divide fraccións.
- Discrimina e debuxa ángulos agudos, rectos, llanos, obtusos e completos.
- Recoñece as figuras poligonais básicas.
- Resolve problemas empregando as operacións básicas.
- Diferenza perímetro de área.

4.4 ÁREA DE SOCIAIS.

CONTIDOS MÍNIMOS		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	CSB1.1.1.Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, a analiza, obtén conclusións, reflexiona respecto ao proceso seguido e o comunica oralmente e/ou por escrito.	x	x	X	60%
	CSB1.2.1.Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación (internet, blogs, redes sociais...) para elaborar traballos coa terminoloxía adecuada aos temas tratados.	X	x	x	50%
	CSB1.2.2.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	x	x	X	40%
	CSB1.3.1.Emprega con rigor e precisión o vocabulario adquirido para elaborar traballos coa terminoloxía axeitada aos temas tratados.	X	x	x	50%
	CCB1.3.2.Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos.	x	x	X	40%
	CSB1.4.1.Realiza traballos e presentacións a nivel individual e grupal que supoñen a busca, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.	X	x	x	30%
	CSB1.5.1.Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, e amosa habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	X	x	X	30%
	CSB1.5.2.Participa en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.	x	X	X	20%
	CSB1.6.1.Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos	X	x	x	30%

	universalmente compartidos.				
	CSB1.7.1.Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida da aula e do centro e crea e utiliza estratexias para resolver conflitos entre seus compañeiros	X	X	X	30%
	CSB1.7.2.Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornos (escola, familia, barrio etc.)	X	X	X	30%
	CSB1.8.1.Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.	X	X	X	20%
	CSB1.9.1.Amosa actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor que o fan activo ante as circunstancias que lle rodean.	X	X	X	30%
	CSB1.9.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	X	X	X	20%
	CSB1.10.1.Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas	X	X	X	25%
	CSB1.10.2.Planifica traballos en grupo, coordina equipos, toma decisións e acepta responsabilidades.	X	X	X	20%

O MUNDO QUE NOS RODEA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	CSB2.1.1.Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, incluíndo os planisferios, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.	X			50%
	CSB2.2.1.Define clima, nomea os seus elementos e identifica os factores que o determinan	X			50%
	CSB2.3.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características dos principais paisaxes de España e de Europa valorando a súa diversidade.	X			50%
	CSB2.4.1.Localiza nun mapa o relevo de Europa, as súas vertentes hidrográficas e o seu clima.	X			50%
	CSB2.4.2.Recoñece as principais características do relevo, os ríos e o clima de Europa.	X			50%
	CSB2.5.1.Explica o uso sostible dos recursos naturais propoñendo e adoitando unha serie de medidas e actuacións que conducen á mellora das condicións ambientais do noso planeta.	X			30%

	CSB2.6.1 Explicar as causas e consecuencias do cambio climático e as actuacións responsables para frealo.	X			40%

VIVIR EN SOCIEDADE		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	CSB3.1.1.Explica que é a Unión Europea e cales son os seus obxectivos políticos e económicos e localiza nun mapa os países membros e as súas capitais.		X		50%
	CSB3.1.2.Identifica as principais institucións e os seus órganos de goberno na Unión Europea, recoñecendo os seus símbolos e explicando en que consiste o mercado único e a zona euro.		X		50%
	CSB3.2.1.Define poboación dun territorio e identifica os principais factores que inciden nesta e defíneos correctamente.		X		40%
	CSB3 2.2 Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.		X		50%
	CSB3.3.1.Describe as principais características da poboación española e europea.		X		40%
	CSB3.3.2.Explica o proceso da evolución da poboación en España e Europa e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.		X		40%
	CSB3.3.3.Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española e europea.		X		30%
	CSB3.3.4.Describe a densidade de poboación de España comparándoa mediante gráficos coa media da Unión Europea.		X		30%
	CSB3.4.1.Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país.		X		30%
	CSB3.4.2.Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación: superpoboación, envellecemento, inmigración.		X		40%
	CSB3.5.1.Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo ao que pertencen.		X		50%
	CSB3.5.2.Explica as actividades relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes		X		50%
	CSB3 6.1.Valora con espírito crítico a función da publicidade e recoñece e explica as técnicas publicitarias máis habituais, analizando exemplos concretos.		X		50%
	CSB3 7.1.Diferencia entre distintos tipos de gasto e adapta o seu presuposto a cada un deles		X		40%

	CSB3 7.2.Planifica os seus aforros para gastos futuros elaborando un pequeno presuposto persoal.		X		40%
	CSB3.7.3.Investiga sobre diferentes estratexias de compra, comparando prezos e recompilando información.		X		30%
	CSB3 8.1.Desenvolve a creatividade e valora a capacidade emprendedora dos membros dunha sociedade.		X		30%
	CSB3.9.1.Identifica diferentes tipos de empresa segundo o seu tamaño e o sector económico ao que pertencen ás actividades que desenvolven.		X		30%
	CSB3.9.2.Describe diversas formas de organización empresarial.		X		30%
	CSB3.9.3.Define termos sinxelos relacionados co mundo da empresa e a economía, ilustrando as definicións con exemplos.		x		30%

AS PEGADAS DO TEMPO		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	CSB4.1.1.Define o concepto de prehistoria, identifica a idade da historia e data as idades da historia, asociadas aos feitos que marcan os inicios e finais nomeando algunhas fontes da historia representativas de cada unha delas.			X	50%
	CSB4.2.1.Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.			X	50%
	CSB4.3.1.Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes das distintas idades da historia en España.			X	50%
	CSB4.3.2.Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia de España describindo as principais características de cada unha delas.			X	50%
	CSB4.3.3.Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas.			X	40%
	CSB4.3.4.Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais das distintas etapas da historia de España citando os seus representantes máis significativos.			X	40%
	CSB4.3.5.Explica os principais acontecementos que se produciron durante o s. XIX e XX e que determinan a nosa historia contemporánea.			X	50%
	CSB4.3.6.Describe as características da sociedade española			X	40%

	actual, e valora o seu carácter democrático e plural, así como a pertenza á Unión Europea.				
	CSB4.4.1. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.			X	40%
	CSB4.4.2. Respecta os restos históricos e os valora como un patrimonio que debemos legar e recoñece o valor que o patrimonio arqueolóxico monumental nos achega para o coñecemento do pasado.			X	30%
	CSB4.5.1. Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.			X	30%
	CSB4.5.2. Aprecia a herdanza cultural a escala local, nacional e europea como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.			x	30%

4.4.1 Mínimos esixibles

- Coñece o planisferio político e localiza os países relevantes dende o punto de vista económico, social e cultural (EEUU, Rusia, China, países Iberoamericanos, o Magreb...).
- Coñece a Europa política: os principais países e as súas capitais, situándoos no mapa.
- Sabe que é a Unión Europea.
- Coñece os países máis importantes da Unión Europea e as súas capitais.
- Coñece o mecanismo de funcionamento das sociedades democráticas (Concello, Comunidade Autónoma e o Goberno de España).

4.5 ÁREA DE NATURAIS.

INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analízala, obtén conclusións, elabora informes para o rexistro de plan de traballo e comunica, de forma oral e escrita, as conclusións.	X	x	X	60%
	CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.	X	X	X	50%
	CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc).	X	X	X	50%
	CNB1.1.4. Manexa estratexias axeitadas para acceder á información dos textos de carácter científico.	X	X	X	50%
	CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de	X	X	X	50%

	accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións, identificando os criterios e as consecuencias das decisións tomadas.				
	CNB1.3.1. Utiliza estratexias para estudar e traballar de forma eficaz, individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	X	X	X	50%
	CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.	X	X	X	40%
	CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.	X	X	X	40%
	CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.	x	X	x	40%

O SER HUMANO E A SAÚDE		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do ser humano.		X		60%
	CNB2.2.1. Identifica e describe as principais características dos aparellos respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.		X		60%
	CNB2.3.1. Recoñece estilos de vida saudables e os seus efectos sobre o coidado e mantemento do funcionamento global do corpo.		X		50%
	CNB2.3.2. Coñece e explica os principios das dietas equilibradas, identificando as prácticas saudables para previr e detectar os riscos para a saúde.		X		40%
	CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.		X		40%
	CNB2.3.4. Observa, identifica e describe algúns avances da ciencia que melloran a saúde (medicina, produción e conservación de alimentos, potabilización da auga etc.).		X		50%
	CNB2.3.5. Coñece técnicas de primeiros auxilios, en situacións simuladas e reais.		X		50%

OS SERES VIVOS		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN

ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas nomeando as principais características e funcións de cada un deles.	X			60%
	CNB3.2.1. Identifica as características e clasifica os seres vivos: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos. Outros reinos.	X			60%
	CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais e plantas.	X			30%
	CNB3.2.3. Explica a importancia da fotosíntese para a vida na Terra.	X			30%
	CNB3.3.1. Investiga e explica as relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. Poboacións, comunidades e ecosistemas.	X			40%
	CNB3.3.2. Recoñece e explica algúns ecosistemas: pradería, charca, bosque, litoral e cidade e os seres vivos que neles habitan.	X			40%
	CNB3.3.3. Observa e identifica diferentes hábitats dos seres vivos facendo fincapé no coidado destes e nomea algunhas causas de extinción de especies.	X			30%
	CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.	X			20%
	CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utilizando os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados, comunicando de xeito oral e escrito os resultados.	X			30%

MATERIA E ENERXÍA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	CNB4.1.1. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen fenómenos como a reflexión da luz, a transmisión da corrente eléctrica e os cambios de estado.			X	60%
	CNB4.1.2. Investiga a través da realización de experiencias sinxelas para achegarse ao coñecemento das leis básicas que rexen reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.			X	60%
	CNB4.2.1. Identifica e explica algunhas das principais características das diferentes formas de enerxía: mecánica, lumínica, sonora, eléctrica, térmica e química.			X	50%
	CNB4.2.2. Identifica e explica os beneficios e riscos relacionados coa utilización das enerxías renovables e non renovables: esgotamento, choiva ácida, radioactividade, expoñendo			X	50%

	posibles actuacións para un desenvolvemento sostible.				
	CNB4.3.1. Planifica e realiza sinxelas experiencias e predí cambios no movemento, na forma ou no estado dos corpos por efecto das forzas ou das achegas de enerxía, comunicando o proceso seguido e o resultado obtido.			X	30%
	CNB4.3.2. Observa de xeito sistemático, aprecia e explica os efectos da calor no aumento de temperatura e dilatación dalgúns materiais.			X	30%
	CNB4.4.1 Identifica, experimenta e exemplifica argumentando algúns cambios de estado e a súa reversibilidade.			X	30%
	CNB4.4.2. Separa os compoñentes dunha mestura mediante destilación, filtración, evaporación ou disolución.			X	40%
	CNB4.4.3. Presenta conclusións de procesos de investigación, experiencias sinxelas ou proxectos sobre diferentes fenómenos físicos e químicos da materia, en diferentes soportes.			X	40%
	CNB4.4.4. Identifica e expón as principais características das reaccións químicas: combustión, oxidación e fermentación.			X	60%
	CNB4.4.5. Respecta as normas de uso, de seguridade e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo.			X	60%

A TECNOLOXÍA: OBXECTOS E MÁQUINAS		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	CNB5.1.1. Identifica diferentes tipos de máquinas e clasifícaaas segundo o número de pezas, o xeito de accionalas e a acción que realizan.			X	60%
	CNB5.1.2. Observa, identifica e describe algúns dos compoñentes das máquinas.			X	50%
	CNB5.1.3. Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas e dos aparellos e a súa utilidade para facilitar as actividades humanas.			X	40%
	CNB5.2.1 Constrúe algunha estrutura sinxela que cumpra unha función ou condición para resolver un problema a partir de pezas moduladas (escaleira, ponte, tobogán etc.)			X	60%
	CNB5.3.1. Identifica os elementos dun circuíto eléctrico, constrúe un e explica algúns efectos da electricidade.			X	50%
	CNB5.3.2. Observa e identifica as principais características dos imáns e relaciona electricidade e magnetismo.			X	30%
	CNB5.4.1. Coñece e explica algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade.			X	50%

	CNB5.4.2. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.			X	50%

4.5.1 Mínimos esixibles

- Sabe que é a enerxía e coñece algúns tipos de enerxía renovable e non renovable (hidráulica, eólica, solar, térmica, nuclear...).
- Comprende os problemas que o uso e a obtención de enerxía poden ocasionar ao medio.
- Coñece os órganos que forman o aparello reprodutor feminino e o masculino.
- Coñece o proceso de xestación humana: fecundación , embarazo e parto.

4.6 ÁREA DE VALORES SOCIAIS E CÍVICOS.

A IDENTIDADE E DIGNIDADE DA PERSOA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	VSCB1.1.1. Explica o valor da respectabilidade e da dignidade persoal.	X			60%
	VSCB1.1.2. Actúa de forma respectable e digna.	X			50%
	VSCB1.1.3 Coñece e asume os rasgos característicos da súa personalidade, poñéndoos de manifesto asertivamente.	X			40%
	VSCB1.2.1. Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva.	X			60%
	VSCB1.2.2. Describe o valor da reestruturación cognitiva e a resiliencia.	X			50%
	VSCB1.2.3 Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos.	X			60%
	VSCB1.2.4. Expressa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	X			60%
	VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos.	X			60%
	VSCB1.3.2. Explica razóns para asumir as súas responsabilidades	X			40%
	VSCB1.3.3. Xera confianza nos demais realizando unha autoavaliación responsable da execución das tarefas.	X			30%
	VSCB1.4.1. Propón alternativas á resolución de problemas sociais.	X			30%
	VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou fracaso.	X			30%
	VSCB1.5.1. Emprega o pensamento consecuencial para tomar decisións éticas.	x			30%
	VSCB1.5.2. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible	X			50%

	solución antes de tomar unha decisión ética.				
	VSCB1.6.1. Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectos sobre valores sociais	X			40%
	VSCB1.6.2. Identifica, define problemas sociais e cívicos e implanta solucións potencialmente efectivas	X			50%
	VSCB1.6.3. Razona a importancia da iniciativa privada na vida económica e social.	x			40%

A COMPRENSIÓN O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	VSCB2.1.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.		X		40%
	VSCB2.1.2. Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.		X		50%
	VSCB2.1.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas e axudando a que sigan motivadas para expresarse.		X		50%
	VSCB2.2.1. Comparte sentimentos durante o diálogo.		X		60%
	VSCB2.2.2. Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.		X		60%
	VSCB2.3.1. Emprega a linguaxe positiva.		X		50%
	VSCB2.3.2. Autoafírmase con respecto.		X		40%
	VSCB2.4.1 Infírmase e dá o sentido adecuado á expresión dos e das demais.		X		40%
	VSCB2.4.2. utiliza correctamente as estratexias de escoita activa: clarificación, parafraseo, resumo, reestruturación, reflexo de sentimentos.		X		30%
	VSCB2.5.1. Interacciona con empatía.		X		40%
	VSCB2.5.2. Sabe contribuír á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.		X		50%
	VSCB2.6.1. Analiza os problemas que orixinan os prexuízos sociais.		X		60%
	VSCB2.6.2. Expón razoadamente as consecuencias dos prexuízos sociais para as persoas do contorno social próximo.		X		60%
VSCB2.6.3. Detecta e axuíza criticamente prexuízos sociais detectados no seu contorno próximo expresando as conclusións en traballos creativos.		x		60%	

A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR	VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.			X	60%

	VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.			x	40%
	VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.			X	40%
	VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais.			X	50%
	VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo.			X	60%
	VSCB3.2.4. Emprega destrezas de interdependencia positiva.			X	50%
	VSCB3.3.1. Explica o concepto de norma.			X	50%
	VSCB3.3.2. Infere a necesidade das normas da súa comunidade educativa			X	40%
	VSCB3.3.3. Participa na elaboración das normas do colexio.			X	30%
	VSCB3.3.4. Respecta as normas do centro escolar.			X	50%
	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo.			X	40%
	VSCB3.4.2. Sigue as fases da mediación en situacións reais e simulacións.			X	30%
	VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais.			X	60%
	VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.			X	50%
	VSCB3.5.1. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais sobre o seu valor e cometidos.			X	40%
	VSCB3.5.2. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa.			X	30%
	VSCB3.6.1. Realiza xuízos morais de situacións escolares.			X	50%
	VSCB3.6.2. Xustifica as súas actuacións en base a valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.			X	30%
	VSCB3.7.1. Expresa o que é un dilema moral.			X	50%
	VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais.			X	40%
	VSCB3.7.3. Analiza e resolve dilemas morais en situacións reais e simuladas.			X	30%
	VSCB3.7.4. Resolve dilemas morais en relación a prexuízos relativos ás diferenzas culturais.			X	60%
	VSCB3.8.1. Analiza formas de discriminación: racismo,			X	30%

	xenofobia, desigualdade de oportunidades...				
	VSCB3.8.2. Analiza feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, reclusión en campos de concentración, o holocausto, segregación por enfermidade.			X	40%
	VSCB3.8.3. Detecta prexuízos e analiza conflitos derivados do uso de estereotipos no contexto escolar.			X	50%
	VSCB3.9.1. Valora e respecta a libre expresión.			X	60%
	VSCB3.9.2. Comprende, interpreta e acepta opinións diferentes ás propias.			X	60%
	VSCB3.9.3. Relaciona diferentes culturas e relixións coas formas de pensamento de persoas pertencentes a elas.			X	50%
	VSCB3.9.4. Analiza, reflexiona e expresa conclusións sobre os dereitos de libre expresión e opinión, liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión.			X	40%
	VSCB3.10.1. Axuiza criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.			X	50%
	VSCB3.11.1. Axuiza criticamente os valores implícitos en diversas situacións, de acordo cos que constitúen a vida en común nunha sociedade democrática.VSCB3.11.2. Razona a contribución de diferentes institucións, organizacións e servizos públicos en relación á garantía dos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.			X	50%
	VSCB3.12.1. Explica os dereitos e deberes básicos da Constitución española.			X	50%
	VSCB3.12.2. Realiza xuízos morais sinxelos fundamentados.			X	60%
	VSCB3.12.3. Participa no benestar do contorno próxima baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.			X	40%
	VSCB3.13.1. Comprende, valora e expón por escrito o deber da contribución cidadá ao ben da sociedade.			X	40%
	VSCB3.13.2. Explica a función dos impostos de proporcionar recursos sociais que melloran a calidade de vida dos cidadáns e cidadás.			X	50%
	VSCB3.13.3. Realiza producións creativas sobre as consecuencias de non pagar impostos.			X	60%
	VSCB3.14.1. Toma conciencia da limitación dos recursos enerxéticos e explica as consecuencias do esgotamento das fontes de enerxía.			X	50%
	VSCB3.14.2. Investiga os efectos do abuso de determinadas fontes de enerxía.			X	30%
	VSCB3.14.3. Realiza traballos creativos sobre a necesidade do aire non contaminado para a saúde e a calidade de vida.			X	60%
	VSCB3.14.4. Expón graficamente argumentos para rexeitar			X	30%

	actividades humanas contaminantes.				
	VSCB3.15.1. Raza a repercusións de determinadas condutas de risco sobre a saúde e a calidade de vida.			X	60%
	VSCB3.15.2. Coñece as prácticas de primeiros auxilios.			X	50%
	VSCB3.16.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías.			X	30%
	VSCB3.16.2. Analiza e enxuíza criticamente os contidos do contorno dixital.			X	60%
	VSCB3.17.1. Realiza análise de información dixital sobre as razóns polas que as persoas senten a necesidade de consumir ao ver un anuncio publicitario.			X	30%
	VSCB3.17.2. Reflexiona sobre a influencia da publicidade expresando as conclusións mediante traballos creativos.			X	60%
	VSCB3.17.3. Realiza exposicións axuizando criticamente hábitos de consumo innecesario.			X	50%
	VSCB3.18.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación.			X	30%
	VSCB3.18.2. Reflexiona sobre o modo no que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións.			X	60%
	VSCB3.18.3. Explica as principais medidas que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico.			X	30%

4.6.1 Mínimos esixibles

- Adquirir capacidades para a resolución de problemas, a toma de decisións e a superación da frustración e os sentimentos de fracaso.
- Utilizar as habilidades de escoita e pensamento constructivo con empatía.
- Identificar os problemas sociais e cívicos do seu redor e propor posibles solucións.
- Detectar e analizar prexuízos sociais e as consecuencias que provocan nas persoas que os sofren.
- Analizar, reflexionar e expresar conclusións sobre os Dereitos Universais.
- Tomae conciencia das accións do home que non favorecen o respecto, a conservación do medio ou o equilibrio ecolóxico e buscar alternativas ás mesmas.

4.7 ÁREA DE EDUCACIÓN PLÁSTICA .

EDUCACIÓN AUDIOVISUAL		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE	EPB1.1.1. Observa e explica aspectos, calidades e características das obras artísticas seguindo un protocolo.	X			60%
	EPB1.1.2. Utiliza a observación e a percepción visual para	X			40%

	interpretar imaxes.				
	EPB1.1.3. Reflexiona sobre o proceso de elaboración dunha composición plástica.	X			40%
	EPB1.1.4. Recoñece materiais e recursos plásticos nas imaxes e nas composicións plásticas.	X			50%
	EPB1.1.5. Aprecia as diferenzas entre as formas xeométricas do seu contexto próximo.	X			60%
	EPB1.1.6. Analiza as posibilidades de texturas, formas, cores e materiais aplicados sobre soportes distintos.	X			50%
	EPB1.2.1. Analiza de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada imaxes fixas atendendo ao tamaño, ao formato e aos elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz e función).	X			30%
	EPB1.2.2. Coñece a evolución da fotografía desde o branco e negro á cor, do formato de papel ao dixital, e valora as posibilidades que trae consigo a fotografía.	X			60%
	EPB1.2.3. Recoñece os temas da fotografía.	X			60%
	EPB1.2.4. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando a posteriori a adecuación do encadramento ao propósito inicial.	X			50%
	EPB1.2.5. Recoñece o cine de animación como un xénero do cine e comenta o proceso empregado para a creación, a montaxe e a difusión dunha película de animación, realizado tanto coa técnica tradicional como coa técnica actual.	X			30%
	EPB1.2.6. Secuencia unha historia en viñetas nas que incorpora imaxes e textos, seguindo o patrón do cómic.	X			60%
	EPB1.2.7. Realiza sinxelas obras de animación para familiarizarse cos conceptos elementais da creación audiovisual: guión, realización, montaxe, son.	X			30%
	EPB1.3.1. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar, modificar tamaño, cor, brillo, contraste, ...) que lle serven para a ilustración de textos.	X			60%
	EPB1.3.2. Coñece os protocolos de actuacións para a difusión de imaxes propias ou alleas, e respecta a propiedade intelectual de cada persoa..	X			40%

EXPRESIÓN ARTÍSTICA		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
EST ÁND	EPB2.1.1. Utiliza as técnicas de debuxo e/ou pictóricas máis axeitadas para as súas creacións, manexando os materiais e		x		60%

instrumentos de forma adecuada, cuidando o material e o espazo de uso.				
EPB2.1.2. Fai composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, alegría, tristura etc.) coa axuda de diversos recursos para cada caso (claroscuro, puntos, liñas, cores etc.).		X		40%
EPB2.1.3. Debuxa obxectos cotiáns, ideas, accións situacións.		X		40%
EPB2.1.4. Experimenta con materiais e texturas gráficas con creatividade e soltura.		X		50%
EPB2.1.5. Valora os elementos e os recursos empregados para alcanzar o efecto que máis se axuste ás propias necesidades.		X		60%
EPB2.1.6. Distingue e explica as características da cor en canto a súa luminosidade, tono e saturación, aplicándoas cun propósito concreto nas súas producións.		X		50%
EPB2.1.7. Obtén diversas texturas a partir da aplicación da cor.		X		60%
EPB2.1.8. Executa composicións pareadas nas que aparecen as cores complementarias respectivas.		X		40%
EPB2.1.9. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, tamaños e cores axeitadas (paisaxe, bodegón etc.).		X		40%
EPB2.1.10. Explica coa terminoloxía aprendida o propósito dos seus traballos e as características dos mesmos.		X		50%
EPB2.2.1. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.		X		60%
EPB2.2.2. Experimenta coa superposición de planos para crear volumes.		X		50%
EPB2.2.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade.		X		30%
EPB2.2.4. Fai obxectos tridimensionais utilizando o recorte, o encartado e o pegado de pezas de diversas formas, utilizando diversos tipos de materiais.		X		30%
EPB2.3.1. Recoñece, respecta e valora as manifestacións artísticas máis importantes do patrimonio cultural e artístico español, nomeadamente aquelas que foron declaradas Patrimonio da Humanidade.		X		50%
EPB2.3.2. Aprecia as posibilidades que ofrecen os museos de coñecer obras de arte expostas neles e goza con elas.		X		60%

	EPB2.3.3. Coñece algunha profesión do ámbito artístico, interésase polas características do traballo de artistas e artesáns ou artesás, e goza como público coa observación das súas producións.		X		40%
	EPB2.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de información e documentación para a creación de producións propias.		X		40%
	EPB2.4.2. Manexa programas informáticos sinxelos de elaboración e retoques de imaxes dixitais (copiar, pegar; modificar tamaño, cor, brillo, contraste etc.) que serven para a ilustración de textos.		X		50%
	EPB2.4.3. Elabora e prepara documentos propios da comunicación artística (carteis, guías ou programas).		X		60%
	EPB2.5.1. Produce obras plásticas, logo de escoller as técnicas e os instrumentos máis axeitados para conseguir unha finalidade determinada.		X		50%
	EPB2.5.2. Respecta os materiais, os utensilios e os espazos.		X		30%
	EPB2.5.3. Aмосa interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo, respectando as iniciativas de cada compañeiro/a.		X		50%
	EPB 2.5.4. Participa con interese nas actividades propostas, apreciando a realización correcta, precisa, ordenada e limpa dos exercicios e das actividades		x		40%

DEBUXO XEOMÉTRICO		1º T	2º T	3º T	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	EPB3.1.1. Identifica os conceptos de horizontalidade e verticalidade, e utilízalos nas súas composicións con fins expresivos.			X	40%
	EPB3.1.2. Traza rectas paralelas e perpendiculares, usando o escuadro e o cartabón.			X	60%
	EPB3.1.3. Utiliza a regra considerando o milímetro como unidade de medida habitual aplicada ao debuxo técnico.			X	40%
	EPB3.1.4. Suma e resta segmentos utilizando a regra e o compás.			X	40%
	EPB3.1.5. Calcula graficamente a mediatriz dun segmento utilizando a regra e o compás.			X	50%
	EPB3.1.6. Traza círculos co compás coñecendo o raio.			X	50%
	EPB3.1.7. Divide a circunferencia en dúas, tres, catro e seis			X	40%

partes iguais, utilizando o material propio do debuxo técnico.				
EPB3.1.8. Aplica a división da circunferencia á construción de estrelas e elementos florais aos que posteriormente lles dá cor.			X	60%
EPB3.1.9. Continúa series con motivos xeométricos (rectas e curvas) utilizando unha cuadrícula propia facilitada cos instrumentos propios do debuxo técnico.			X	60%
EPB3.1.10. Suma e resta ángulos de 90, 60, 45 e 30 graos utilizando o escuadro e o cartabón.			X	40%
EPB3.1.11. Analiza a realidade descompóndoa en formas xeométricas básicas e trasladándoa a composicións bidimensionais.			X	40%
EPB3.1.12. Identifica nunha obra bidimensional formas xeométricas simples.			X	60%
EPB3.1.13. Realiza composicións utilizando formas xeométricas suxeridas polo ou pola docente.			X	50%
EPB3.1.14. Coñece e comprende o termo de escala e é capaz de aplicalo cambiando a escala dun debuxo sinxelo mediante o uso de cuadrícula.			X	30%
EPB3.1.15. Recoñece, clasifica e constrúe os polígonos elementais, apreciando as súas diferenzas e similitudes.			X	50%
EPB3.2.1. Coñece e aprecia o resultado da utilización correcta dos instrumentos de debuxo, e valora a precisión dos resultados.			X	50%

4.7.1 Mínimos esixibles.

- Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación como fonte de información e documentación para a creación de producións propias
- Utiliza a observación e a percepción visual para interpretar imaxes.
- Reflexiona sobre o proceso de elaboración dunha composición plástica.
- É creativo/a nas súas obras

5. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

6.1. PROCEDIMENTOS DE AVALIACIÓN

Os procedementos de avaliación estarán dirixidos a acadar a maior información posible, clara e concreta sobre o proceso individual de aprendizaxe do alumnado.

Empregaranse polo tanto:

- Observación sistemática.
- Probas orais e escritas.
- Rexistro e valoración dos traballos do alumnado.

- Rúbricas e listas de control.
- Cartafol.

Durante o curso usaremos un sistema de avaliación continua, consistente na corrección das tarefas diarias realizadas en cada área. Esta avaliación considerámola moi significativa e enriquecedora, xa que son os propios alumnos e alumnas os que se decatan dos seus erros ao momento podendo deste xeito autocorrexirse.

Na avaliación trimestral teremos en conta os seguintes aspectos:

- Actitude do alumno e o esforzo influíndo na cualificación final, aínda que primarán o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave dentro de cada área.
- Aptitude individual de cada alumno. O titor ou titora valorará a aptitude despois da observación diaria e sistemática e das distintas probas aplicadas. Favorecerase o esforzo e o traballo diario de cada alumno dentro das distintas áreas e farase un reforzo positivo para aqueles alumnos que carezan de certas aptitudes nalgunhas das áreas.
- Coñecementos adquiridos en cada unha das áreas priorizando aqueles contidos relacionados cos obxectivos mínimos de cada área. Destacamos os coñecementos adquiridos a través do razoamento, abstracción, deducción, síntese e resumo pasando a un segundo plano aqueles adquiridos a través da memorización.
- Procedementos de traballo. Insistiremos nunha boa organización, orde e limpeza tanto nos seus cadernos de traballo como nos libros de texto e traballos varios realizados dentro da aula (cartolina, folios, traballos grupais, uso das novas tecnoloxías, etc.) observando o grao de interese e motivación de cada alumno tanto a nivel individual como grupal.

Dentro de cada área seguiranse unhas directrices de acordo cos resultados da avaliación realizada no curso anterior, seguindo uns parámetros determinados previamente establecidos polo equipo docente do grupo correspondente. Cada titor encargarse de cubrir o ficheiro do alumnado dentro da súa propia aula, dende o inicio de curso ata o remate do mesmo. Farase fincapé na evolución curricular de cada alumno así como nos distintos aspectos pedagóxico didácticos.

6.2. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Os instrumentos de avaliación que teremos en conta serán:

- Valoración dos traballos realizados no caderno de aula ou en calquera outro soporte.
- Probas de avaliación de contidos traballados realizada en soporte escrito ou de xeito oral.
- Observación diaria do traballo desenvolvido na aula.
- Listas de cotexo e rúbricas (cadernos, traballos, presentacións...)

6. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS.

7.1. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS COMÚNS.

O obxectivo destes principios metodolóxicos é unificar as actuacións de tódolos mestres nos diferentes cursos, dotar ao centro dunha liña común de actuación que facilite aos alumnos a xeneralización das aprendizaxes. Fan referencia a una serie de actividades, esixencias que deben respectarse en tódolos cursos tendo en conta as características propias de cada idade.

É obrigatorio o cumprimento destes principios metodolóxicos por parte de todo o profesorado do centro.

Con respecto as **tarefas extraescolares** haberá un criterio común por parte de todo o profesorado e que será o seguinte neste nivel:

1. Que sirvan para reforzar o aprendido
2. Que teñan una aplicación práctica.
3. Sirvan para crear un hábito de estudio.
4. Ten que ser una actividade máis da xornada do neno . O tempo adicado a realizar a actividade non debe ser maior de 30 minutos nos niveis inferiores de primaria e unha hora nos niveis superiores.
5. Implicaremos ás familias na adquisición do hábito lector como fonte de lecer e de entretemento.
6. Deben de programarse posibilitando que o neno teña un tempo de diversión e descanso despois da xornada escolar.
7. Teñen que saber realizala por si mesmos.
8. Non todas as actividades son de lapis e papel.Tarefas de procura de información, ver, preguntar, ler, ...
9. As familias tamén estarán implicadas nalgúns dos temas monográficos traballados dende o centro ou dende a aula.
10. Os nenos deben apuntar as tarefas na axenda do alumno que serán obxecto de corrección individual por parte do docente.

Con respecto os **cadernos**:

1. Os cadernos deben ser correxidos e supervisados.
2. Este debe esixir limpeza organización e orden (marxe, data, cores diferentes para enunciados, datas...)
3. O caderno ten que ter continuidade (escribir sen deixar separacións grandes ou páxinas en branco).
4. Ter en conta os cadernos á hora das avaliacións.
5. Corrixir en grupo, e posteriormente o titor supervisará as correccións feitas polo alumnado. A autocorrección sempre debe ser supervisada polo titor. Verbalizar en voz alta as equivocacións.

Con respecto o traballo cas **axendas** haberá que seguir unas normas comúns de emprego en tódolos niveis de E.P. A rutina a seguir é a seguinte:

1. 1ª HORA: O alumnado coloca a axenda sobre o pupitre na páxina do día, de xeito que o mestre fácilmente pode observar se hai algunha anotación.
2. Ao longo da maña os mestres escriben na pizarra, sempre no mesmo lugar, nun espazo adicado a esta finalidade, o que debe estar anotado ese día.
3. O mestre ten que asegurarse que o alumno o anote e que garde a axenda. Trátase de crear un hábito.
4. Para evitar despistes non deixaremos que a axenda se coloque dentro do pupitre ou noutro lugar. A axenda só estará sobre a mesa ou dentro da mochila.
5. A axenda debe vir asinada tódolos días polo pai ou a nai, para comprobar que a viron na casa. (deberemos ser permisivos naqueles casos nos que non existe unha boa implicación familiar no traballo escolar dos

nenos, e deberemos ser estrictos naqueles casos nos que intentamos acadar no alumno responsabilidade, organización...)

6. Causas para anotar na axenda: deberes, datas de entrega de traballos, datas de exames, resultados de probas, citas para titorías, materiais que deben traer da casa...
7. Os nenos deben apuntar as tarefas na axenda do alumno que serán obxecto de corrección individual por parte do docente.

Con respecto a **resolución de problemas** teremos en conta as seguintes rutinas para a resolución de problemas en tódalas áreas de primaria.

- Suliñar os datos e a pregunta do problema en dúas cores diferentes.
- Escribir os datos a esquerda debaixo do problema.
- Plantexar a operación.
- Escribir: Solución:euros, patacas...

Na área de matemáticas:

1. Traballar moito o cálculo mental.
2. Traballar o significado das operacións matemáticas (sumar é xuntar, unir, agrupar..., restar é quitar, sacar...)
3. Prestar especial atención á resolución de problemas. Facer problemas que reflexen a vida diaria.
4. Traballar moito o vocabulario matemático. Método de Resta tradicional.
5. A división facelas sin escribir as restas.

Na área de naturais e sociais.

1. Ensinar ao alumno a facer esquemas do tema, resumos, a organizar as ideas, a investigar sobre un tema e traballar en equipo. É preciso seleccionar ben os temas.

7.2. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS DE CADA ÁREA.

7.2.1. LINGUA CASTELÁ

A metodoloxía a seguir será sempre dinámica, tentando levar a cabo estratexias que fomenten a creatividade, autonomía, esforzo e favorecendo a autoestima.

As metodoloxías empregadas serán:

- Traballo dirixido.
- Ensaio-erro.
- Resolución de tarefas.
- Descubrimento guiado .
- Traballo individual e cooperativo.

Do mesmo xeito as actividades e tarefas propostas serán variadas, vendo sempre o desenvolvemento das catro habilidades lingüísticas básicas: expresión y comprensión oral e escrita. Seleccionaremos este tipo de actividades:

- Ditados.
- Lectura diaria en voz alta de lecturas comúns.
- Lectura individual en silencio.
- Traballo de textos literarios.
- Exercicios de comprensión lectora.
- Creación de pequenos textos: contos, descrições, pareados, poesías, cómic...
- Traballo da ortografía a través de modelos individualizados baseados no acerto-erro persoal.
- Bo uso dos elementos de cohesión e conectores na escrita e na práctica oral.
- Edición de creacións literarias: o conto, a poesía e o teatro.

- Representacións orais nas distintas festividades a través da web realizadas no centro.
- Lectura dos traballos realizados na aula a outras do propio centro a través da web.
- Debates sobre temas diversos respectando as quendas.
- Entrevistas a xente do entorno.
- Realización e corrección individual dos cadernos.
- Realización semanal de préstamos na biblioteca de centro.

7.2.2. LINGUA GALEGA

Tendo en conta a situación do uso do galego neste nivel o obxectivo primordial será o uso do noso idioma en todas as actividades da propia área e nas festas e festivais do centro, así como en outros intreos do día escolar. A metodoloxía a seguir será sempre dinámica, inclusiva, valorando a lingua menos utilizada e tentando levar a cabo estratexias que fomenten a creatividade, autonomía, esforzo e favorecendo a autoestima. As metodoloxías empregadas serán:

- Traballo dirixido..
- Ensaio-erro.
- Resolución de tarefas.
- Descubrimento Guiado
- Traballo individual e cooperativo .

Do mesmo xeito as actividades e tarefas propostas serán variadas, vendo sempre o desenvolvemento das catro habilidades lingüísticas básicas: expresión y comprensión oral e escrita. Seleccionaremos este tipo de actividades:

- Ditados.
- Lectura diaria en voz alta de lecturas comúns.
- Lectura individual en silencio.
- Pequenas copias de textos literarios.
- Exercicios de comprensión lectora.
- Creación de pequenos textos: contos, descrições, pareados, poesías, cómic...
- Traballo da ortografía a través de modelos individualizados baseados no acerto-erro persoal.
- Bo uso dos elementos de cohesión e conectores na escrita e na práctica oral.
- Traballo de vocabulario e bo uso do galego: glosario personal "Dicimoscho Nós".
- Edición de creacións literarias: o conto, a poesía e o teatro.
- Representacións orais nas distintas festividades a través da web realizadas no centro, e colaborar co EDLG.
- Lectura dos traballos realizados na aula a outras do propio centro a través da web.
- Debates sobre temas diversos respectando as quendas.
- Entrevistas a xente do entorno para recuperar temas da cultura popular.
- Realización e corrección individual dos cadernos.
- Realización semanal de préstamos na biblioteca de centro.
- Ver ou escoitar contos curtos dixitais e contestar á preguntas do visto.
- Realizar dous programas para a radio do colexio (Radio Escolar Sanguiñeda).
- Participar os luns na radio escolar do centro facendo o programa do recreo.

7.2.3. MATEMÁTICAS

A metodoloxía a seguir será sempre dinámica, tentando levar a cabo estratexias que fomenten a creatividade, autonomía, esforzo e favorecendo a autoestima.

As metodoloxías a empregar serán:

- Traballo dirixido.
- Ensaio-erro.
- Resolución de tarefas.
- Descubrimento Guiado
- Traballo individual e cooperativo

Como actividades propostas para alcanzar os obxectivos e o desenvolvemento global do alumnado temos:

- Xogos cálculo mental.
- Resolución no caderno e noutros soportes do operacións matemáticas deste nivel.
- Resolución no caderno e noutros soportes de problemas da vida cotiá.
- Inventar problemas con solución dada.
- Uso do recuncho de xogos matemáticos para repaso e aprendizaxe de operacións básicas.
- Resolución de itinerarios matemáticos.
- Realización de medidas de lonxitude, peso e capacidade de elementos da vida cotiá.
- Debuxar liñas, ángulos e figuras xeométricas aplicados a situacións significativas (plano, obras de arte...)
- Recoller datos do entorno e organizalos mediante táboas e gráficas.

7.2.4. SOCIAIS

Dentro desta área empregarase unha metodoloxía que será basicamente dinámica e desenvolvendo estratexias de investigación, de colaboración, de intercambio de ideas e experiencias; e favorecendo a autonomía e o esforzo persoal. Actividades e tarefas tipo:

- Lectura comprensiva de textos relacionados cos temas a tratar.
- Realización de actividades relacionadas cos textos anteditos.
- Expoñer oralmente coas súas palabras diversos contidos.
- Realización de traballos en grupo: experimentos, investigacións, murais, maquetas.
- Técnicas de estudo: resumos, ideas principais e secundarias, elaboración de esquemas e mapas mentais (visual thinking) para a organización da información.
- Procura de imaxes e vídeos na rede dos temas a tratar.
- Procura de información en internet de contidos concretos.
- Realizar entrevistas á xente do entorno.

7.2.5. NATURAIS

Dentro desta área educativa levarase a cabo unha metodoloxía que será basicamente dinámica e desenvolvendo estratexias de investigación, de colaboración, de intercambio de ideas e experiencias; e favorecendo a autonomía e o esforzo persoal.

Algunhas das actividades e tarefas propostas serán:

- Expoñer oralmente coas súas palabras diversos contidos.
- Realización de traballos en grupo: Elaboración de murais, maquetas, presentacións...
- Procura de imaxes e vídeos na rede dos temas a tratar.
- Procura de información en internet e na biblioteca do centro.
- Realización dun traballo sobre un animal e exposición oral do mesmo.
- Realización de experimentos.
- Técnicas de estudo: resumos, ideas principais e secundarias, elaboración de esquemas e mapas mentais (visual thinking) para a organización da información.
- Elaboración de máquinas sinxela

7.2.6. VALORES CÍVICAS E SOCIAIS.

A metodoloxía será activa e participativa, fomentado o debate e o respecto polas propias ideas e as dos demais. Actividades tipo:

- Ver películas sobre os contidos a traballar.
- Completar fichas sobre os temas visualizados.
- Talleres.
- Posta en común: debates.
- Charlas informativas de diversa temática.
- Visionado de documentais.
- Xogos en equipo para potenciar o espírito colaborador.
- Uso das Novas tecnoloxías para favorecer a asimilación dos contidos.
- Elaboración de murais.
- escoita de cancións alusivas a diferentes temas solidarios.
- Lecturas varias relacionadas coa interculturalidade.
- Realización de traballo en pequenos grupos

7.2.7. EDUCACIÓN PLÁSTICA.

Nesta área a base primordial será en todo intre fomentar a creatividade, para iso haberá un proceso individualizado tentado que o alumno e alumna desenvolva a través dos distintos sentidos, da observación directa, da procura de información empregando as TIC toda a súa potencialidade artística, empregando diferentes técnicas, materiais e soportes. Seguindo un proxecto anual plantexado pola titora “ Un mundo de arte”, traballaremos todos os contidos da área a través do coñecemento de autores relevantes dos diferentes continentes e vangardas artísticas (Frida Kalho, Vincent Van Gogh, Monet, Picasso, Dalí, Romero Britto...). As actividades e tarefas tipo serán:

- Facer un póster: mediante a técnica de collage fotográfico.
- Realizar unha pequena obra de animación mediante o uso de viñetas.
- Debuxos abstractos mediante formas xeométricas.
- Construír estrelas e elementos florais a partir da división da circunferencia.
- Facer debuxos persoais con diferentes tipos de técnicas e materiais.
- Interpretar de xeito persoal cadros de pintores famosos.
- Traballo para recoñecer distintos tipos de cores e as súas clasificacións.
- Actividades encamiñadas a consecución das distintas técnicas de debuxo, coloreado e perfilado.
- Debuxos que representen aquilo que aprenderon

8. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.

- Recursos analóxicos (libros de diferentes editoriais como fonte de recursos a engadir)
- Dicionarios en soporte dixital (RAE, RAG, Wordreference...)
- Pizarra dixital e PCs do alumnado da aula EDIXGAL.
- Recursos EDIXGAL (Netex Smart, Edebé, Aula Planeta...)
- PC de aula.
- Fichas e xogos complementarios diversas áreas (algúns de elaboración propia)
- Recursos dixitais páxina web do centro en diversas áreas.
- Biblioteca do centro.
- Aula TIC.
- Libros de lectura colectiva (itinerarios lectores do centro).
- Ebooks.

9. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.

9.1 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

9.1.1. ÁREA DE LINGUA CASTELÁ E GALEGA.

CRITERIOS	
Dominio da lectura	30%
Dominio da expresión oral	20%
Dominio da expresión escrita	30%
Procedementos de traballo	10%
Actitude	10%

	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
	Nota máxima	2	5	10
DOMINIO DA LECTURA 30%	MODO LECTOR	Lectura excesivamente silábica.	Lectura vacilante. Repetición ou parada nalgunhas palabras sen que o indiquen os puntos de puntuación.	Lectura correcta. Fluidez axeitada, respecto dos signos de puntuación. Entoación.
	VELOCIDADE LECTORA PALABRAS POR MINUTO	Menos de 30	30 a 50	Máis de 50
	EXACTITUDE LECTORA	Presenta abundantes erros de: Omisión, Adición, Sustitución, Inversión, Invención.	Presenta algún erro de: Omisión, Adición, Sustitución, Inversión, Invención.	Non hai erros.

DOMINIO DA EXPRESIÓN ESCRITA	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
	Nota máxima	2	3	6
	ESTRUCTURA	Escritura incorrecta desílabas/palabras/fr	Erros na escritura de sílabas/palabras/frases.	Escritura correcta de

30%		ases.		sílabas/palabras/frases.
	PRESENTACIÓN	Letra difícilmente legible. Escritos sin limpieza e sin orde.	Letra legible. Escritos con algún tachón e pouco orde.	Letra clara e legible. O escrito está limpo e ordeado.
	VOCABULARIO	Vocabulario moi pobre. Palabras mal adquiridas.	Vocabulario axeitado.	Vocabulario variado, emprega adxectivos e evita repeticións.
	ORTOGRAFÍA	Moitos erros ortográficos. Non separa ben as palabras.	Algúns erros ortográficos.	Non comete erros ortográficos.
	CONTIDO	Non escribe palabras ou frases axeitadas ao contido.	Escritura correcta de palabras axeitadas ao contido.	Escribe palabras/frases axeitadas ao contido.

	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
		0	2	4
DOMINIO DA EXPRESIÓN ORAL 20%	PRONUNCIACIÓN	Pronuncia 5 ou máis sons de xeito inadecuado.	Pronuncia ata 5 sons de xeito inadecuado.	Pronuncia tódolos sons correctamente.
	ENTONACIÓN	Ton excesivamente alto ou baixo.	Ton bastante alto ou baixo.	Ton axeitado.
	FLUIDEZ E RITMO	Fala nada fluida. Precisa moita axuda para iniciar ou continuar o discurso. Fala demasiado lento ou demasiado rápido ou entrecortado. Titubea...	Fala pouca fluída. Precisa algunha axuda para continuar o discurso. Mantén un ritmo aceptable aínda que non controla ben os tempos e as pausas. Muletillas...	Fala fluida e espontánea. Mantén un ritmo axeitado, distribúe ben o tempo e controla as pausas.
	COHERENCIA	Discurso incoherente. Sen unidade temática nen secuencia lóxica.	Discurso coherente con unidade temática e orde cronolóxico.	Discurso coherente e lóxico. Destaca pola exposición das ideas de xeito claro.
	VOCABULARIO	Vocabulario impreciso. Repite moitas palabras. Confunde significado de palabras.	Vocabulario limitado e básico	Vocabulario rico e variado.

PROCEDEMENTOS DE TRABALLO 10%	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
	Nota máxima	1	2	3,3
	ORGANIZACIÓN	Nunca ou case nunca escolle e emprega os materiais axeitados a cada tarefa. Perde o material, non o cuida...Non garda os seus traballos adecuadamente.	Case sempre , escolle e emprega de xeito eficiente os materiais saxeitados a cada tarefa. As veces perde ou esquece o material. As veces non garda os seus traballos correctamente.	Sempre, escolle e emprega de xeito eficiente os materiais axeitados a cada tarefa. Ten o material ordeado e coidado. Sempre garda os seus traballos correctamente.
	CORRECCIÓN	Non acepta de bo grado as correccións e hai que repetirlas constantemente.	Acepta as correccións pero hai que repetilas.	Acepta as correccións e aprende delas.
REALIZACIÓN DE TAREFAS	Nunca ou case nunca fai as tarefas (na aula ou/e na casa).	Algunhas veces non fai as tarefas (na aula ou/e na casa).	Sempre fai as tarefas (na aula ou/na casa).	

9.1.2. ÁREA DE MATEMÁTICAS.

CRITERIOS	
Numeración.	30%
Cálculo.	30%
Resolución de problemas.	20%
Procedementos de traballo.	10%
Actitude.	10%

NUMERACIÓN 30%	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
	Nota máxima	2	4	7,5
	SERIE NUMÉRICA	Non identifica, le ou escribe os números traballados.	Identifica, le e escribe os números traballados, aínda que comete algún erros. Ten dificultades para atopar o anterior e o posterior a un número dado ou para ordenalos e	Identifica, le e escribe os números traballados correctamente. Identifica o anterior e o posterior a un número dado. Ordena e compara os números

			comparalos.	correctamente.
	COMPOSICIÓN/ DESCOMPOSICIÓN	Non identifica UDC... non realiza correctamente as actividades de composición e descomposición de números.	Identifica as UDC... pero comete algúns erros nas actividades de composición e descomposición de números.	Descompón os números en U,D,C... e entende o seu significado.
	SERIACIÓN	Non é quen de realizar series numéricas ou precisa axuda para facelas.	Realiza series progresivas e regresivas, pero comete algún erros.	Realiza series progresivas e regresivas dos números traballados, orais e escritas.
	GRAFÍA	Non coñece nen fai ben a grafía de tódolos números traballados.	Coñece a grafía de tódolos números pero as veces comete erros ou é demasiado grande, pequena....	Realiza correctamente a grafía de tódolos número.

CÁLCULO 30%	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
	Nota máxima	3	5	10
	MECÁNICA	Realiza as operación con dificultade.	Comete erros bastante a miúdo.	Realiza correctamente as operacións.
	COLOCACIÓN	Non coloca ben os números para realizar as operacións.	Comete algúns erros na colocación dos números.	Coloca os números perfectamente en tódolas operacións traballadas.
	CÁLCULO MENTAL	Non realiza cálculos mentais.	Realiza cálculos mentais pero comete algúns erros.	Realiza cálculos mentais correctamente.

RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS/ ADQUISICIÓN CONCEPTOS	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
	NOTA MÁXIMA	2	3	5
	IDENTIFICACIÓN	Non identifica os datos/conceptos nen a pregunta.	Identifica os datos/conceptos e a pregunta pero non os suliña nen os escribe.	Suliña os datos, a pregunta. Escribe os datos/conceptos.

	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
	NOTA MÁXIMA	0	1	2
ACTITUDE 10%	INTERÉS	Non escoita nen atende ne fai as actividades da aula e do centro.	Atende, escoita e realiza as actividades con corrección.	Ten interese por facer as cousas moi ben, pregunta, investiga sobre os contidos .
	ESFORZO	Fai as tarefas e traballos do xeito que lle resulta máis doado e adicandolle moi pouco tempo.	Realiza os traballos e tarefas de xeito correcto.	Trata de ser creativo, correxir os erros, busca a perfección nos traballos e actividades.
	RELACIÓNS	Nos traballos de grupo non quere participar ou non respeta as aportacións dos demais.	Participa pasivamente, escoita e observa.	Participa activamente e respeta as aportacións dos demais.
	PARTICIPACIÓN	Rexeita participar nas actividades ou o fai de xeito inapropiado.	Participa en case tódalas actividades.	Participa activamente en tódalas actividades da aula e do centro.
	ATENCIÓN	Non atende e distrae aos demais.	As veces non atende.	Atende sempre .
	20%	RESOLUCIÓN	Non da o resultado ou da un incorrecto.	Resultado incompleto. Non escribe a solución.
ESTRATEGIAS		Non selecciona as estratexias adecuadas para a solución do problema/actividade.	Selecciona as estratexias correctas pero fai mal os cálculos ou as aplica de xeito incorrecto.	Selecciona e aplica ben as estratexias e fai ben os cálculos.
PRESENTACIÓN		Non hai orden nin limpeza.	Pouco orde e/ou limpeza.	Resolve o problema de xeito claro e ordeado.

PROCEDEMENTOS DE TRABALLO	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
		Nota máxima	1	2

10%	ORGANIZACIÓN	Nunca ou case nunca escolle e emprega os materiais axeitados a cada tarefa. Perde o material, non o cuida...Non garda os seus traballos adecuadamente.	Case sempre , escolle e emprega de xeito eficiente os materiais axeitados a cada tarefa. As veces perde ou esquece o material. As veces non garda os seus traballos correctamente.	Sempre, escolle e emprega de xeito eficiente os materiais axeitados a cada tarefa. Ten o material ordeado e coidado. Sempre garda os seus traballos correctamente.
	CORRECCIÓN	Non acepta de bo grado as correccións e hai que repetirlas constantemente.	Acepta as correccións pero hai que repetilas.	Acepta as correccións e aprende delas.
	REALIZACIÓN DE TAREFAS	Nunca ou case nunca fai as tarefas (na aula ou/e na casa).	Algunhas veces non fai as tarefas (na aula ou/e na casa).	Sempre fai as tarefas (na aula ou/na casa).

9.1.3. ÁREA DE SOCIAIS E NATURAIS

CRITERIOS	
Adquisición de conceptos	50%
Procedementos de traballos	40%
Actitude	10%

ADQUISICIÓN DE CONCEPTOS	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
	50%	Nota máxima	20	30
		Non domina o tema traballado. Non é quen de expor os contidos traballados. Non emprega o vocabulario axeitado aos contidos.	Domina o tema pero con dúbidas. Ten dificultades para expor algunhas ideas de xeito ordeado e claro. Non sempre emprega o vocabulario máis axeitado.	Domina o tema perfectamente empregando un vocabulario axeitado e expón as ideas de xeito ordeado e claro tanto a nivel oral como escrito.

PROCED. DE TRABALLO	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
	40%	Nota máxima	4	9
	ORGANIZACIÓN	Nunca ou case nunca escolle e emprega os materiais axeitados a cada tarefa. Perde o material, non o cuida...Non	Case sempre , escolle e emprega de xeito eficiente os materiais axeitados a cada tarefa. As veces perde ou esquece o material. As veces non garda os	Sempre, escolle e emprega de xeito eficiente os materiais axeitados a cada tarefa. Ten o material ordeado e coidado. Sempre

		garda os seus traballos adecuadamente.	seus traballos correctamente.	garda os seus traballos correctamente.
	CORRECCIÓN	Non acepta de bo grado as correccións e hai que repetirlas constantemente.	Acepta as correccións pero hai que repetilas.	Acepta as correccións e aprende delas.
	REALIZACIÓN DE TAREFAS	Nunca ou case nunca fai as tarefas (na aula ou/e na casa).	Algunhas veces non fai as tarefas (na aula ou/e na casa).	Sempre fai as tarefas (na aula ou/na casa).

	ASPECTOS A AVALIAR	MALA	REGULAR	BOA
	NOTA MÁXIMA	0	1	2
ACTITUDE 10%	INTERÉS	Non escoita nen atende ne fai as actividades da aula e do centro.	Atende, escoita e realiza as actividades con corrección.	Ten interese por facer as cousas moi ben, pregunta, investiga sobre os contidos.
	ESFORZO	Fai as tarefas e traballos do xeito que lle resulta máisdoado e adicandolle moi pouco tempo.	Realiza os traballos e tarefas de xeito correcto.	Trata de ser creativo, correxir os erros, busca a perfección nos traballos e actividades.
	RELACIÓNS	Nos traballos de grupo non quere participar ou non respeta as aportacións dos demais.	Participa pasivamente, escoita e observa.	Participa activamente e respeta as aportacións dos demais.
	PARTICIPACIÓN	Rexeita participar nas actividades ou o fai de xeito inapropiado.	Participa en case tódalas actividades.	Participa activamente en tódalas actividades da aula e do centro.
	ATENCIÓN	Non atende e distrae aos demais.	As veces non atende.	Atende sempre .

9.1.4. ÁREA DE VALORES SOCIAIS E CÍVICOS.

CRITERIOS	%
Esfuerzo	50
Actitude	50

9.1.5. ÁREA DE EDUCACIÓN PLÁSTICA.

CRITERIOS	%
Esfuerzo e traballos	50
Actitude	50

9.2. CRITERIOS DE PROMOCIÓN

Acordo coa Orde do 25 de xaneiro de 2022 pola que se actualiza a normativa de avaliación os criterios xerais sobre a avaliación serán os seguintes:

- A avaliación ten como finalidade a valoración dos procesos e dos resultados de aprendizaxe do alumnado, e do exercicio da práctica docente.
- O profesorado avaliará tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente, para o cal establecerá indicadores de logro nas programacións docentes.
- Aplicaranse as medidas máis adecuadas para que as condicións de realización dos procesos de avaliación se adapten ás circunstancias do alumnado con necesidade específica de apoio educativo. Estas adaptacións en ningún caso se terán en conta para minorar as cualificacións obtidas polo alumnado.
- Para permitir a valoración obxectiva de todo o alumnado promoverase o uso xeneralizado de instrumentos de avaliación variados, diversos e adaptados ás distintas situacións de aprendizaxe.
- Cando as circunstancias persoais da alumna ou alumno con necesidades educativas especiais o aconsellen, para a consecución dos obxectivos do ensino básico, este alumnado poderá prolongar un curso adicional a súa escolarización. Estas circunstancias poderán ser permanentes ou transitorias e deberán estar suficientemente acreditadas polos servizos de orientación.
- A avaliación da aprendizaxe do alumnado levarase a cabo tomando como referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e do logro dos obxectivos da etapa os criterios de avaliación e, de ser o caso, os estándares de aprendizaxe que se recollen no Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Os referentes da avaliación no caso do alumnado con adaptación curricular serán os incluídos na devandita adaptación, sen que isto poida impedirle a promoción ao curso ou á etapa seguinte.
- A avaliación do alumnado será continua e global, e terá en conta o seu progreso no conxunto dos procesos de aprendizaxe.

- No contexto deste proceso de avaliación continua, cando o progreso dunha alumna ou dun alumno non sexa o axeitado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto co o se detecten as dificultades, con especial seguimento da situación do alumnado con necesidades educativas, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das aprendizaxes imprescindibles para continuar o proceso educativo.

Os criterios para establecer medidas de reforzo educativo serán as seguintes:

- Tras unha avaliación inicial desfavorable.
- Cando o equipo docente perciba unha diminución no rendemento académico durante un período de tempo prudencial.
- Tras o análise de malos resultados académicos tras a avaliación.
- Cando se acheguen informes psicopedagóxicos ou médicos que avalen unha serie de necesidades específicas.

Promoción.

- Nos cursos primeiro, terceiro e quinto a promoción será automática.
- Ao finalizar os cursos segundo, cuarto e sexto da etapa, e como consecuencia do proceso de avaliación, o equipo docente do grupo, na sesión de avaliación final, decidirá sobre a promoción do alumnado.
- A decisión de promoción será adoptada de xeito colexiado, tendo en conta os criterios de promoción e tomando especialmente en consideración a información e o criterio do profesorado titor.

Remate.	Situación.		Decisión.	Outros.
1º-3º-5º	Tódolas situacións.		Promoción automática.	
2º-4º-6º	Aproba tódolas asignaturas.		Promociona	
2º-4º-6º	Suspende unha asignatura.		Promociona	En todo caso sera o equipo docente, tomando en especial consideración a información do profesorado titor quen decidirá en última instancia e tomará as decisións oportunas tendo en conta o recollido neste documento, así como calquera outra información relevante con respecto ao alumna/o. En todo momento prestarase especial atención ao benestar do alumnado tanto a nivel académico como social.
2º-4º-6º	Suspende Lingua Castelá e Matemáticas ou suspende tres ou máis materias curriculares calquera.	Non repetiu	Non promociona	
		Repetiu	Promociona	

- O alumnado que acade a promoción de curso con algunha área con cualificación negativa recibirá os apoios necesarios para recuperar as aprendizaxes que non alcanzara o curso anterior.
- A permanencia no mesmo curso considerarase unha medida de carácter excepcional e tomarase se, tras aplicar as medidas ordinarias suficientes, adecuadas e personalizadas para atender o desfasamento curricular ou as dificultades de aprendizaxe do alumnado, o equipo docente considera que a permanencia un ano máis no mesmo curso é a medida máis adecuada para favorecer o seu desenvolvemento. Nese caso, o equipo docente organizará un plan específico de reforzo para que, durante ese curso, a alumna ou o alumno poida alcanzar o grao de adquisición das competencias correspondentes.

- A decisión de non promoción só poderá adoptarse unha vez durante a etapa, oídas as nais, os pais ou as persoas que exerzan a tutoría legal, e terá, en todo caso, carácter excepcional.
- Para a elaboración e o seguimento do plan específico de reforzo, seguirase a establecido na Orde do 8 de setembro de 2021, pola que se regula a atención á diversidade do alumnado.
- Ao finalizar os cursos segundo e cuarto da etapa o profesorado titor emitirá un informe sobre o grao de adquisición das competencias de cada alumna ou alumno, indicando, de ser o caso, as medidas de reforzo que se deben prever no ciclo seguinte.
- Cada alumna ou alumno disporá ao finalizar a etapa dun informe elaborado pola súa titora ou titor sobre a súa evolución e o grao de adquisición das competencias desenvolvidas. No caso de alumnado con necesidades educativas especiais, o informe deberá reflectir as adaptacións e medidas adoptadas, e a súa necesidade de continuidade na seguinte etapa escolar.

10. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

Nas sesións de avaliación serán revisados os proceso de ensinanza e a práctica docente en relación coa adecuación ao alumnado, co logro dos obxectivos da etapa e co desenvolvemento das competencias clave. Esta avaliación incluírá os seguintes aspectos:

- a. Valoración dos resultados xerais do grupo.
- b. Valoración dos resultados por áreas.
- c. Valoración do proceso de ensinanza-aprendizaxe: medidas de atención a diversidade aplicadas, clima de traballo na aula, coordinación do equipo docente.
- d. Os procedementos e instrumentos de avaliación.
- e. Grao de desenvolvemento das competencias clave e logro de estándares de aprendizaxe.
- f. Metodoloxía empregada.

Todos estes aspectos quedarán recollidos nas actas de avaliación de cada trimestre.

11. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS.

Tendo en conta o establecido na ORDE do 25 de xaneiro de 2022, pola que se actualiza a normativa de avaliación nas ensinanzas de educación primaria, de educación secundaria obrigatoria e bacharelato no curso académico 2022/23, a avaliación inicial realizarase durante as primeiras semanas do curso escolar. Este proceso comprenderá as seguintes accións que permitan identificar as dificultades do alumnado, así como as súas necesidades de atención educativa:

- a) Análise dos informes do curso anterior.
- b) Coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación emocional co fin de tomar as decisións profesionais de actuación por parte do profesorado.

Os resultados das probas de avaliación inicial serán analizados e comunicados ao departamento de orientación para a posta en marcha de posibles apoios. Estes resultados servirán para adaptar a programación de aula ao nivel de competencia curricular do grupo de alumnos/as.

12. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Nas Resolucións do 26 de Maio de 2022, díctanse as seguintes instrucións:

- a) Na atención ao alumnado con NEAE, coidarase que todo o alumnado teña acceso ao proceso ensino e aprendizaxe en calquera dos escenarios presentes e asegurarse a súa participación e implicación no desenvolvemento das accións educativas.
- b) Atenderase aos diferentes modos que ten o alumnado de percibir e expresar a información para garantir a comprensión e a comunicación da mesma así como o axuste, de medios, tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación, as súas circunstancias.

Poñerese especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades.

A acción educativa procurará a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmo e promovendo o traballo colaborativo e en equipo.

Algunha das medidas ordinarias que se poderán poñer en marcha unha vez que se detecten as dificultades, son as que seguen:

- Reforzo Educativo: no contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o axeitado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.
- Adaptación dos tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación: para dar resposta ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Programas de enriquecemento curricular: destinado ao alumnado talentoso ou de altas capacidades con avaliación psicopedagóxica do servizo de orientación do centro que así o determine, que non foi obxecto de flexibilización.
- Metodoloxía: empregaranse de forma prioritaria as metodoloxías que promovan a inclusión do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, como o aprendizaxe por proxectos.
- Programas de recuperación: para alumnado que non promocioe ou que promocioe con algunha cualificación negativa.
- Programas específicos personalizados: levaranse a cabo cando se detecten diferentes problemáticas de tipo individual e contando coa colaboración das familias, como por exemplo, o programa de adquisición de hábitos de traballo na casa ou outros que se elaboren ante determinados problemas de disciplina.
- Aplicación no recollido nos protocolos de TDAH, TEA, altas capacidades, dislexia ... cando sexa preciso.

13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

Todas as actividades complementarias levaranse a cabo ó longo deste curso académico 2022/23 acolléndose a posibles modificación segundo criterios do claustro de Mestres do centro:

O alumnado deste curso participará como mínimo en:

ACTIVIDADE	DATA
Samaín-Halloween	Venres, 28 de Outubro.
Magosto	Martes, 15 de Novembro
Nadal	Xoves, 22 de Decembro.
Día da Paz	Luns, 30 de Xaneiro.
Entroido	Venres, 17 de Febreiro.
Día das familias	Venres, 12 de Maio
Letras Galegas	Martes, 16 de Maio.
Xogos Florais	Derradeira semana de Abril

Ademais, realizaranse todas aquelas actividades complementarias programadas na PXA para o noso curso, e aquelas que se axusten a nosa programación.

14. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

Para a avaliación do **proceso de ensinanza e a propia práctica docente**, teranse en conta os seguintes aspectos, sendo o 1 conseguido e o 2 pouco conseguido.

Indicadores		1	2
Alumnado	Adecuación da programación ao contexto de centro e aula.		
	Organización e funcionamento do grupo de clase.		
	Resposta á diversidade do alumnado.		
	Consecución das finalidades sintetizadas na programación.		

	Funcionalidade da metodoloxía adoptada.		
	Emprego de recursos da aula e do centro.		
	Proposta de actividades adecuada e motivadora.		
	Eficacia dos procesos de avaliación (inicial e continua).		
	Funcionalidade dos procedementos e instrumentos de avaliación.		
Familias	Realización de reunións grupais e claridade na transmisión de información.		
	Realización de reunións individuais co conseguinte establecemento dunha relación de confianza e cooperación.		
	Claridade e eficacia na transmisión de informacións.		
Equipo docente	Funcionalidade das reunións de coordinación.		
	Utilidade das informacións intercambiadas relevantes ao alumnado para o exercicio das funcións docentes.		
	Funcionalidade e utilidade das reunións de avaliación.		
	Prevenición, seguimento e detección de problemas e dificultades.		
	Precisión de informacións, proposta e execución de recursos e medidas para dar resposta á diversidade do alumnado.		

15. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN LECTOR.

Tempo mínimo diario para a lectura

Lectura diaria individual ou colectiva nas áreas das linguas de alomenos trinta minutos diarios. Tamén se realizará complementariamente nas distintas áreas e dentro do plan lector.

Polo tanto, adicarase un tempo de cada sesión a mellorar as competencias lingüísticas xerais do/a alumno/a en cada unha das áreas do currículo.

Prácticas de fomento da lectura

Establecerase unha sesión diaria de lectura na que o alumnado lerá o mesmo libro de xeito colectivo e asistirá unha hora semanal á Biblioteca Escolar do Centro para realizar lectura individual. Realizaranse actividades de comprensión lectora necesarias para mellorar o seu rendemento e fomento das habilidades lectoras como: recitar poemas, trabalinguas, adiviñas, realizar dramatizacións, debates, .

Prácticas de fomento da escritura

Adicarase alomenos unha sesión semanal á produción de diferentes tipos de textos, elaborando cada nivel un listado de textos escritos para traballar co alumnado en función da dificultade. Levaranse a cabo ditados, composicións, textos dirixidos, resumo de contos, ...

Farase un listado de vocabulario novo de cada unha das áreas, prestando especial atención as regras ortográficas e o uso axeitado do significado.

Prácticas de comprensión oral e escrita

Levaranse a cabo debates, lecturas colectivas, exposicións sinxelas sobre diferentes temas, técnicas de animación a lectura, mesas redondas para mediar na resolución de conflitos, ...

Na comprensión escrita pódense realizar fichas guiadas de cada libro lido, uso da biblioteca de aula e do colexio cos seus servizos de préstamo, realizaranse avaliacións de lectura comprensiva e velocidade lectora.

Participación nas actividades anuais:

Préstamo cada grupo de alumnos dispón dunha sesión semanal dentro do horario escolar para asistir á Biblioteca. Esta sesión pódese aproveitar para levar a cabo o servizo de préstamo da Biblioteca. Normalmente cada semana faise cambio de libro, aínda que se pode renovar dependendo da lectura. De xeito alternativo, para traballar as competencias lingüísticas en galego e en castelán, vanse elixindo os títulos.

Libros de lectura colectiva: lectura de coleccións tanto en galego coma en castelán. É unha lectura obrigatoria. Normalmente faise unha lectura en voz alta onde se valoran e perfeccionan os aspectos relacionados coa mesma.

Outra das actuacións en relación coa integración do currículo dende a biblioteca, é a continuación da lectura duns **itinerarios lectores** que teñen unha mínima calidade e que teñen unha temática en consonancia cos contidos curriculares traballados no centro, elixidos en consenso entre o claustro de profesores e o equipo de biblioteca.

LECTURAS EN GALEGO	Ti non xogas	Os xogos de Carme	Diario Laranxa de Morgana
LECTURAS EN CASTELÁN	Manolito Gafotas	La lección de August	Un monstruo viene a verme

Colaboraremos no proxecto proposto dende a biblioteca para este curso: animais en perigo de extinción. Ademais faremos uso da biblioteca escolar e participaremos nas distintas actividades propostas dende o equipo de biblioteca.

16. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC

Tratarase de contribuir ao logro dos obxectivos do plan TIC que se citan a continuación e que non están redactados por orde de prioridade nin de temporalidade. Son aqueles que entendemos útiles para acadar a competencia dixital.

- Fomentar o uso da páxina web do CEIP Mestre Valverde Mayo (<http://centros.edu.xunta.es/ceipmestrevalverdemayo>) como canle de información, comunicación, participación e colaboración coa comunidade educativa.
- Usar a páxina web do centro como referente de actividades avaliativas realizadas polo profesorado e dirixidas especialmente ó alumnado do noso centro.
- Fomentar de igual xeito o uso das TIC para a procura de información non só profesional senón tamén de experiencias que poidan servir na práctica docente a todo o profesorado de áreas e materias.
- Favorecer o intercambio de experiencias propias ou alleas a través de Internet.

- Impulsar o uso desta ferramenta tecnolóxica a todo o alumnado en xeral e especificamente como unha ferramenta moi interesante cos alumnos con NEE ou con necesidades de reforzo e/ou apoio na aprendizaxe.
- Potenciar a capacidade de razoamento do alumnado e a motivación e o seu afán de coñecemento mediante o acceso as distintas ferramentas TIC.
- Facilitar ó alumnado estratexias para coñecer, comprender, aplicar e analizar información mediante o uso das TIC.
- Utilizar programas e contornos que faciliten a consecución dos obxectivos propostos nas distintas áreas.
- Empregar o ordenador como xeito de expresión, creación, aprendizaxe, cooperación e integración.
- Fomentar o uso das TIC na ANPA do centro, favorecendo o aproveitamento das infraestruturas do colexio para a aprendizaxe de coñecementos mínimos para un uso básico das TIC en relación ós seus fillos.
- Favorecer a superación das limitacións de acceso ás TIC motivadas pola situación social.

Os **contidos** a traballar serán:

- Elaborar actividades para a páxina web do centro. Cada mestre/a entregará como mínimo tres entradas/traballos por trimestre no curso académico para a páxina web seguindo as pautas entregadas para tal fin ao inicio de curso
- Colaborar responsablemente coa persoa encargada do almacenamento de imaxes e vídeos.
- Desenvolver o Proxecto E-dixgal conforme ó proxecto enviado á Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.
- Elaboración mínima de tres programas de radio por nivel.
- Participación na radio realizando o programa semanal no día indicado para o curso (novas do día, información metereolóxica, aniversarios, música e dedicatorias).
- PROXECTO EDIXGAL:
 - Páxina web: búsqueda de información, practicar e repasar contidos...
 - Libros dixitais: lecturas en galego e en castelán.
 - Recuncho de Leo: opinión de libros lidos ao longo do curso.
 - EDI: repaso de contidos a nivel grupal ou en grupos reducidos.
 - ODT: presentación e realización de traballos.
 - IMPRESS: presentación e realización de traballos.
 - AUDACITY: Gravadora de sons (ordenador).
 - GIMP: retoque fotográfico, carteis, imaxes...

Setembro de 2022

A titora,

Cristina Zarauza Creo

ANEXO 1

ANEXO 1

ÁREAS IMPARTIDAS POR PROFESORADO ESPECIALISTA.

LINGUA EXTRANXEIRA 6º**ÍNDICE**

1. **RELACIÓN DE OBTXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE.**
2. **CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DA TEMPORALIZACIÓN E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.**
3. **PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.**
4. **CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS DA MATERIA.**
5. **MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.**
6. **CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.**
7. **INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.**
8. **DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS.**
9. **MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.**
10. **MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.**
11. **ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN LECTOR.**
12. **ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC.**

1. RELACIÓN DE OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE.

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ORAIS				
▪ b ▪ f	▪ B1.1. Estratexias de comprensión: – Mobilización de información previa sobre tipo de tarefa e tema. – Identificación do tipo textual, adaptando a comprensión ao mesmo. – Distinción de tipos de comprensión (sentido xeral, información esencial, puntos principais). – Formulación de hipótese sobre contido e contexto. – Inferencia e formulación de hipóteses sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paralingüísticos. – Reformulación de hipóteses a partir da comprensión de novos elementos. ▪ B1.2. Padróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: interese pola pronuncia coidada, polo ritmo, pola entoación e pola acentuación adecuadas, tanto nas participacións orais como nas imitacións, recitacións e	▪ B1.1. Identificar o sentido xeral, a información esencial e os puntos principais en textos orais moi breves e sinxelos en lingua estándar, con estruturas simples e léxico de uso moi frecuente, articulados con claridade e lentamente e transmitidos de viva voz ou por medios técnicos, sobre temas habituais e concretos relacionados coas propias experiencias, necesidades e intereses en contextos cotiáns predicibles ou relativos a áreas de necesidade inmediata nos ámbitos persoal, público e educativo, sempre que as condicións acústicas sexan boas e non distorsionen a mensaxe, que se poida volver escoitar o devandito ou pedir confirmación e conte con apoio visual ou cunha clara referencia contextual. ▪ B1.2. Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial ou os puntos principais do texto. ▪ B1.3. Utilizar as indicacións do contexto e da información contida no	▪ PLEB1.1. Comprende o esencial de anuncios publicitarios sobre produtos que lle interesan (xogos, ordenadores, CD etc.).	▪ CCL ▪ CAA
			▪ PLEB1.2. Comprende mensaxes e anuncios públicos que conteñan instrucións, indicacións ou outro tipo de información (por exemplo, números, prezos, horarios, nunha estación ou nuns grandes almacéns).	▪ CCL ▪ CAA
			▪ PLEB1.3. Entende o que se lle di en transaccións habituais sinxelas (instrucións, indicacións, peticións, avisos).	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			▪ PLEB1.4. Identifica o tema dunha conversa cotiá predicible que ten lugar na súa presenza (por exemplo, nunha tenda, nun tren).	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC
			▪ PLEB1.5. Entende a información esencial en conversas breves e sinxelas nas que participa, que traten sobre temas familiares como, por exemplo, un mesmo, a familia, a escola, o tempo libre, a descrición dun obxecto ou un lugar.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	dramatizacións.	texto para facerse unha idea dos significados probables de palabras e expresións que se descoñecen. ▪ B1.4. Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e recoñecer os significados e intencións comunicativas xerais relacionados con estes.	▪ PLEB1.6. Comprende as ideas principais de presentacións sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese (por exemplo, música, deporte etc.), a condición de que conte con imaxes e ilustracións e se fale de maneira lenta e clara.	▪ CAA
			▪ PLEB1.7. Comprende o sentido xeral e o esencial e distingue os cambios de tema de programas de televisión ou doutro material audiovisual e multimedia dentro da súa área de interese (p. e. nos que se entrevista a mozos e mozas ou personaxes coñecidos ou coñecidas sobre temas cotiás (por exemplo, o que lles gusta facer no seu tempo libre) ou nos que se informa sobre actividades de lecer (teatro, cinema, eventos deportivos etc.).	▪ CCL ▪ CAA
BLOQUE 2. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ORAIS: EXPRESIÓN E INTERACCIÓN				

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ b ▪ f ▪ i	▪ B2.1. Estratexias de produción: – Planificación – Concibir a mensaxe con claridade, distinguindo a súa idea ou ideas principais e a súa estrutura básica. – Adecuar o texto á persoa destinataria, contexto e canle, aplicando o rexistro e a estrutura de discurso adecuados a cada caso. – Execución – Expresar a mensaxe con claridade, coherencia, estruturándoo adecuadamente e axustándose, se é o caso, aos modelos e fórmulas de cada tipo de texto. – Reaxustar a tarefa (emprender unha versión máis modesta da tarefa) ou a mensaxe (facer concesións no que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos dispoñibles. – Apoiarse en tirar o máximo partido dos coñecementos previos (utilizar linguaxe prefabricada etc.). – Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos lingüísticos, paralingüísticos ou paratextuais. Lingüísticos – Modificar palabras de significado parecido. – Definir ou parafrasear un termo ou expresión. Paralingüísticos e paratextuais – Pedir axuda.	▪ B2.1. Participar de maneira simple e comprensible en conversas moi breves que requiran un intercambio directo de información en áreas de necesidade inmediata ou sobre temas moi familiares (un mesmo, a contorna inmediata, persoas, lugares, obxectos e actividades, gustos e opinións), nun rexistro neutro ou informal, utilizando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente, normalmente illadas ou enlazadas con conectores básicos, aínda que en ocasións a pronuncia non sexa moi clara, sexan evidentes as pausas e titubeos e sexa necesaria a repetición, a paráfrase e a cooperación da persoa interlocutora para manter a comunicación. ▪ B2.2. Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas para producir textos orais monolóxicos ou dialóxicos moi breves e sinxelos, utilizando, p. e., fórmulas e linguaxe prefabricado ou expresións memorizadas, ou apoiando con xestos o que se quere expresar. ▪ B2.3. Articular, de maneira polo xeral comprensible pero con evidente influencia da primeira ou outras linguas, un repertorio moi limitado de patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos, adaptándoos á función comunicativa que se quere levar a cabo. ▪ B2.4. Facerse entender en intervencións breves e sinxelas, aínda que resulten evidentes e frecuentes os titubeos iniciais, as vacilacións, as repeticións e as pausas para organizar, corrixir ou reformular o que se quere dicir. ▪ B2.5. Interactuar de maneira moi básica, utilizando técnicas moi simples, lingüísticas ou non verbais (p. e. xestos ou contacto físico) para iniciar, manter ou concluír unha breve	▪ PLEB2.1. Fai presentacións breves e sinxelas, previamente preparadas e ensaiadas, sobre temas cotiás ou do seu interese (presentarse e presentar a outras persoas; dar información básica sobre si mesmo, a súa familia e a súa clase; indicar as súas afeccións e intereses e as principais actividades do seu día a día; describir brevemente e de maneira sinxela a súa habitación, o seu menú preferido, o aspecto exterior dunha persoa, ou un obxecto; presentar un tema que lle interese (o seu grupo de música preferido); dicir o que lle gusta e non lle gusta e dar a súa opinión) usando estruturas sinxelas e cunha pronuncia e entoación comprensible.	▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS				
▪ b ▪ f ▪ i	▪ B3.1. Estratexias de comprensión: – Mobilización de información previa sobre tipo de tarefa e tema. – Identificación do tipo textual, adaptando a comprensión ao mesmo. – Distinción de tipos de comprensión (sentido xeral, información esencial, puntos principais). – Formulación de hipótese sobre contido e contexto. – Inferencia e formulación de hipótese sobre significados a partir da comprensión de elementos significativos, lingüísticos e paralingüísticos. – Reformulación de hipótese a partir da comprensión de novos elementos. ▪ B3.2. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: convencións sociais, normas de cortesía e rexistros; costumes, valores, crenzas e actitudes; linguaxe non verbal. ▪ B3.3. Funcións comunicativas: – Saúdos e presentacións, desculpas, agradecementos, invitacións. – Expresión da capacidade, o gusto, a preferencia, a opinión, o acordo ou desacordo, o sentimento, a intención. – – Descrición de persoas, actividades,	▪ B3.1. Identificar o tema, o sentido xeral, as ideas principais e información específica en textos, tanto en formato impreso como en soporte dixital, moi breves e sinxelos, en lingua estándar e cun léxico de alta frecuencia, e nos que o tema tratado e o tipo de texto resulten moi familiares, cotiáns ou de necesidade inmediata, a condición de que se poida reler o que non se entendeu, que se poida consultar un dicionario e conte con apoio visual e contextual. ▪ B3.2. Coñecer e saber aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a información esencial ou os puntos principais do texto. ▪ B3.3. Inferir do contexto e da información contida no texto os significados probables de palabras e expresións que se descoñecen. ▪ B3.4. Recoñecer os signos ortográficos básicos (p. e. punto, coma), así como símbolos de uso frecuente (p. e. ©, @, £), e identificar os significados e intencións comunicativas xerais relacionados con estes.	▪ PLEB3.1. Comprende instrucións, indicacións, e información básica en notas, letreiros e carteis en rúas, tendas, medios de transporte, cinemas, museos, colexios, e outros servizos e lugares públicos.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ PLEB3.2. Comprende información esencial e localiza información específica en material informativo sinxelo como menús, horarios, catálogos, listas de prezos, anuncios, guías telefónicas, publicidade, folletos turísticos, programas culturais ou de eventos etc.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ PLEB3.3. Comprende correspondencia (SMS, correos electrónicos, postais e tarxetas) breve e sinxela que trate sobre temas familiares como, por exemplo, un mesmo, a familia, a escola, o tempo libre, a descrición dun obxecto ou un lugar, a indicación da hora e o lugar dunha cita etc.	▪ CCL ▪ CAA
			▪ PLEB3.4. Comprende o esencial e os puntos principais de noticias breves e artigos de revistas para mozas e mozos que traten temas que lle sexan familiares ou sexan do seu interese (deportes, grupos musicais, xogos de ordenador).	▪ CCL ▪ CAA
			▪ PLEB3.5. Comprende o esencial de historias breves e ben estruturadas e identifica os e as personaxes principais, a condición de que a imaxe e a acción conduzan gran parte do argumento (lecturas adaptadas, cómics etc.).	▪ CCL ▪ CAA

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	lugares, obxectos, hábitos, plans. - Narración de feitos pasados remotos e recentes. - Petición e ofrecemento de axuda, información, instrucións, obxectos, opinión, permiso. - Establecemento e mantemento da comunicación. ▪ B3.2. Padróns gráficos e convencións ortográficas: - Interese polo lectura dos textos escritos propios e alleos valorando o seu sentido estético, correcta grafía e ortografía.		▪ PLEB3.6. Emprega de forma axeitada os signos ortográficos básicos (p. e. punto, coma), así como símbolos de uso frecuente (p. e. ☺, @, £).	▪ CCL
BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS: EXPRESIÓN E INTERACCIÓN				
▪ b ▪ f ▪ i	▪ B4.1 Estratexias de produción: - Planificación: - Mobilizar e coordinar as propias competencias xerais e comunicativas co fin de realizar eficazmente a tarefa (reparar que se sabe sobre o tema, que se pode ou se quere dicir etc.). - Localizar e usar adecuadamente recursos lingüísticos ou temáticos (uso dun dicionario ou gramática, obtención de axuda etc.). - - -	▪ B4.1. Construír, en papel ou en soporte electrónico, textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro ou informal, utilizando con razoable corrección as convencións ortográficas básicas e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo/a, da súa contorna máis inmediata e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles.	▪ PLEB4.1. Completa un breve formulario ou unha ficha cos seus datos persoais (por exemplo, para rexistrarse nas redes sociais, para abrir unha conta de correo electrónico etc.).	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	- - Execución: - Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos e fórmulas de cada tipo de texto. - Reaxustar a tarefa (emprender unha versión máis modesta da tarefa) ou a mensaxe (facer concesións no que realmente lle gustaría expresar), tras valorar as dificultades e os recursos dispoñibles. - Apoiarse en e sacar o máximo partido dos coñecementos previos (utilizar linguaxe prefabricada etc.). ▪ B4.2. Patróns gráficos e convencións ortográficas: - Interese pola presentación dos textos escritos propios e alleos valorando o seu sentido estético e empregando a correcta grafía e ortografía.	▪ B4.2. Coñecer e aplicar as estratexias básicas para producir textos escritos moi breves e sinxelos, p. e. copiando palabras e frases moi usuais para realizar as funcións comunicativas que se perseguen. ▪ B4.3. Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección palabras ou frases curtas que se utilizan normalmente ao falar, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada. ▪ B4.8. Facer uso das ferramentas informáticas para completar actividades predeseñadas polo persoal docente. ▪ B4.8. Usar correctamente o dicionario bilingüe, biblioteca de aula e outros materiais de consulta para a elaboración de textos, respectando as súas normas de funcionamento.	▪ PLEB4.2. Escribe correspondencia persoal breve e simple (mensaxes, notas, postais, correos, chats ou SMS) na que dá as grazas, felicita a alguén, fai unha invitación, dá instrucións, ou fala de si mesmo/a e da súa contorna inmediata (familia, amigos e amigas, afeccións, actividades cotiás, obxectos e lugares) e fai preguntas relativas a estes temas.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC
BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONSCIENCIA INTERCULTURAL				
▪ b ▪ f	▪ B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: convencións sociais, normas de cortesía e rexistros; costumes, valores, crenzas e actitudes; linguaxe non verbal, así como a realidade plurilingüe e multicultural da propia contorna.		▪ PLEB5.1. Entende a información esencial en conversas breves e sinxelas nas que participa que traten sobre temas familiares como, por exemplo, un mesmo, a familia, a escola, o tempo libre, a descrición dun obxecto ou dun lugar.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	▪ B5.2 Funcións comunicativas: – Saúdos e presentacións, desculpas, agradecementos, invitacións. – Expresión da capacidade, o gusto, a preferencia, a opinión, o acordo ou desacordo, o sentimento, a intención. – Descrición de persoas, actividades, lugares, obxectos, hábitos, plans. – Narración de feitos pasados remotos e recentes. – Petición e ofrecemento de axuda, información, instrucións, obxectos, opinión, permiso. – Establecemento e mantemento da comunicación. ▪ B5.3. Estructuras sintáctico-discursivas: – Expresión de relacións lóxicas: conxunción (and); disxunción (or); oposición (but); causa (because); finalidade (to- infinitive, e. g. I did it to help her); comparación (as Adj. as; smaller (than); the biggest). – Relacións temporais (when; before; after). – Afirmación (affirmative sentences; Yes (+ tag)). – Exclamación (What + noun, e. g. What fun!; How + Adj., e. g. How nice!; exclamatory sentences, e. g. I love salgade!). – – Negación (negative sentences with not, never, non (Adj.), nobody, nothing; Non (+ negative tag)).	▪ B5.1. Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, sobre a vida cotiá (hábitos, horarios, actividades ou celebracións), condicións de vida (vivenda, contorna), relacións interpersoais (familiares, de amizade ou escolares), comportamento (xestos habituais, uso da voz ou contacto físico) e convencións sociais (normas de cortesía), e aplicar os coñecementos adquiridos sobre estes a unha comprensión adecuada do texto. ▪ B5.2. Recoñecer aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos, concretos e significativos, e aplicar os coñecementos adquiridos sobre estes a unha produción oral e escrita adecuada ao contexto, respectando as convencións comunicativas máis elementais. ▪ B5.3. Distinguir a función ou funcións comunicativas principais do texto (p. e. unha demanda de información, unha orde, ou un ofrecemento) e un repertorio limitado dos seus expoñentes máis habituais, así como os patróns discursivos básicos (p. e. inicio e peche conversacional, ou os puntos dunha narración esquemática, inicio e peche dunha carta, ou os puntos dunha descrición esquemática). ▪ B5.4. Recoñecer os significados máis comúns asociados ás estruturas sintácticas básicas propias da comunicación oral ou escrita (p. e		

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	- Interrogación (Wh- questions; Aux. questions). - Expresión do tempo: pasado (simple past; present perfect); presente (simple present); futuro (going to; will). - Expresión do aspecto: puntual (simple tenses); durativo (present and past continuous); habitual (simple tenses (+ Adv., e. g. always, everyday)); incoativo (start -ing); terminativo (finish -ing). - Expresión da modalidade: factualidade (declarative sentences); capacidade (can); posibilidade (may); necesidade (must; need); obriga (have (got) to; imperative); permiso (can; may); intención (going to; will). - Expresión da existencia (there is/are); a entidade (nouns and pronouns, articles, demonstratives); a calidade ((very +) Adj.). - Expresión da cantidade (singular/plural; cardinal numerals up to four digits; ordinal numerals up to two digits. Quantity: all, many, a lot, some, (a) few, (a) little, more, much, half, a bottle/cup/glass/piece of. Degree: very, too, enough). - Expresión do espazo (prepositions and adverbs of location, position, distance, motion, direction, origin and arrangement). - Expresión do tempo (points (e. g. quarter past five); divisions (e. g. half an hour, summer), and indications (e. g. now, tomorrow (morning)) of estafe; duration (e. g. for two days);	estrutura interrogativa para demandar información). ▪ B5.5. Recoñecer un repertorio limitado de léxico oral ou escrito de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos relacionados coas propias experiencias, necesidades e intereses. ▪ B5.6. Cumprir a función comunicativa principal do texto (p. e. unha felicitación, un intercambio de información, ou un ofrecemento), utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos (p. e. saúdos para inicio e despedida para peche en conversas ou en correspondencia, ou unha narración esquemática desenvolvida en puntos. ▪ B5.7. Cumprir a función comunicativa principal do texto escrito (p. e. unha felicitación, un intercambio de información, ou un ofrecemento), utilizando un repertorio limitado dos seus expoñentes máis frecuentes e de patróns discursivos básicos (p. e. saúdos). ▪ B5.8. Manexar estruturas sintácticas básicas (p. e. enlazar palabras ou grupos de palabras con conectores básicos como “e”, entón”, “pero”, “porque”), aínda que se sigan cometendo erros básicos de maneira sistemática en, p. e., tempos verbais ou na concordancia. ▪ B5.9. Coñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico, tanto oral como escrito, de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e		

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	anteriority (before); posteriority (after); sequence (first...then); simultaneousness (at the same estafe); frequency (e. g. sometimes, on Sundays). – Expresión do modo (Adv. of manner, e. g. slowly, well). ▪ B5.4. Léxico oral de alta frecuencia (recepción e produción) relativo a identificación persoal; vivenda, fogar e contorna; actividades da vida diaria; familia e amizades; traballo e ocupacións; tempo libre, lecer e deporte; viaxes e vacacións; saúde e coidados físicos; educación e estudo; compras e actividades comerciais; alimentación e restauración; transporte; lingua e comunicación; medio ambiente, clima e contorna natural; e tecnoloxías da información e a comunicación.	concretos relacionados cos propios intereses, experiencias e necesidades. ▪ B5.10. Iniciar e rematar as interaccións adecuadamente en situacións reais ou simuladas en contextos menos dirixidos. ▪ B5.11. Comparar aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada a través de producións audiovisuais ou multimedia e de manifestacións artísticas (horarios, hábitos, festividade...).) ▪ B5.12. Indagar a realidade plurilingüe e multicultural das familias e da súa contorna, e identificar semellanzas e diferenzas, evitando os estereotipos. ▪ B5.13. Establecer similitudes e diferenzas das linguas que hai na aula ou na súa contorna máis próxima. ▪ B5.14. Valorar as linguas como un instrumento de comunicación, para aprender e acercarse a outras culturas, que hai diversidade de linguas e mostra respecto por todas.		

2. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DA TEMPORALIZACIÓN E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA

ESTÁNDARES	1º	2º	3º	%
PLEB1.3. Entende o que se lle di en transaccións habituais sinxelas (instrucións, indicacións, peticións, avisos).	x			50,00%
PLEB1.5. Entende a información esencial en conversas breves e sinxelas nas que participa, que traten sobre temas familiares como, por exemplo, un mesmo, a familia, a escola, o tempo libre, a descrición dun obxecto ou un lugar.	x			50,00%
PLEB2.1. Fai presentacións breves e sinxelas, previamente preparadas e ensaiadas, sobre temas cotiás ou do seu interese (presentarse e presentar a outras persoas; dar información básica sobre si mesmo, a súa familia e a súa clase; indicar as súas afeccións e intereses e as principais actividades do seu día a día; describir brevemente e de maneira sinxela a súa habitación, o seu menú preferido, o aspecto exterior dunha persoa, ou un obxecto; presentar un tema que lle interese (o seu grupo de música preferido); dicir o que lle gusta e non lle gusta e dar a súa opinión) usando estruturas sinxelas e cunha pronuncia e entoación comprensible.	x			50,00%
PLEB3.5. Comprende o esencial de historias breves e ben estruturadas e identifica os e as personaxes principais, a condición de que a imaxe e a acción condúzan gran parte do argumento (lecturas adaptadas, cómics etc.).	x			50,00%
PLEB4.1. Completa un breve formulario ou unha ficha cos seus datos persoais (por exemplo, para rexistrarse nas redes sociais, para abrir unha conta de correo electrónico etc.).		x		50,00%
PLEB5.2. Desenvólvese en transaccións cotiás (p. e. pedir nunha tenda un produto e preguntar o prezo).	x			50,00%
PLEB4.2. Escribe correspondencia persoal breve e simple (mensaxes, notas, postais, correos, chats ou SMS) na que dá as grazas, felicita a alguén, fai unha invitación, dá instrucións, ou fala de si mesmo/a e da súa contorna inmediata (familia, amigos e amigas, afeccións, actividades cotiás, obxectos e lugares) e fai preguntas relativas a estes temas.	x			50,00%

MÍNIMOS ESIXIBLES

Comprensión de textos orais:

- Comprender a idea global e a información máis importante en textos orais breves con estruturas simples e coñecidas cun léxico de uso cotiá.

Produción de textos orais:

- Ser quen de formular preguntas básicas relativas a gustos (Do you like...?), posesión ("Have you got...?"), habilidades ("Can you play tennis?") e hábitos ("Do you watch TV?"), en calquera persoa do tempo presente simple.
- Ser quen de comprender e responder preguntas relativas ao tempo libre, ás rutinas de diario, aos datos persoais (nome, idade, cidade, familia...), gustos e preferencias, posesión e habilidades, relativas a el/ela ou a unha terceira persoa.
- Memorizar e reproducir textos orais elaborados polo alumno/a, previamente traballados (diálogos e

textos expositivos breves), cunha boa fluidez e unha pronunciación que permita a comprensión do mesmo por parte do oínte.

- Ser quen de describir unha fotografía, expresando a presenza de alomenos tres obxectos visibles nela (“there is/are”) e as accións que as persoas están a realizar (“The boy is swimming”, “She is playing football”).
- Ser quen de improvisar unha conversa cun compañeiro sobre un tema traballado na clase.

Comprensión de textos escritos:

- Identificar o tema e comprender o sentido xeral e as ideas máis importantes en textos escritos sinxelos de temas previamente traballados de forma oral e de interese para o alumnado.
- Ser quen de contestar a preguntas sinxelas sobre información explícita de textos moi breves.

Producción de textos escritos:

- Escribir textos sinxelos de oracións simples organizadas, con estrutura suxeito-verbo-complemento e conectadas mínimamente por conectores básicos (and, but), cunha correcta organización de ideas e amosando variedade de vocabulario.

Coñecemento da lingua e consciencia intercultural:

- Recoñecer e ser quen de nomear o 50% do vocabulario traballado.

3. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

PROCEDEMENTOS

Os procedementos de avaliación estarán dirixidos a acadar a maior información posible, clara e concreta sobre o proceso individual de aprendizaxe do alumnado.

Empregaranse polo tanto:

- Observación sistemática.
- Probas orais.
- Rexistro e valoración dos traballos do alumnado.
- Rúbricas e listas de control.
- Cartafol.

Durante o curso usaremos un sistema de avaliación continua, consistente na corrección das tarefas diarias realizadas en cada área. Esta avaliación considerámola moi significativa e enriquecedora, xa que son os propios alumnos os que se decatan dos seus erros ao momento podendo deste xeito autocorrexirse.

Na avaliación trimestral teremos en conta os seguintes aspectos:

- Actitude do alumno e o esforzo influíndo na cualificación final, aínda que primarán o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave dentro de cada área.
- Aptitude individual de cada alumno. O titor ou titora valorará a aptitude despois da observación diaria e sistemática e das distintas probas aplicadas. Favorecerase o esforzo e o traballo diario de cada alumno dentro das distintas áreas e farase un reforzo positivo para aqueles alumnos que carezan de certas aptitudes nalgunhas das áreas.
- Coñecementos adquiridos en cada unha das áreas priorizando aqueles contidos relacionados cos obxectivos mínimos de cada área. Destacamos os coñecementos adquiridos a través do razoamento, abstracción, dedución, síntese e resumo pasando a un segundo plano a aqueles adquiridos a través da memorización.
- Procedementos de traballo. Insistiremos nunha boa organización, orde e limpeza tanto nos seus cadernos de traballo como nos libros de texto e traballos varios realizados dentro da aula (cartolina, folios, traballos grupais, uso das novas tecnoloxías, etc.) observando o grao de interese e motivación de cada alumno tanto a nivel individual como grupal.

INSTRUMENTOS

- Valoración dos traballos realizados no caderno de aula ou en calquera outro soporte.
- Probas orais e escritas de avaliación de contidos traballados.
- Observación diaria do traballo desenvolvido na aula, do comportamento, a participación e a actitude cara a lingua inglesa.

4. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS COMÚNS

O obxectivo destes principios metodolóxicos é unificar as actuacións de tódolos mestres nos diferentes cursos, dotar ao centro dunha liña común de actuación que facilite aos alumnos a xeneralización das aprendizaxes. Fan referencia a una serie de actividades, esixencias que deben respectarse en tódolos cursos tendo en conta as características propias de cada idade.

É **obligatorio** o cumprimento destes principios metodolóxicos por parte de todo o profesorado do centro.

Con respecto as **tarefas extraescolares** haberá un criterio común por parte de todo o profesorado e que será o seguinte neste nivel:

- Que sirvan para reforzar o aprendido
- Que teñan una aplicación práctica.
- Sirvan para crear un hábito de estudio.
- Ten que ser una actividade máis da xornada do neno .O tempo adicado a realizar a actividade non debe ser maior de 30 minutos nos niveis inferiores de primaria e unha hora nos niveis superiores.
- Implicaremos ás familias na adquisición do hábito lector como fonte de lecer e de entretemento.
- Deben de programarse posibilitando que o neno teña un tempo de diversión e descanso despois da xornada escolar.
- Teñen que saber realizala por si mesmos.
- Non todas as actividades son de lapis e papel..Tarefas de procura de información, ver, preguntar, ler, ...
- As familias tamén estarán implicadas nalgúns dos temas monográficos traballados dende o centro ou dende a aula.
- Os nenos deben apuntar as tarefas na axenda do alumno que serán obxecto de corrección individual por parte do docente.

Con respecto os **cadernos**:

- Os cadernos deben ser corrixidos e supervisados.
- Este debe esixir limpeza organización e orden (marxe, data, cores diferentes para enunciados, datas...)
- caderno ten que ter continuidade ,(escribir sen deixar separacións grandes ou páxinas en branco.)
- Ter en conta os cadernos á hora das avaliacións.
- Corrixir ata 4º os cadernos de un en un. En 5º e 6º corrixir en grupo, e posteriormente o titor supervisará as correccións feitas polo alumnado. A autocorrección sempre debe ser supervisada polo titor. Verbalizar en voz alta as equivocacións.

Con respecto o traballo cas **axendas** haberá que seguir unas normas comúns de emprego en tódolos niveis de E.P. A rutina a seguir é a seguinte:

- 1ª HORA: O alumnado coloca a axenda sobre o pupitre na páxina do día, de xeito que o mestre fácilmente pode observar se hai algunha anotación.
- Ao longo da mañá os mestres escriben na pizarra, sempre no mesmo lugar, nun espazo adicado a esta finalidade, o que debe estar anotado ese día.
- O mestre ten que asegurarse que o alumno o anote e que garde a axenda. Trátase de crear un hábito.
- Para evitar despistes non deixaremos que a axenda se coloque dentro do pupitre ou noutro lugar. A axenda só estará sobre a mesa ou dentro da mochila.
- A axenda debe vir asinada tódolos días polo pai ou a nai, para comprobar que a viron na casa. (deberemos ser permisivos naqueles casos nos que non existe unha boa implicación familiar no traballo escolar dos nenos, e deberemos ser estrictos naqueles casos nos que intentamos acadar no alumno responsabilidade, organización...)
- Cousas para anotar na axenda: deberes, datas de entrega de traballos, datas de exames, resultados de probas, citas para titorías, materiais que deben traer da casa...
- Os nenos deben apuntar as tarefas na axenda do alumno que serán obxecto de corrección individual por parte do docente.

CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS ESPECÍFICAS DA ÁREA DE LINGUA ESTRANXEIRA

- **Motivación** cara á aprendizaxe no alumnado, activo e autónomo, consciente de ser o responsable da súa aprendizaxe.
- **Actividades de movemento e lúdicas**, para o cal se recurrirá a espazos abertos tales como o patio do centro e outros espazos común (aula de informática, etc).
- **Total Physical Response** como expresión corporal do vocabulario traballado.
- **Metodoloxía activa e contextualizada**: participación e implicación do alumnado e a adquisición e uso de coñecementos en situacións reais, serán as que xeren aprendizaxes máis transferibles e duradeiras. A interacción oral entre o alumnado será unha constante.
- **Estratexias interactivas**: permiten compartir e construír o coñecemento e dinamizar a sesión de clase mediante o intercambio verbal e colectivo de ideas.
- **EDIXGAL**: empregárase esta plataforma para achegar materiais ao alumnado. O feito de que este programa facilite a cada alumno/a un ordenador portátil, permitirá que poidan crear arquivos escritos e sonoros que enviarán a través da devandita plataforma.
- **Tecnoloxías da Información e a Comunicación**: acceso a recursos virtuais, empregados tanto pola docente como polo alumnado (EDI). Para isto reservouse unha hora semanal na aula de informática do centro, onde o alumnado poderá acceder ao seguinte material:
 - Blogue de inglés do centro e o blog <http://chattyclass.blogspot.com/>, no que a mestra especialista recolle os recursos dispoñibles na rede e que foron previamente presentados na aula. Deste xeito o alumnado poderá acceder dentro e fóra da escola a materiais adecuados ao seu nivel de competencia lingüística.
 - Páxinas web como www.abcya.com, con materiais educativos en inglés, e <https://learnenglishkids.britishcouncil.org/es>, con moitos recursos para aprender o idioma.

5. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

- Blog de inglés do centro e o da mestra especialista (www.chattyclass.blogspot.com), na que se compilan recursos dixitais organizados por niveis educativos e por temática.
- Materiais interactivos creados a través de www.genially.com e google drive.
- Xogos dispoñibles na páxina web do colexio.
- Material de consulta e exercicios ofrecidos polas diferentes editorias na plataforma EVA.
- Exercicios online: www.liveworksheets.com, www.agendaweb.org, www.lyricstraining.com, www.islcollective.com,
- Gravadoras de audio (Audacity e a web <https://online-voice-recorder.com/es/>) para o rexistro da expresión oral na lingua inglesa.
- Procesador de textos Libre Office.
- Convertidores de texto a audio para a creación de arquivos sonoros enfocados a traballar a comprensión oral.

6. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN**CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN**

CRITERIOS	%
Comportamento, participación e interacción na clase.	10.00%
Probas e actividades de expresión oral	30.00%
Probas e actividades de expresión escrita	60.00%

7. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Nas sesións de avaliación serán revisados os proceso de ensinanza e a práctica docente en relación coa adecuación ao alumnado, co logro dos obxectivos da etapa e co desenvolvemento das competencias clave. Esta avaliación incluírá os seguintes aspectos:

- Valoración dos resultados xerais do grupo.
- Valoración dos resultados por áreas.
- Valoración do proceso de ensinanza-aprendizaxe: medidas de atención a diversidade aplicadas, clima de traballo na aula, coordinación do equipo docente.
- Os procedementos e instrumentos de avaliación.
- Grao de desenvolvemento das competencias clave e logro de estándares de aprendizaxe.
- Metodoloxía empregada.

Todos estos aspectos quedarán recollidos nas actas de avaliación de cada trimestre.

8. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS

A avaliación inicial realizarase durante a primeira semana do curso escolar. Este proceso comprenderá as seguintes accións que permitan identificar as dificultades do alumnado, así como as súas necesidades de atención educativa:

- Análise dos informes de avaliación individualizados do curso anterior.
- Detección das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2021/2022 así como a súa correspondencia coa falta do desenvolvemento das correspondentes competencias clave.
- Coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación emocional co fin de tomar as decisións profesionais de actuación por parte do profesorado.
- Realización de probas de avaliación inicial.

Os resultados das probas de avaliación inicial serán analizados e comunicados ao departamento de orientación para a posta en marcha de posibles apoios.

Estes resultados servirán para adaptar a programación de aula ao nivel de competencia curricular do grupo de alumnos/as.

9. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

(Ver o punto 12 da programación de nivel)

10. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

Para a avaliación do **proceso de ensinanza e a propia práctica docente**, teranse en conta os seguintes aspectos, sendo o 1 conseguido e o 2 pouco conseguido.

	Indicadores	1	2
Alumnado	Adecuación da programación ao contexto de centro e aula.		
	Organización e funcionamento do grupo de clase.		
	Resposta á diversidade do alumnado.		
	Consecución das finalidades sintetizadas na programación.		
	Funcionalidade da metodoloxía adoptada.		
	Emprego de recursos da aula e do centro.		
	Proposta de actividades adecuada e motivadora.		
	Eficacia dos procesos de avaliación (inicial e continua).		
	Funcionalidade dos procedementos e instrumentos de avaliación.		
Familias	Realización de reunións grupais e claridade na transmisión de información.		
	Realización de reunións individuais co conseguinte establecemento dunha relación de confianza e cooperación.		
	Claridade e eficacia na transmisión de informacións.		
Docentes	Funcionalidade das reunións de coordinación.		
	Utilidade das informacións intercambiadas relevantes ao alumnado para o exercicio das funcións docentes.		
	Funcionalidade e utilidade das reunións de avaliación.		
	Prevenção, seguimento e detección de problemas e dificultades.		
	Precisión de informacións, proposta e execución de recursos e medidas para dar resposta á diversidade do alumnado.		

11. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN LECTOR

Como parte do itinerario lector para sexto curso, o alumnado lerá o libro **“The Ghost Teacher”**. Fomentárase a lectura grupal e individual, sempre buscando a participación do alumnado en diferentes actividades para despertar o gusto pola lectura.

Actividades previas á lectura:

Vendo a portada, adiviñar sobre qué trata a historia que se vai presentar.

Imaxinar qué personaxes aparecerán na historia.

Presentación de vocabulario con flashcards.

Actividades durante a lectura:

Ante un feito aparecido no conto, predicir qué ocorrerá a continuación (cómo reaccionará un personaxe, qué fará, CEIP MESTRE VALVERDE MAYO 22/23

Crear efectos sonoros coa voz ou obxectos para sonorizar a historia.
Repetición oral das intervencións dos personaxes, traballando a expresividade e a dramatización.
Inferenciar o significado de vocabulario desconocido.

Actividades despois da lectura:

Imaxinar un final diferente.

Cambiar o título do libro.

Escoller o personaxe favorito e argumentar o motivo desa elección.

Facer un debuxo retratando unha das esceas da historia.

Dramatizar o conto na aula.

Gravación en vídeo da devandita dramatización.

Gravar audios con intervencións dos nenos imitando a un personaxe.

Expresar a opinión sobre o conto.

Pictionary: crear un dicionario visual do vocabulario básico aprendido.

Interpretar unha canción relacionada co conto, incluíndo xestos que expresen o significado das palabras ou expresións.

Crear un spin-off, é dicir, desenvolver unha nova historia a partir do conto lido.

Fomentárase a consulta dos libros dixitais compilados no blog da mestra de inglés, recollidos na etiqueta "BOOKS". Faráselles coñecer os fondos en lingua estranxeira dispoñibles na biblioteca do centro.

12.ACCÍONS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC

Hoxe en día, estamos a vivir na era das TIC, tendo cada vez máis importancia no currículo escolar. Non só serven para apoiar o ensino e a aprendizaxe en materias do plan de estudos, senón que tamén son un tema en si mesmo. O desenvolvemento de habilidades, o coñecemento e a comprensión no uso das TIC prepárase aos alumnos para utilizar estas tecnoloxías na súa vida cotiá e o traballo. Como tal, o papel das TIC na aula baséase non só en mellorar as experiencias de aprendizaxe dos alumnos, senón tamén a acceder, compartir, analizar e presentar a información obtida a partir dunha variedade de fontes e de moitas maneiras diferentes.

Algúns dos recursos tecnolóxicos son:

- Cámara dixital e cámara de vídeo dixital
- Audiolibros
- Encerado dixital
- Blog de inglés da mestra especialista (chattyclass.blogspot.com), na que se recopilan recursos dixitais organizados por niveis educativos e por temática.
- Materiais interactivos creados a través de google drive.
- Xogos dispoñibles na páxina web do colexio.
- Exercicios e xogos on-line ofrecidos por [liveworksheets](#), [islcollective](#), [mes-games](#), [eslgamesplus](#), [mundoprimary](#), [OUP](#), [Macmillan](#), [kidzclub](#) e [primarygames](#), entre outros.
- Gravadoras de audio (<https://online-voice-recorder.com/es/> e [Audacity](#)) para o rexistro da expresión oral na lingua inglesa.
- Convertidores de texto a audio para a creación de arquivos sonoros enfocados a traballar a comprensión oral.
- Libre Office para a edición de textos e a creación de presentacións dixitais.
- EDIXGAL para a entrega de tarefas e achega de materiais para o alumnado.

Área de educación artística: Música.

1. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

A Través dos contidos e aspectos que nesta programación serán expostos no punto, neste 6º curso de E.P. traballarase, en maior ou menor medida, na contribución de todas as competencias clave.

- **C. en comunicación lingüística (CCL):** a través do recitado rítmico, traballo de letras de cancións e elaboracións propias de textos rimados, ou non que lles achegarán así tamén á linguaxe poética. A adaptación dos grupos rítmicos a palabras sinxelas faralles tomar conciencia da separación silábica e da clasificación de palabras respecto da súa acentuacións
- **C. Matemática e tecnolóxica (CMCT):** traballando o pulso, o agrupamento de figuras e equivalencias rítmicas. O estudo dos diferentes compases binarios e ternarios, así como a súa subdivisión reforzarán aspectos matemáticos de equivalencias, división...
- **C. social e cívica (CSC):** no traballo grupal, espera de quendas, respecto as producións dos compañeiros/as. Mediante diferentes letras de cancións con mensaxes de igualdade, normas, hábitos saudables, respecto... valorando e respectando as diferentes culturas e os seus patrimonios, as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e de oportunidades de homes e mulleres e á non-discriminación de persoas por ningunha causa.
- **Conciencia e expresión cultural (CCEC):** mediante a interpretación, audición e reprodución de cancións, danzas da nosa comunidade e doutras culturas. escoitando e aprendendo a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música dos nosos devanceiros
- **C. para aprender a aprender (CAA):** adquirindo por unha banda, unha maior confianza en aquilo que pode facer por si mesmo e por outra a motivación para seguir aprendendo. Propiciarase para isto, situación que potencien a devandita motivación que o alumnado xa sente de xeito natural ante o feito sonoro.
- **Sentido de iniciativa e espírito emprendedor(CSIEE):** creando e improvisando esquemas rítmicos, melódicos e textos axeitados a debuxos melódicos previamente dados. Creando letras e melodías sexa de forma “analóxica” ou ben con axuda de recursos tecnolóxicos. Desenvolver a confianza en si mesmos mediante as dramatizacións e as coreografías (en grupo), ademais de fomentar o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos de compañeiros/as e Mestres/as.
- **C. Dixital (CD):** neste curso académico toma especial relevancia neste nivel de 6º curso esta competencia pola súa importancia na situación especial que estamos a vivir. Sendo este un grupo Edixgal estarán en pleno traballo coas Tics co emprego diario dos seus ordenadores, tanto na aula como nas súas casas. Empregarán programas de produción musical e e creación de pequenas pezas co “musescore”.

2 .RELACIÓN DE OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. ESCOITA				
▪ j ▪ b ▪ e	▪ B1.1. Audición de música contemporánea, e investigación e valoración das posibilidades do son. ▪ B1.2. Identificación e apreciación das calidades dos sons do contexto.	▪ B1.1. Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son, de maneira que sirvan como marco de referencia para creacións propias.	▪ EMB1.1.1. Identifica, clasifica e describe as calidades dos sons do contexto natural e social, utilizando un vocabulario preciso.	▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA
▪ b ▪ e ▪ o	▪ B1.3. Identificación e apreciación de formas musicais sinxelas. ▪ B1.4. Identificación a través da escoita de tipos de voces (soprano, contralto, tenor e baixo), instrumentos, variacións e contrastes de velocidade. ▪ B1.5. Valoración e interese pola música de diferentes épocas e culturas, principalmente a galega.	▪ B1.2. Analizar a organización de obras musicais sinxelas e describir os elementos que as compoñen.	▪ EMB1.2.1. Distingue tipos de voces, instrumentos, variacións e contrastes de velocidade e intensidade, tras a escoita de obras musicais, con capacidade para emitir unha valoración destas.	▪ CCEC ▪ CAA ▪ CCL
			▪ EMB1.2.2. Interésase por descubrir obras musicais de diferentes características, e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias.	▪ CSIEE ▪ CAA ▪ CCEC
▪ h ▪ a ▪ d	▪ B1.6. Audición activa e comentada de música variada da nosa cultura e doutras culturas. ▪ B1.7. Actitude atenta, silenciosa e respectuosa durante a audición de música e/ou na asistencia a representacións musicais. ▪ B1.8. Indagación sobre as normas que regulan a propiedade intelectual. Valoración e presentación dos resultados.	▪ B1.3. Coñecer exemplos de obras variadas da nosa e doutras culturas, para valorar o patrimonio musical, valorando a importancia do seu mantemento e da súa difusión, e do respecto co que deben afrontar as audicións e as representacións.	▪ EMB1.3.1. Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	▪ CSC ▪ CCEC
			▪ EMB1.3.2. Comprende, acepta e respecta o contido das normas que regulan a propiedade intelectual canto á reprodución e a copia de obras musicais.	▪ CSC ▪ CCEC
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN INSTRUMENTAL				

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ j ▪ e ▪ k	▪ B2.1. Exploración das posibilidades sonoras e expresivas da voz.	▪ B2.1. Entender a voz como instrumento e recurso expresivo, partindo da canción e das súas posibilidades para interpretar, crear e improvisar.	▪ EMB2.1.1. Recoñece e describe as calidades da voz a través de audicións diversas, e recreaas.	▪ CCEC ▪ CAA ▪ CCL
▪ j ▪ b ▪ d/a	▪ B2.2. Interpretación de pezas con instrumentos de aula. ▪ B2.3. Interpretación, memorización e improvisación guiada de cancións a unha ou varias voces, desenvolvendo progresivamente a dicción, a afinación e a técnica vocal. Canon. ▪ B2.4. Recoñecemento de tipos de instrumentos acústicos e electrónicos, agrupacións instrumentais e vocais, e rexistros da voz. ▪ B2.5. Utilización das grafías convencionais na lectura, na escritura e na interpretación de cancións e de pezas instrumentais sinxelas. ▪ B2.6. Gravación e rexistro das interpretacións para unha valoración e unha análise posteriores. ▪ B2.7. Interese pola mellora do proceso de interpretación e do resultado final. ▪ B2.8. Traballo cooperativo, asumindo as responsabilidades que lle correspondan e respectando as achegas das demais persoas do grupo.	▪ B2.2. Interpretar composicións sinxelas que conteñan procedementos musicais de repetición, variación e contraste, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, asumindo a responsabilidade na interpretación en grupo e respectando tanto as achegas das demais persoas como a persoa que asuma a dirección.	▪ EMB2.2.1. Recoñece e clasifica instrumentos acústicos e electrónicos, diferentes rexistros da voz, e agrupacións vocais e instrumentais.	▪ CCEC ▪ CAA
			▪ EMB2.2.2. Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	▪ CCEC
			▪ EMB2.2.3. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.	▪ CCEC
			▪ EMB2.2.4. Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento	▪ CAA ▪ CCEC
			▪ EMB2.2.5. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos, e valora a súa achega ao enriquecemento persoal, social e cultural.	▪ CAA ▪ CCEC
			▪ EMB2.2.6. Aмосa respecto polo traballo das demais persoas e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	▪ CSC
			▪ EMB2.2.7. Analiza as interpretacións feitas, recoñece erros e amosa interese por traballar para corrixilos.	▪ CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
▪ i ▪ j	▪ B2.9. Creación de mensaxes musicais con contido expresivo, combinando elementos sonoros e corporais diversos. ▪ B2.10. Utilización dos medios de comunicación e de internet para a procura de información, en soporte impreso e dixital, sobre instrumentos, compositores/as, intérpretes e eventos musicais de interese. ▪ B2.11. Exploración das posibilidades sonoras e expresivas dos medios audiovisuais e tecnolóxicos para comunicar. Creación de cuñas radiofónicas e videoanuncios. ▪ B2.12. Utilización dos medios audiovisuais e dos recursos informáticos para a sonorización de imaxes, contos, poemas e refráns, dobraxe de películas etc., e para a creación de producións propias.	▪ B2.3. Explorar e utilizar as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais, instrumentos e dispositivos electrónicos.	▪ EMB2.3.1. Procura información bibliográfica, en medios de comunicación e en internet sobre instrumentos, compositores/as, intérpretes e eventos musicais.	▪ CCEC ▪ CAA ▪ CD
			▪ EMB2.3.2. Presenta e expón a información de xeito claro, ordenado e limpo en varios soportes.	▪ CAA ▪ CD ▪ CCL
			▪ EMB2.3.3. Utiliza os medios audiovisuais e recursos informáticos para crear pezas musicais e para a sonorización de imaxes e representacións dramáticas.	▪ CD ▪ CCEC
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA				
▪ j ▪ b ▪ h/d ▪ o	▪ B3.1. Identificación do corpo como instrumento. Indagación e valoración sobre as posibilidades expresivas e comunicativas do corpo en distintas representacións artísticas ou situacións cotiás. ▪ B3.2. Valoración e recoñecemento das danzas e a súa contribución ao noso patrimonio artístico e cultural. ▪ B3.3. Interpretación de danzas coidando a	▪ B3.1. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza, valorar a súa achega ao patrimonio, e gozar coa súa interpretación como unha forma de interacción social.	▪ EMB3.1.1. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	▪ CAA ▪ CCEC
			▪ EMB3.1.2. Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	▪ CCEC
			▪ EMB3.1.3. Coñece danzas de distintas épocas e lugares, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	▪ CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	SEXTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	coordinación individual e colectiva. ▪ B3.4. Invención de coreografías sinxelas para cancións e pezas musicais de diferentes estilos. ▪ B3.5. Gravación e rexistro das danzas interpretadas. Análise de valoración do produto.		▪ EMB3.1.4. Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais españolas, e entende a importancia da súa continuidade e o traslado ás xeracións futuras.	▪ CSC ▪ CCEC
			▪ EMB3.1.5. Inventa coreografías de grupo que corresponden coa forma interna dunha obra musical e supón unha orde espacial e temporal.	▪ CAA ▪ CCEC
			▪ EMB3.1.6. Analiza as danzas realizadas, reconece os erros e amosa interese por mellorar o produto.	▪ CAA
			▪ EMB3.1.7. Respecta o traballo en grupo e participa nel de xeito pracenteiro, amosando confianza nas propias posibilidades e nas das demais persoas.	▪ CAA ▪ CSC
			▪ EMB3.1.8. Amosa respecto polas demais persoas e colaboración con elas.	▪ CSC

3. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DA TEMPORALIZACIÓN E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIAL

BLOQUE 1: A ESCOITA

ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	TEMPORALIZACIÓN	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN
▪ EMB1.1.1. Identifica, clasifica e describe as calidades dos sons do contexto natural e social, utilizando un vocabulario preciso.	Terceiro trimestre	50%
▪ EMB1.2.1. Distingue tipos de voces, instrumentos, variacións e contrastes de velocidade e intensidade, tras a escoita de obras musicais, con capacidade para emitir unha valoración destas.	Segundo trimestre	40%
▪ EMB1.2.2. Interésase por descubrir obras musicais de diferentes características, e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias.	Segundo trimestre	40%
▪ EMB1.3.1. Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	Primeiro trimestre	60%
▪ EMB1.3.2. Comprende, acepta e respecta o contido das normas que regulan a propiedade intelectual canto á reprodución e a copia de obras musicais.	Segundo trimestre	60%

BLOQUE 2: INTERPRETACIÓN MUSICAL

ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	TEMPORALIZACIÓN	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN
▪ EMB2.1.1. Recoñece e describe as calidades da voz a través de audicións diversas, e recreaas.	Terceiro trimestre	30%
▪ EMB2.2.1. Recoñece e clasifica instrumentos acústicos e electrónicos, diferentes rexistros da voz, e agrupacións vocais e instrumentais.	Terceiro trimestre	50%
▪ EMB2.2.2. Utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.	Terceiro trimestre	40%
▪ EMB2.2.3. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.	Terceiro trimestre	30%
▪ EMB2.2.4. Interpreta pezas vocais e instrumentais de diferentes épocas, estilos e culturas para distintos agrupamentos, con e sen acompañamento	Terceiro trimestre	40%
▪ EMB2.2.5. Coñece e interpreta cancións de distintos lugares, épocas e estilos, e valora a súa achega ao enriquecemento persoal, social e cultural.	Terceiro trimestre	60%
▪ EMB2.2.6. Amosa respecto polo traballo das demais persoas e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	Terceiro trimestre	60%
▪ EMB2.2.7. Analiza as interpretacións feitas, recoñece erros e amosa interese por traballar para corrixilos.	Terceiro trimestre	50%
▪ EMB2.3.1. Procura información bibliográfica, en medios de comunicación e en internet sobre instrumentos, compositores/as, intérpretes e eventos musicais.	Segundo trimestre	50%
▪ EMB2.3.2. Presenta e expón a información de xeito claro, ordenado e limpo en varios soportes.	Terceiro trimestre	50%
▪ EMB2.3.3. Utiliza os medios audiovisuais e recursos informáticos para crear pezas musicais e para a sonorización	Terceiro trimestre	50%

de imaxes e representacións dramáticas.		

BLOQUE 3: MÚSICA MOVIMENTO E DANZA

ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	TEMPORALIZACIÓN	GRAO MÍNIMO DE CONSECUCCIÓN
▪ EMB3.1.1. Identifica o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	Terceiro trimestre	50%
▪ EMB3.1.2. Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	Terceiro trimestre	40%
▪ EMB3.1.3. Coñece danzas de distintas épocas e lugares, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	Terceiro trimestre	30%
▪ EMB3.1.4. Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais españolas, e entende a importancia da súa continuidade e o traslado ás xeracións futuras.	Terceiro trimestre	40%
▪ EMB3.1.5. Inventa coreografías de grupo que corresponden coa forma interna dunha obra musical e supón unha orde espacial e temporal.	Terceiro trimestre	40%
▪ EMB3.1.6. Analiza as danzas realizadas, reconece os erros e amosa interese por mellorar o produto.	Terceiro trimestre	50%
▪ EMB3.1.7. Respecta o traballo en grupo e participa nel de xeito prazenteiro, amosando confianza nas propias posibilidades e nas das demais persoas.	Terceiro trimestre	50%
▪ EMB3.1.8. Amosa respecto polas demais persoas e colaboración con elas.	Primeiro trimestre	60%

3.1 MÍNIMOS ESIXIBLES

- Recoñece no pentagrama as notas pertencentes a escala de DoM
- Interpreta esquemas rítmicos coas figuras musicais básicas traballadas (redonda, branca, negra corchea e grupo de catro semicorcheas) incluíndo silencio de redonda, branca e negra.
- Identifica a ligadura e o puntiño e coñece o seu valor.
- Identifica os elementos de repetición nas partituras e a figura do calderón.
- Descubre as posibilidades do movemento do propio corpo a través do baile libre e a través da danza escolar desenvolvendo a percepción espacial..
- Interpreta cancións adaptadas á súa tesitura, de xeito individual con seguridade e boa actitude.
- Interpreta sinxelas pezas con instrumentos de láminas utilizando as notas da escala de DoM.
- Recoñece visual e auditivamente algúns dos principais instrumentos da orquestra e do folclore galego clasificándoos en familias.
- Recoñece visual e auditivamente os instrumentos máis significativos e sinxelos (por tesitura) de cada familia da orquestra clásica: violín, contra baixo, frauta, fagot, trompeta, tuba, timbais, bombo e pratos.

4. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Os procedementos de avaliación estarán dirixidos a acadar a maior información posible, clara e concreta sobre o proceso individual de aprendizaxe do alumnado.

Empregaranse polo tanto:

- **Observación sistemática.**
- **Probas orais.**
- **Rexistro e valoración dos traballos do alumnado, tanto individuais como os colectivos.**

- **Realización de probas escritas (fichas e traballos diarios)**
- **Traballos de investigación e creación propia (con medios dixitais e/ou analóxicos)**
- **Gravacións de sesión de práctica instrumental, vocal ou de danza para o seu posterior análise.**
- **Rúbricas e listas de control.**

Durante o curso usaremos un sistema de **avaliación continua**, consistente na corrección das tarefas diarias realizadas en cada área. Esta avaliación considerámola moi significativa e enriquecedora, xa que son os propios alumnos os que se decatan dos seus erros ao momento podendo deste xeito auto corrixirse.

Na avaliación trimestral teremos en conta os seguintes aspectos:

- Actitude do alumno e o esforzo influíndo na cualificación final, aínda que primarán o grao de consecución dos obxectivos e competencias clave dentro de cada área.
- Aptitude individual de cada alumno. O titor ou titora valorará a aptitude despois da observación diaria e sistemática e das distintas probas aplicadas. Favorecerase o esforzo e o traballo diario de cada alumno e farase un reforzo positivo para aqueles alumnos que carezan de certas aptitudes musicais.
- Coñecementos adquiridos priorizando aqueles contidos relacionados cos obxectivos mínimos desta área. Destacamos os coñecementos adquiridos a través do razoamento, abstracción, dedución, síntese e resumo pasando a un segundo plano a aqueles adquiridos a través da memorización.
- Procedementos de traballo. Insistiremos nunha boa organización, orde e limpeza nos traballos varios realizados dentro da aula (cartolina, folios, traballos grupais, uso das novas tecnoloxías, etc.) observando o grao de interese e motivación de cada alumno tanto a nivel individual como grupal.

5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS DA MATERIA

PEDAGOXÍAS MUSICAIS EMPREGADAS E ASPECTOS A TRABALLAR:

- **Metodoloxía Dalcroze:**
 - Coordinacións globais simples e estruturadas
 - Xogos rítmicos e improvisatorios
- **Metodoloxía Orff – Wuytack:**
 - Uso da linguaxe como base rítmica - Prosodias rítmicas
 - Esquemas de percusión corporal
 - Instrumentos de láminas e pequena percusión.
 - Movemento libre e danzas populares.
 - Audición - Musicogramas: traballo da forma, instrumentos...
- **Metodoloxía Willems:**
 - Calidades do son – diagramas pancromáticos.
 - Xogos sonoros, localizacións, identificacións.
- **Metodoloxía Kodaly:**
 - Solfeo silábico
 - Fononimia
 - A voz e a canción como xeradoras do movemento

Neste curso de 6º de Educación Primaria e contando coa boa competencia dixital do alumnado deste nivel empregárase a plataforma Eva ao ser un grupo E-dixgal para os seguintes aspectos:

- Envío por parte da docente da programación semanal do curso indicado. Aquí figurarán actividades de retorno para ser corrixidas e avaliadas, enlaces e documentos informativos, de visión previa á realización de diferentes exercicios.
- Envío por parte do alumnado de exercicios indicados pola docente, tanto de tipo escrito como audiovisual.
- Emprego dos software de edición de son e creación musical para a elaboración de pezas, cancións etc...
- Emprego dos recursos que existen na nosa páxina web, como información de reforzo ou ampliación.

- Ante todo promoverase unha metodoloxía activa que promova a inquietude e interese do alumnado nunha ensinanza que, sendo non presencial dificulta a interacción e o traballo cooperativo.

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Este curso escolar, por mor da actual situación sanitaria, as sesións de música impartiranse na propia aula do grupo burbulla polo que, os materiais específicos musicais serán máis reducidos.

- Encerado vileda
- Instrumental Orff, PAI e PAD (instrumentos de láminas)
- Partituras grupo instrumental Orff.
- Teclado electrónico.
- Campás e tubos sonoros de cores.
- Instrumentos de corda, vento e percusión que traia o propio alumnado.
- Musicogramas en formato impreso e interactivos.
- Láminas de ilustración de instrumentos, figuras rítmicas, danzas etc.
- Cartas cos instrumentos (por familias)
- Materiais de refugallo: tubos, latas, corda, area, pedras...
- Vaso plástico e pauciños chineses.
- Lápicos, pinturas de cores, cartolinas (de uso individual ou en pequenos grupos)
- PC, canón e pantalla táctil presente nas aulas.
- Recursos interactivos.

7. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNO

ESCOITA	20%
RITMO E MOVEMENTO	20%
INTERPRETACIÓN VOCAL	20%
TRABALLOS DE CREACIÓN E INVESTIGACIÓN	20%
ACTITUDE (esfuerzo, participación e interese)	20%

8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR A PRÁCTICA DOCENTE

Nas sesións de avaliación serán revisados os proceso de ensinanza e a práctica docente en relación coa adecuación ao alumnado, co logro dos obxectivos da etapa e co desenvolvemento das competencias clave. Esta avaliación incluírá os seguintes aspectos:

- Valoración dos resultados xerais do grupo.
- Valoración do **proceso de ensinanza -aprendizaxe**: medidas de **atención a diversidade** aplicadas, fomento do **traballo en equipo** e **coordinación** do equipo docente.

- c. **Planificación** adecuada das **actividades**: número, secuenciación, temporalización, nivel de dificultade e interese amosado polo alumnado (souben motivalo).
- d. Os procedementos e instrumentos de avaliación.
- e. Grao de desenvolvemento das competencias clave e logro de estándares de aprendizaxe.
- f. **Metodoloxía** empregada e **recursos**: grao de adecuación, atractivos, suficientes

9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Nas Instrucións do 30 de xullo de 2020, no seu punto 4, especificábase que:

- a) Na atención ao alumnado con NEAE, coidarase que todo o alumnado teña acceso ao proceso ensino e aprendizaxe en calquera dos escenarios presentes e asegurábase a súa participación e implicación no desenvolvemento das accións educativas.
- b) Atenderase aos diferentes modos que ten o alumnado de percibir e expresar a información para garantir a comprensión e a comunicación da mesma así como o axuste, de medios, tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación, as súas circunstancias
- c) Diseñaranse e desenvolveranse plans de recuperación dos aspectos curriculares afectados pola suspensión da actividade lectiva presencial no curso 2019/2020, incluíndo neles as medidas de atención a diversidade en xeral e en particular as referidas ao alumnado con NEAE.

Poñerase especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades.

A acción educativa procurará a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmo e promovendo o traballo cooperativo e de equipo.

Algunha das medidas ordinarias que se poderán poñer en marcha unha vez que se detecten as dificultades, son as que seguen:

- Reforzo Educativo: no contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o axeitado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.
- Adaptación dos tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación: para dar resposta ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Programas de enriquecemento curricular: destinado ao alumnado talentoso ou de altas capacidades con avaliación psicopedagóxica do servizo de orientación do centro que así o determine, que non foi obxecto de flexibilización.
- Metodoloxía: empregaranse de forma prioritaria as metodoloxías que promovan a inclusión do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, como o aprendizaxe por proxectos.
- Programas específicos personalizados: levaranse a cabo cando se detecten diferentes problemáticas de tipo individual e contando coa colaboración das familias, como por exemplo, o programa de adquisición de hábitos de traballo na casa ou outros que se elaboren ante determinados problemas de disciplina.
- Aplicación no recollido nos protocolos de TDAH, TEA, altas capacidades, dislexia ... cando sexa preciso.

Neste grupo de sexto curso atopámonos cun total de 23 alumnos e alumnas varios dos cales presentan diferentes dificultades de aprendizaxe. Un alumno con ACs para o cal se tomarán medidas de flexibilización e adaptación de elementos curriculares que figurarán na mesma. Unha alumna con dislexia que recibe apoio de PT e outro alumnado con dificultades de aprendizaxe e que recibirá apoio na aula por parte doutro profesorado.

10. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA MECANISMOS DE REVISIÓN

Para a avaliación do **proceso de ensinanza e a propia práctica docente**, teranse en conta os seguintes aspectos, sendo o 1 conseguido e o 2 pouco conseguido.

Indicadores		1	2
Alumnado	Adecuación da programación ao contexto de centro e aula.		
	Organización e funcionamento do grupo de clase.		
	Resposta á diversidade do alumnado.		
	Consecución das finalidades sintetizadas na programación.		
	Funcionalidade da metodoloxía adoptada.		
	Emprego de recursos da aula e do centro.		
	Proposta de actividades adecuada e motivadora.		
	Eficacia dos procesos de avaliación (inicial e continua).		
	Funcionalidade dos procedementos e instrumentos de avaliación.		
Equipo docente	Funcionalidade das reunións de coordinación.		
	Utilidade das informacións intercambiadas relevantes ao alumnado para o exercicio das funcións docentes.		
	Funcionalidade e utilidade das reunións de avaliación.		
	Prevenición, seguimento e detección de problemas e dificultades.		
	Precisión de informacións, proposta e execución de recursos e medidas para dar resposta á diversidade do alumnado.		

11. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓNS AO PLAN TIC

Neste último curso da Educación Primaria a contribución ao plan Tic é bastante amplo o ser este un grupo E-dixgal e dispoñer de ordenadores portátiles para todo o alumnado:

- Emprego habitual de software musicais, para creacións propias (musescore) ou edición de son (audacity).
- Emprego dos PC para traballos de investigación e pescuda musical (instrumentos, compositores, obras...)
- Emprego habitual da páxina web do cole e a plataforma E-dixgal durante as clases xa que alí hai traballos realizadas pola mestra especialista ou ben polo alumnado para traballar diferentes contidos desta materia. O alumnado deste curso realizará diversos traballos para a súa posterior visualización na páxina web.
- Traballo na PDI (ou outro tipo de pizarra interactiva que posúa o aula).

Área de Relixión

2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.

A síntese da mensaxe cristiá, que se presenta no currículo, fundamenta e motiva os valores e actitudes básicos e favorece os hábitos de comportamento. Con todo, preténdese que o alumno adquiera as competencias axeitadas.

Comunicación lingüística

- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor,...

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

- Interactuar coa natureza de xeito respectuoso e desenvolver bos hábitos de saúde.
- Recoñecer a importancia da ciencia e confrontalas ás mostras de fe.
- Identificar elementos matemáticos (números simbólicos da Biblia, citas bíblicas...)

Competencia dixital

- Empregar distintas fontes para a busca de información(CD, DVD, internet,...)
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecementos.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Aprender a aprender

- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente,...
- Desenvolver estratexias responsables nos traballos individuais e grupais.

Competencias sociais e cívicas

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia desenvolvendo a capacidade de diálogo.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa nas distintas tarefas da aula.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos da sociedade.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.

Conciencia e expresións culturais

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural.
- Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético e limpeza.

3. Relación de obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias clave.

3.1. Obxectivos.

1. Recoñecer a imposibilidade de alcanzar a plenitude para a natureza humana.
2. Evidenciar a consecución da plenitude humana en relación de Deus en distintos signos de diferentes culturas.
3. Recoñecer a humanidade da persoa na relación con Deus.
4. Apreciar a riqueza dos textos históricos.
5. Recoñecer o encontro con Deus a través de Xesús.
6. Comprender como Xesús cumpre a vontade de Deus a pesar dos obstáculos.
7. Ver na Igrexa a continuación da misión de Xesús.
8. Recoñecer nos sacramentos de servizo a misión da Igrexa.
9. Comprender os trazos do tempo litúrxico de Pascua.
10. Identificar no encontro co Resucitado un cambio de vida.

3.2. Contidos.

Bloque 1. O sentido relixioso do home

- A incapacidade do ser humano para ser feliz reclama a salvación.
- A plenitude do ser humano está na relación con Deus.

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia

- O pobo de Israel como depositario da sabedoría de Deus.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

- Xesucristo, desvela o Pai.
- As tentacións de Xesús: obstáculo ao cumprimento do plan de Deus.
- Xesús envía os discípulos para continuar coa súa misión salvífica.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

- Os sacramentos ao servizo da misión da Igrexa: Confirmación, Orde e Matrimonio.
- A Pascua, tempo de resurrección. Os froitos da resurrección de Xesús: a alegría e a paz.
- Os cristiáns, testemuñas da resurrección.

3.3. Avaliación.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	PERFIL COMPETENCIAL .Contribución á adquisición das competencias clave						
		CCL	CMCT	CD	CAA	CSC	CSIEE	CCEC
Recoñecer e aceptar necesidade dun Salvador para ser feliz.	Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na	x			x	x	x	x

	literatura e música actuais.							
Interpretar signos, en distintas culturas, que evidencian que a plenitude humana se alcanza na relación con Deus.	Descobre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade.	x		x	x	x		x
Recoñecer que a relación con Deus fai a persoa máis humana.	Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz.		x	x	x	x		x
Descubrir e apreciar a riqueza dos textos sapienciais na historia.	Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.	x		x	x		x	x
Distinguir que a través de Xesús atopamos a Deus.	Identifica e sintetiza os trazos que Xesús desvela do Pai nos discursos do evanxeo de Xoán.	x			x		x	
Esforzarse por comprender que Xesús ten que vencer obstáculos externos para realizar a vontade de Deus.	Extrapolas as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer o Pai con situacións que viven os seres humanos.				x	x	x	
Comprender que a misión de Xesús continúa na Igrexa.	Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.	x	x		x	x		x
Diferenciar a achega dos sacramentos de servizo á misión da Igrexa.	Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos dos sacramentos de servizo.				x	x		x
Identificar os trazos do tempo litúrxico da Pascua.	Sinala e explica os principais signos pascuais.	x	x	x		x		x
Valorar o cambio de vida xerado polo encontro co Resucitado.	Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.	x			x	x		

4. Aprendizaxes imprescindibles para a adquisición das competencias clave.

As aprendizaxes imprescindibles están recollidas no epígrafe anterior.

5. Concreción para cada estándar de aprendizaxe avaliable da temporalización e grao mínimo de consecución para superar a materia.

5.1. Temporalización.

Os distintos contidos a traballar pertencentes aos diferentes bloques figuran no epígrafe 3.2.

1º TRIMESTRE	2º TRIMESTRE	3º TRIMESTRE
Bloque 1- 2	Bloque 3	Bloque 4
O sentido relixioso do home A revelación: Deus intervén na historia	Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación	Permanencia de Xesucristo na historia:a Igrexa

5.2. Mínimos esixibles.

- ✓ Descobre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade.
- ✓ Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.
- ✓ Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.
- ✓ Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos dos sacramentos de Servizo.
- ✓ Sinala e explica os principais signos pascuais.

6. Procedementos e instrumentos de avaliación

Os procedementos e instrumentos de avaliación serán os que se describen a continuación:

- Valoración e presentación dos traballos realizados no caderno ou en calquera outro soporte.
- Probas orais, intervencións presenciais e algunha proba escrita.
- Observación diaria do traballo desenvolvido na aula.
- Portafolios.
- Debate.
- Proxectos.

7. Concrecións metodolóxicas da materia.

A metodoloxía levada a cabo será activa e participativa. Esta é unha metodoloxía que favorece a interacción entre iguais xa que moitas das actividades esixen a cooperación entre eles.

- Desenvolverase unha metodoloxía activa, creativa e participativa, que combina as actividades individuais coas do grupo, e a aprendizaxe real dos contidos coa súa aplicación práctica á vida diaria.
- Promover o protagonismo do alumnado mediante lecturas en voz alta, presentación en público dos traballos, exposición dos contidos, autoavaliacións, etc.
- Combinaránse as clases teóricas por parte da mestra coa realización práctica das actividades por parte dos alumnos.
- As distintas actividades realizaranse no gran grupo, en pequenos grupos e individuais.

- O traballo dalgunhas unidades completarase con murais, algún vídeo, relatos, poemas, traballos de expresión plástica e tamén búsqueda de información en diferentes medios.

-Empregaranse os medios analóxicos combinados cos recursos dixitais .

-Farase uso da plataforma EVA e tamén dos proxectos ABALAR-EDIXGAL na páxina web do centro, na sección de contidos sobre esta materia.

8. Materiais e recursos didácticos.

Ademais das fichas e materiais dixitais ofertados pola mestra, os alumnos/as contarán cunha libreta onde irán recollendo e plasmando os seus traballos. Tamén dispoñen dun equipo Edixgal.

O traballo dalgunhas unidades completarase con murais e pósters xa creados, algún vídeo, relatos, poemas, traballos de expresión plástica,....

Os materiais que usaremos serán: fotocopias, libreta, ordenador, Biblia , dicionario, películas, parábolas, lápices varios, pinturas, gomas, afialápices, papeis varios de manualidades, tesoiras, pegamento, material de refugallo e algún soporte informático.

9. Criterios de cualificación.

Os **criterios de cualificación** aplicados na área serán:

Presentación de traballos ----- 50%

Actitudes fronte a materia ---- 30%

Preguntas orais ----- 10%

Probas escritas ----- 10%

A **cualificación final** vaise obter mediante unha media ponderada, xa que será avaliación formativa, global e continua.

1ª avaliación – 20% 2ª avaliación -- 35% 3ª avaliación -- 45%

Área Educación Física**1- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.-**

A presente programación ten como finalidade que cada alumno/a chegue a comprender o seu propio corpo e as súas posibilidades, ademais de coñecer e dominar un número variado de actividades corporais e deportivas de modo que, nun futuro, poida escoller as máis convenientes para o seu desenvolvemento persoal. Todo isto cun enfoque metodolóxico de carácter fundamentalmente lúdico.

Lograremos contribuir ao logro de diversos fins educativos neste último curso da Educación Primaria: socialización, autonomía,... así como a mellora das posibilidades expresivas, cognitivas, comunicativas, lúdicas e de movemento.

Para a realización da presente programación basearémonos no Decreto 105/2014 do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da Educación Infantil e Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia e as instrucións da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa con respecto ás medidas a adoptar en relación ao curso 2022/2023.

Ó alumnado ó que se aplicará esta programación didáctica é o seguinte:

NIVEL	Nº ALUMNOS/AS	Nº NENOS	Nº NENAS	ALUMNADO CON NEE	Nº SESIÓN SEMANAIS
6º	23	10	13	1	2

2- CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.

A proposta para a materia de educación física é explorar por parte do alumnado todo o seu potencial relacionado coas capacidades motrices dun xeito individual e colectivo, achegarse o seu contorno, respectándoo e disfrutando do xogo como xeito de relacionarse, de respecto ós demais con independencia das súas características tanto físicas como motrices e aceptando en todo momento as normas propias dos xogos. A pesares de que a competencia motriz non esta incluída como unha competencia clave, é moi importante cara á consecución das competencias básicas:

Competencia Social e Cívica	A través da práctica de actividades físicas trabállanse estratexias de colaboración, de integración, de respecto, de xogo limpo, de solidariedade, etcétera.
Aprender a Aprender	O xogo permite o alumno ou alumna habilidades para iniciarse na aprendizaxe e sercapaz de aprender ao longo da súa vida.
Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor	Adquirindo responsabilidades dentro do traballo de área necesarias para a vida cotiá e o feito de favorecer o coñecemento de si mesmo e unha mellora do controlemocional.
Conciencia e Expresións Culturais	Reflectida na motricidade humana como feitos culturais presentes nas distintas civilizacións.
Competencia en Comunicación Lingüística	Desenvolta dende varias perspectivas, pero en todas elas, un denominador común, os intercambios comunicativos que permiten os xogos de comunicación oral, os xogos de representación, e un longo etcétera.
Competencia matemática e Científico Tecnolóxica	Desenvolta a través de apreciación de distancias e traxectorias, tamaños, formas, etcétera.
Competencia Dixital	Coa valoración dun xeito crítico das mensaxes referidos ao corpo procedente dos medios de comunicación e pola posibilidade do uso das TIC como xeito de atopar a información necesaria para a mellora da saúde corporal e a calidade de vida.

3- OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE NA ÁREA DE EDUCACIÓN FÍSICA.-

Baseándonos no decreto 105/2014 onde se establece o currículo de Educación Primaria en Galicia (DOG nº 171 do 9/9/2014) preséntase a seguinte programación englobada en bloques e que a diferenza dos outros niveis desenvolveranse dun xeito global dentro do bloque Xogos e deportes na erscola.

TÍTULO DO BLOQUE: Coñecemento do alumnado. Presentación e liñas básicas de traballo.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
• Coñecer normas básicas fronte ao COVID-19 • Distinguir as normas básicas de vestimenta e aseo persoal. • Normas básicas de conduta.	• Coñecemento de normas básicas de actuación fronte ao COVID 19. • Adoptar medidas de seguridade na utilización de espazos e material. • Tomar conciencia de coidar a saúde adquirindo hábitos hixiénicos: abrigarse, asearse, etcétera.	• Aceptar e respectar a propia realidade corporal e a dos demais.	• Mostra boa disposición para solucionar os conflitos de xeito razoable. • Recoñece as condutas inapropiadas que se producen nos xogos. • Participa activamente nas actividades propostas. • Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo. • Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases. • Acepta formar parte do grupo que lle corresponda. • Respecta a diversidade de realidades corporais entre os nenos e nenas da clase.	• CAA (Competencia Aprender a Aprender). • CSC (Competencia Social e Cívica). • CD (Competencia Dixital) • CCL (Competencia Comunicación Lingüística).

TÍTULO DO BLOQUE: O corpo: Coñecemento, movementos e coidados.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
• Desenvolver as habilidades físicas específicas coñecendo as súas posibilidades e limitacións. • Disfrutar coa actividade motriz (en calquera das súas manifestacións) como xeito de relación cos demais e de emprego do tempo libre. • Percibir o corpo como globalidade formada por un conxunto de partes independentes entre si mais relacionadas en canto ó seu funcionamento. • Recoñecer a esquerda e a dereita dos demais estando en movemento.. • Empregar correctamente o espazo no que se moven. • Profundizar na respiración e relaxación muscular ó ter un maior coñecemento dos elementos orgánico-funcionais. • Practicar costumes de traballo presentes na actividade física: quecemento e relaxación. • Practicar os hábitos de coidado externo do corpo (ducha, cambio de roupa e calzado) e as normas de alimentación relacionadas coa práctica de actividade física. • Recoñecer e identificar algúns factores ou prácticas que favorecen o desenvolvemento do corpo (exercicio físico, alimentación equilibrada,...) e diferenciarlas das non saudables (tabaco, alcohol, drogas,...). • Adoptar medidas de seguridade para evitar posibles accidentes	• Valoración e aceptación da propia realidade corporal e a das demais persoas mostrando unha actitude crítica cara ao modelo estético-corporal socialmente vixente. • Seguridade, confianza nun mesmo e nas demais persoas. • Autonomía persoal: autoestima, expectativas realistas de éxito.	• Valorar, aceptar e respectar a propia realidade corporal e a dos e das demais, mostrando unha actitude reflexiva e crítica.	• Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase. • Toma de conciencia das esixencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades.	• CAA (Competencia Aprender a Aprender). • CSC (Competencia Social e Cívica). • CSIEE Competencia do Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor. • CMCT (Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía). • CCL (Competencia Comunicación Lingüística).

TÍTULO DO BLOQUE: O corpo: Unidade en movemento, habilidades motrices.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
• Desenvolver as habilidades físicas específicas coñecendo as súas posibilidades e limitacións. • Experimentar situacións e problemas de equilibrio nos que se deban usar posicións inestables, incluídos os equilibrios invertidos, sinxelos e sen perigo. • Adaptar o movemento ás circunstancias e condicións en distintos medios, empregando distintos materiais e adecuándose ós estímulos externos. • Mellorar o desenvolvemento global das capacidades físicas, ampliando as habilidades motrices (botes, desprazamentos, recepcións, lanzamentos), con todo tipo de móbiles (balón, picas, pelotas, discos voadores) e iniciando a velocidade de reacción en situacións de xogo. • Resolver problemas motrices, seleccionando estratexias de resolución en función de diferentes criterios (economía, orixinalidade, eficacia).	• Adaptación da execución das habilidades motrices a situacións de práctica de complexidade crecente, con eficiencia, seguridade e creatividade. • Realización combinada de desprazamentos, saltos, xiros, lanzamentos e recepcións. • Adaptación das habilidades motrices a contornos de práctica non habituais que favorezan toma de decisións, con seguridade e autonomía: o medio natural. • Control e dominio motor e corporal desde unha formulación previa á acción. • Mellora das capacidades físicas básicas de forma xenérica e orientada á execución das habilidades motrices, recoñecendo a influencia da condición física na mellora destas. • Autonomía e confianza nas propias habilidades motrices en situacións e contornos non habituais. • Valoración do esforzo e o traballo ben executado desde o punto de vista motor como base para a propia superación.	• Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espazo-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.	• Adapta os desprazamentos a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural. • Adapta a habilidade motriz básica de salto a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural. • Adapta as habilidades motrices básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción, golpeo etc.) a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, aplicando correctamente os xestos e utilizando os segmentos dominantes e non dominantes. • Aplica as habilidades motrices de xiro a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, tendo en conta os tres eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e mantendo o equilibrio postural. • Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies. • Realiza e propón actividades físicas e xogos no medio natural ou en contornos non habituais, adaptando as habilidades motrices á diversidade e incerteza procedente do contorno e ás súas posibilidades.	• CAA (Competencia Aprender a Aprender). • CSC (Competencia Social e Cívica). • CSIEE Competencia do Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor. • CMCT (Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía). • CCL (Competencia Comunicación Lingüística).

TÍTULO DO BLOQUE: Xogamos, bailamos e representamos.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
• Desenvolver as capacidades de expresión e de creación a través das formas básicas, polo manexo do corpo dun modo libre, espontáneo, individual e por compañeiros. • Recoñecer as distintas calidades de movemento a través de estímulos rítmicos. • Valorar a cantidade de recursos expresivos que posúe o corpo, transmitindo sensacións e estados de ánimo a través da mímica, danza e dramatización.	• O corpo e o movemento. Exploración, conciencia e gozo das posibilidades e recursos da linguaxe corporal. • Recoñecemento e utilización creativa das zonas corporais e compoñentes do movemento expresivo: espazo, tempo e a intensidade. Zonas corporais: de equilibrio (pernas e pés), de forza (centro de gravidade corporal), de autoridade (peito, ombreiros, brazos) e expresiva (rostro, mirada e pescozo). • Expresión e comunicación de sentimentos e emocións individuais e compartidas a través do corpo, o xesto e o movemento. • Execución de bailes ou danzas do folclore popular galego valorando a importancia da súa conservación e difusión. Execución de danzas do mundo valorando a diversidade como factor de enriquecemento individual e colectivo. • Participación na composición e execución de producións grupais a partir de estímulos rítmicos, musicais, poéticos... Elaboración de bailes, coreografías simples ou montaxes expresivas. • Desenvolvemento das habilidades motrices básicas, xenéricas e específicas e da condición física, participando en actividades artístico-expresivas. Recoñecer e valorar a posibilidade de cambiar as montaxes ou coreografías de actividades artístico-expresivas (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo.	• Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas. • Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades artístico-expresivas.	• Representa personaxes, situacións, ideas, sentimentos utilizando os recursos expresivos do corpo individualmente, en parellas ou en grupos. • Representa ou expresa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos. • Coñece, propón e leva a cabo bailes e danzas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo unha coreografía básica. • Constrúe e leva a cabo composicións grupais en interacción cos compañeiros e compañeiras utilizando os recursos expresivos do corpo e partindo de estímulos musicais ou plásticos. • Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nas actividades expresivas. • Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices implicadas nas actividades artístico-expresivas	• CAA (Competencia Aprender a Aprender). • CSC (Competencia Social e Cívica). • CSIEE Competencia do Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor. • CCL (Competencia Comunicación Lingüística) • CCEC (Competencia Conciencia e Expresión Culturais). • CMCT (Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía).

TÍTULO DO BLOQUE: Xogos do mundo e deportes.

OBXECTIVOS	CONTIDOS	CRITERIOS AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS CLAVE
• Recoñecer o xogo como forma fundamental de realiza-la actividade física e como medio de disfrute e de emprego do tempo libre. • Mellorar as relacións a través dos xogos: uso e entendemento das normas. • Aceptar de bo grao o papel que lle corresponda como xogador dentro dun equipo. • Desenvolver o costume de que o importante é a participación sobre o resultado en calquera competición deportiva. • Valorar o esforzo e as relacións persoais que supoñen as actividades lúdicas. • Aceptar ós/ás compañeiros/as de xogo con independencia das súas características persoais e sociais. • Comezar as actividades de iniciación deportiva, xogos adaptados e actividades alternativas tendo en conta un carácter máis multifuncional e de recreación que de aprendizaxe técnica de disciplinas deportivas concretas. • Ocuparse do mantemento tanto de materiais como do/s entorno/s onde se realiza a actividade física. • Respetar as normas do xogo. • Participar en xogos tradicionais e populares respectando a cultura propia e allea.	• Uso adecuado das estratexias básicas dos xogos relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación oposición. • Aceptación e respecto cara ás normas, regras e persoas que participan no xogo. Elaboración e cumprimento dun código de xogo limpo • O xogo e o deporte como fenómenos sociais e culturais. Práctica de xogos e actividades deportivas de diferentes modalidades con dificultade crecente. • Coñecemento, práctica e valoración dos xogos e deportes tradicionais de Galicia. Coñecemento e práctica de xogos doutras culturas. • Desenvolvemento das habilidades motrices básicas, xenéricas e específicas e da condición física, participando en xogos predeportivos e en predeportes. Recoñecer e valorar a posibilidade de cambiar as regras de xogo (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo. • Uso adecuado das estratexias básicas dos xogos relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación oposición. • Iniciación ao deporte de orientación (colexio, parque, medio natural). Toma de contacto co compás. Participación na organización e desenvolvemento de xogos de orientación. • Práctica responsable de actividades físicas lúdicas e deportivas nas saídas á contorno natural de Galicia. • Coñecemento, goce, coidado e valoración da natureza.	• Resolver retos tácticos elementais propios do xogo e de actividades físicas, con ou sen oposición, aplicando principios e regras para resolver as situacións motrices, actuando de forma individual, coordinada e cooperativa e desempeñando as diferentes funcións implícitas en xogos e actividades. • Coñecer e poñer en práctica a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas, en especial as de Galicia. • Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico deportivas. • Manifestar respecto cara ao contorno e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre, identificando e realizando accións concretas dirixidas á súa preservación.	• Utiliza os recursos adecuados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en diferentes situacións motrices. • Realiza combinacións de habilidades motrices básicas axustándose a un obxectivo e a uns parámetros espazo-temporais. • Recoñece as diferenzas, características entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades na natureza • Recoñece a riqueza cultural, a historia e a orixe dos xogos e os deportes tradicionais de Galicia. • Realiza e pon en valor distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia respectando os principios e regras específicas destes. • Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nos exercicios . • Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices. • Distingue en xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición . • Describe os exercicios realizados, usando os termos e coñecementos que sobre o aparello locomotor se desenvolven na área de Ciencias da natureza. • Faise responsable da eliminación dos residuos que se xeran as actividades no medio natural. • Utiliza os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar .	• CAA (Competencia Aprender a Aprender). • CSC (Competencia Social e Cívica). • CSIEE (Competencia do Sentido de Iniciativa e Espírito Emprendedor). • CCL (Competencia Comunicación Lingüística)

4- APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES PARA A ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE.

Os mínimos esixibles para este nivel son os que se citan a continuación:

ÁREA DE EDUCACIÓN FÍSICA 6º EP		
B3.1.	EFB3.1.1.	Realiza desprazamentos variados e adaptados a diferentes actividades.
B3.1.	EFB3.1.2.	Realiza saltos variados e adaptados a diferentes actividades.
B3.1.	EFB3.1.3.	Realiza lanzamentos e recepcións de obxectos adaptados a diferentes actividades.
B3.1.	EFB3.1.4.	Aplica xiros variados a diferentes contornos e actividades.
B3.1.	EFB3.1.5.	Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies.
B4.1.	EFB4.1.2.	Realiza movementos con expresividade a partir de estímulos rítmicos ou musicais.
B4.1.	EFB4.1.3.	Cóñece e practica bailes e danzas seguindo unha coreografía.
B5.1.	EFB5.1.5.	Realiza os quecementos con autonomía.
B5.2.	EFB5.2.3.	Adapta a intensidade do seu esforzo ao tempo de duración da actividade.
B6.2.	EFB6.2.3.	Realiza distintos xogos e deportes tradicionais respetando as regras.

Tendo en conta que a actividade física é continuada no espazo tempo e que a mellora da condición física ven determinada por factores externos, será a actitude de superación a que faga evolucionar e reforzar calquera atranco atopado, sendo pois primordial traballar a autoestima e confianza nun mesmo como xeito de mellorar.

5- CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DA TEMPORALIZACIÓN E GRAO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.

A continuación preséntanse os estándares de aprendizaxe necesarios para superar a materia, a súa valoración está en porcentaxes e a súa temporalización implica o curso escolar.

ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE	TEMPORALIZACIÓN	GRADO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN
• Mostra boa disposición para solucionar os conflitos de xeito razoable.	Curso escolar	10%
• Recoñece as condutas inapropiadas que se producen nos xogos.	Curso escolar	10%
• Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.	Curso escolar	10%
• Realiza desprazamentos adaptándose a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas axustándose a parámetros espazo-temporais e intentando manter o equilibrio postural	Curso escolar	10%
• Adapta as habilidades motrices básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción, golpeo etc.) a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas interiorizando e aplicando os xestos cos segmentos dominantes e iniciando a práctica cos non dominantes.	Curso escolar	10%
• Aplica as habilidades motrices de xiro a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas tendo en conta os dous eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espazo-temporais e intentando manter o equilibrio postural.	Curso escolar	5%

• Representa ou expresa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos.	Curso escolar	10%
• Realiza combinacións de habilidades motrices básicas axustándose a un obxectivo e a uns parámetros espazo-temporais.	Curso escolar	10%
• Recoñece as diferenzas, características entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades na natureza	Curso escolar	10%

• Realiza e pon en valor distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia respectando os principios e regras específicas destes.	Curso escolar	10%
• Distingue en xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición .	Curso escolar	5%

6- PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.

Os procedementos de avaliación serán unha observación inicial sobre a condición física xeral (Ver ANEXO). Posteriormente se realizarán avaliacións das distintas sesións tendendo sempre a realizar unha acción sumativa dos aspectos positivos e tendendo a facer correccións naqueles que sexan negativos. A observación sistemática e continua será unha ferramenta básica, así como sesións específicas para comprobar a consecución dos contidos traballados onde a rúbrica terá un especial protagonismo.

Estes medios de seguimento e avaliación do traballo realizado polo alumno serán similares ante un ensino non presencial. Nesta situación a vídeo conferencia terá unha relevancia importante no proceso de observación directa e as rúbricas seguirán tendo un relevancia moi importante como instrumento avaliativo.

7- CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS NA CLASE DE EDUCACIÓN FÍSICA.

A materia de Educación Física estivo moi condicionada pola situación da pandemia provocada polo COVID-19. O protocolo existente implicaba que as liñas metodolóxicas e organizativas existentes ata o de agora nas clases de educación física como son o traballo en equipo, a colaboración no grupo, a participación colectiva, a organización grupal, emprego de distinto material, etcétera, vense moi limitadas.

Por sorte, volvemos a “nova normalidade” tamén nas nosas sesión e agradácese posto que esta materia é moi diferente doutras do currículo, polo movemento, desprazamentos, polos amplos espazos, pola socialización, pola empatía cara ao grupo, a participación colectiva, etcétera. Todo isto coas condicións anteriores facíase moi complicado de realizar.

Na metodoloxía a empregar salienta que en todo momento o xogo será, na área de Educación Física, o eixe principal no desenvolvemento dos distintos obxectivos previstos para o presente nivel, se ben despois do mencionado anteriormente e coa intención de preservar o distanciamento de seguridade e o non emprego de material común entre outras medidas, no presente curso haberá actividades máis pechadas e dirixidas tal como sesións de pilates para nenos, ioga para nenos e “just dance”, que seguindo a liña de traballo cos contidos propostos,terán o mando directo como base de desenvolvemento. En todo caso as actividades propostas nos diferentes xogos serán por norma xeral non pechadas, é dicir, non eliminatorias para favorecer a participación

continua e total do alumnado, fomentando así a non discriminación por calquera condición e permitindo a continuidade activa e participativa de cada un dos alumnos e alumnas.

A metodoloxía a empregar tentará pois favorecer a participación do alumnado, a colaboración do alumnado (observando sempre o distanciamento de seguridade) e a resolución de situacións de xeito individual. O descubrimento guiado, o de ensaio – erro e a resolución de tarefas serán pois metodoloxías dirixidas a acadar os obxectivos previstos nesta programación, aínda que en menor medida.

En canto aos tempos e medios a empregar serán distintos ao de cursos anteriores. O uso da máscara implicaba actividades menos explosivas e que permitan unha recuperación entre actividades, polo que tíñase que ir alternando o traballo aeróbico con actividades de recuperación e descanso.

Agora xa non temos a necesidade de seguir os protocolos de desinfección establecidos no protocolo da COVID 19. O alumnado pode compartir material sen problema

8- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.

Os materiais existentes no almacen do pavillón son suficientes en xeral, aínda que durante o curso pasado incrementamos o noso listado utilizando o presuposto anual para o área de Educación Física con balóns de espuma novos, xogos de béisbol, una rede multifuncional, etc.

Ademáis do mesmo, empregarán preferentemente materias alternativas desbotables como xa se indicou no apartado anterior.

Xa non continuaremos a levar a cabo o protocolo COVID-19 de desinfección do material para o uso do material compartido.

Dentro dos recursos existentes terán un papel importante o equipo de son para aquelas a actividades de danza e expresión corporal.

9- CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO.-

Cara a ter a maior obxectividade preséntase a continuación os criterios de cualificación en porcentaxes:

Avaliación	Procedementos:	- Entrega con periodicidade dos traballos, fotos e vídeos do alumnado. - Comunicación coa familia.
	Instrumentos:	- Rexistro de comunicación e participación do alumnado. - Recollida de tarefas a través da Aula virtual ou E-dixgal. - Outras vías de comunicación e de recollida de tarefas: correo electrónico, páxina web do centro...

Cualificación final	3º Trimestre: - Resultado da media das dúas avaliacións anteriores, valorandopositivamente o traballo realizado durante este trimestre. Avaliación ordinaria: - Resultado da media das tres avaliacións.

Comprensión e asimilación de conceptos	25%
Realización e execución das actividades	30%
Respecto polos materiais e instalacións	15%
Esfuerzo e interese	15%
Cumprimento das normas	15%

9- INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

INDICADORES	AVALIACIÓN
Idoneidade das actividades propostas.	En cada sesión realizarase unha valoración de cada actividade e tomarase nota das correccións necesarias.
Idoneidade da metodoloxía empregada nas distintas actividades.	Valoración do grao de comprensión e acción nas actividades realizadas cara a poder realizar asoportunas correccións.
Grao de participación do alumnado na realización das actividades.	Considerarase positivo cando a participación sexa do 100%.
Grao de satisfacción do alumnado na realización das actividades.	Considerarase positivo cando polo menos exista un 90% do alumnado que así o manifeste.
Porcentaxe de superación nas distintas sesións de control e avaliación.	A porcentaxe de superación nunca deberá ser inferior ao 95% do alumnado.

10- DISEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS.

O deseño da avaliación inicial a igual que as medidas a adoptar están recollidas no apartado de ANEXOS (Avaliación Inicial e Plans de Reforzo).

11- MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

O alumnado con NEE é dun alumno. O diagnóstico é trastorno específico da aprendizaxe asociado a TDAH. As medidas a adoptar con este alumnado serán, ao igual que no curso anterior, sempre inclusivas, prestando unha atención individualizada con explicacións directas, claras e concisas e adaptando, se fose preciso, as actividades a realizar nas distintas sesións, tentando favorecer en todo intre a autoestima e favorecendo a súa integración no grupo.

12- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

O área de Educación Física está aberta a cantas iniciativas deportivas e/ou de xogos poidan xurdir.

Durante os últimos cursos, dada a situación sanitaria deixáronse de realizar, como viña sendo habitual, contactos cos diferentes clubs deportivos da zona.

Xa durante o comezo deste curso que está a comezar retomamos esta colaboración coa finalidade de realizar actividades de exhibicións deportivas para achegar distintas modalidades ao alumnado (por exemplo: balonmán e baloncesto Porriño).

13- MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

Coa intención de avaliar a propia programación haberá un protocolo de actuación que será o seguinte:

- Adecuar a programación ao marco temporal.
- Adecuar esta programación ás propias condicións do alumnado en xeral ou específico.
- Adaptar as sesións que desenvolven a programación ás necesidades do alumnado.

- Facer unha valoración por parte do alumnado das actividades desenvolvidas e dificultades atopadas cara ás pertinentes modificacións.
- Realizar unha análise obxectiva sobre os resultados acadados en cada avaliación, adoptando as medidas pertinentes que permitan ao alumnado conseguir satisfactoriamente as competencias básicas reflectidas nesta programación .